

ลักษณะการใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันตามหลักน्याยศาสตร์



นางสาวพริษา เพชรแก้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHARACTERISTICS OF LANGUAGE USE IN FRONT PAGE NEWS OF DAILY
NEWSPAPERS WITHIN GENERAL SEMANTICS



Miss Piriya Phetkaew

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Journalism and Information

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ลักษณะการใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์
รายวันตามหลักน्याยศาสตร์

โดย

นางสาวพริษา เพชรแก้ว

สาขาวิชา

วารสารสนเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้แก่นักวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ อวยพร พานิช)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ)

.....
(รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร)

ศูนย์วิทยุกระจายเสียง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พริยา เพชรแก้ว : ลักษณะการใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันตาม
 หลักนงคศาสตร์ (CHARACTERISTICS OF LANGUAGE USE IN FRONT
 PAGE NEWS OF DAILY NEWSPAPERS WITHIN GENERAL SEMANTICS) อ.ที่
 ปริญญาวิทยานิพนธ์หลัก : ผศ.ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ, 110 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาใน
 ข่าวหน้าหนึ่ง และการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษากับการรับรู้ของผู้อ่าน โดยแบ่งการศึกษา
 ออกเป็น 2 วิธี ได้แก่การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ได้แก่ มติชน ไทย
 โฟสต์ ไทยรัฐ และกรุงเทพธุรกิจ และวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคล ได้แก่ นักหนังสือพิมพ์
 และผู้อ่านหนังสือพิมพ์ทั่วไป

ผลการวิจัยพบว่า การเปลี่ยนแปลงระดับภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์
 รายวันตามหลักนงคศาสตร์ในลักษณะการใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมนั้น แบ่งได้เป็น 2
 ลักษณะ คือ การเปลี่ยนแปลงระดับของที่ต้องการสื่อความหมายถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคล
 และการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาที่ต้องการสื่อความหมายถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราว ส่วน
 สาเหตุที่นักหนังสือพิมพ์เลือกใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมเนื่องจากขนาดของพื้นที่ข่าวที่มีจำกัด
 หลีกเลียงจากคำที่เป็นทางการเพื่อผ่อนคลายบรรยากาศของข่าว เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ
 และเรื่องคุณค่าข่าว

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ทั่วไป พบว่า การเปลี่ยนแปลงระดับของ
 ภาษาในลักษณะนามธรรมนี้ส่งผลให้ข่าวมีความน่าสนใจมากขึ้น เนื่องจากการรับรู้ที่แตกต่าง
 กัน ทำให้เกิดการคาดเดาและความอยากรู้ ส่วนข้อเสียของการใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมคือ
 บางครั้งผู้อ่านเลือกอ่านข่าวเพียงแค่ว่าบางส่วนอาจทำให้เกิดความเข้าใจที่ผิดพลาดได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาวารสารสนเทศ.....ลายมือชื่อนิสิตพริยา เพชรแก้ว.....
 สาขาวิชาวารสารสนเทศ.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปริญญาวิทยานิพนธ์หลักอ.ดวงกมล ชาติประเสริฐ.....
 ปีการศึกษา 2552.....

5084721028 : MAJOR JOURNALISM AND INFORMATION

KEYWORDS : LANGUAGE USE IN FRONT PAGE NEWS / NEWSPAPER / GENERAL SEMANTICS / PERCEPTION

PIRIYA PHETKAEW : CHARACTERISTICS OF LANGUAGE USE IN FRONT PAGE NEWS OF DAILY NEWSPAPERS WITHIN GENERAL SEMANTICS.
 THESIS ADVISOR : ASST. PROF. DUANGKAMOL CHARTPRASERT, Ph.D.,
 110 pp.

The purpose of this research is to study a change of language used in front page news to an abstract level (ladder of abstraction) and its impacts on readers' perception. Research methodologies used in this research are 1) content analysis of 4 daily newspapers: Matichon, Thaipost, Thairath, and Bangkokbiznews, and 2) in-depth interviews with journalists and general newspapers' readers.

Findings of the study indicate that the changes of language level in front page news within General Semantics to abstraction can be divided into 2 categories: 1) a change in languages referring to people or groups of people and 2) a change in languages referring to events or stories. Journalists have to use abstract languages because of limited space in newspapers' front page, to avoid formal languages to relax atmosphere of news, to capture readers' interest, and for news values.

In addition, according to in-depth interviews with general newspapers' readers, it is found that the changes of language level make news more interesting because different perceptions allow readers to guess and make them eager to know. The disadvantage of abstract language is that readers may misunderstand news content if reading only some parts of the news.

Department : Journalism.....

Student's Signature *Piriya Phetkaew*

Field of Study : Journalism and Information

Advisor's Signature *Duangkamol Chartprasert*

Academic Year : 2009.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาจาก ผศ.ดร.ดวงกมลชาติประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่สละเวลา ให้ความช่วยเหลือ ข้อคิด แนวทาง คำแนะนำ และตรวจทาน ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ รศ.อวยพร พาณิช ประธานกรรมการสอบ และรศ.รจิตลักษณ์ แสงอุไร กรรมการสอบ ที่ให้ความกรุณาช่วยแนะนำแนวทางที่เป็นประโยชน์ อ.พีระ จิรโสภณ ที่ให้ความรู้ ข้อมูลเกี่ยวกับหลักนยงศาสตร์ รวมไปถึงเหล่าคณาจารย์ภาควิชาวารสารสนเทศทุกท่านที่ช่วยประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ด้านวารสารสนเทศให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ คุณธนดล ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวหน้าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ คุณนิภาวรรณ บรรณาธิการข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ คุณฉัตรชัย หัวหน้ากองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ และคุณภาคภูมิ บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์มติชน ที่ให้โอกาส สละเวลาในการให้สัมภาษณ์ และความกรุณาของทุกท่านที่กล่าวว่าถ้าต้องการข้อมูลเพิ่มเติมให้โทรศัพท์มาสอบถามได้ อ.สิริวรรณ อ.วราภรณ์ ที่ให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา และ Media Monitor ที่จุดประกายความคิดเกี่ยวกับหัวข้อวิทยานิพนธ์นี้

ขอบคุณ เพื่อนๆ ทั้งปริญญาตรีและปริญญาโท ที่คอยช่วยเหลืออย่างเต็มที่ในทุกๆ เรื่องที่สารมารอดช่วยได้ อีกทั้งกำลังใจดีๆ ความเป็นห่วงที่ส่งมาให้ในทุกครั้งที่ต้องการ บุคคลทุกท่านที่ให้สัมภาษณ์ ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนของเพื่อน คนรู้จักของเพื่อนอีกหลายๆ คน อารยาที่ช่วยตรวจความถูกต้องของภาษา รวมถึงพี่นายที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านระเบียบการ เอกสารของทางมหาวิทยาลัย และพี่ๆ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด คณะนิเทศศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความสะดวกเรื่องการยืมหนังสือพิมพ์เป็นอย่างดี

สำคัญที่สุดขอขอบคุณ พ่อและแม่ ที่ทำให้ผู้วิจัยมีวันนี้ รวมไปถึงญาติพี่น้องทุกคนที่คอยไถ่ถาม ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือตลอดมา

ศูนย์วิจัยสื่อการพยาบาล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1) ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2) คำถามวิจัย.....	5
3) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
1) ชั่ววและการเขียนข่าว.....	6
2) รูปแบบการรายงานข่าว.....	8
3) การใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์.....	10
4) หลักนยงคศสตร์.....	14
5) การรับรู้และแบบแผนการรับรู้.....	22
6) กรอบแนวคิดการวิจัย.....	28
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	29
1) การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	29
2) การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
3) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	31
4) ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	36
5) การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
6) การนำเสนอข้อมูล.....	37
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	38
1) ลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน	40
2) ลักษณะการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง (Misuses of	

Language).....	65
3) การเลือกใช้ภาษาในการรายงานข่าวของนักหนังสือพิมพ์.....	73
4) ลักษณะการใช้ภาษาตามหลักภาษาศาสตร์กับการรับรู้ของผู้อ่าน.....	80
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	85
1) สรุปและอภิปรายผล.....	86
2) ข้อเสนอแนะ.....	99
3) ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต.....	100
รายการอ้างอิง.....	101
ภาคผนวก.....	104
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	110

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับภาษาในส่วนต่างๆ ของโครงสร้าง ข่าว.....	49
2	แสดงจำนวนครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับภาษาในส่วนแรกที่มีการใช้ภาษาใน ลักษณะนามธรรมระดับสูง.....	50
3	แสดงจำนวนครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในข่าวประเภทต่างๆ.....	51
4	แสดงปริมาณลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับชั้นของภาษาในลักษณะที่ ต้องการสื่อความหมายถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคล.....	54
5	แสดงปริมาณลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับชั้นของภาษาในลักษณะที่ ต้องการสื่อความหมายถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราว.....	54

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนภูมิความคิดเห็นของผู้อ่านหนังสือพิมพ์เรื่องเนื้อหาของการนำเสนอข่าวที่ควรปรับปรุง.....	2
2	โครงสร้างข่าวลักษณะพีระมิดหัวกลับ.....	9
3	ภาพกระบวนการสร้างความหมาย.....	14
4	แผนภูมิแสดงนามธรรมระดับต่างๆ.....	17
5	แผนผังขั้นบันได.....	18
6	แบบจำลองขั้นตอนการรับรู้.....	23
7	แบบจำลองการรับรู้.....	24
8	ตัวอย่างภาพข่าวโด 'เมลล์เวจี้' หนึ่งยาว 'มาร์ค' ชงตั้งบริษัทลูก.....	40
9	ตัวอย่างภาพข่าวนายกฯ ปิดแทรกยุบ 'ปชป.'.....	41
10	ตัวอย่างภาพข่าวทักษิณแอบหลังปชช.....	42
11	ตัวอย่างภาพข่าวหนุ่มยุยงตีทะเลาะแฟน.....	43
12	ตัวอย่างภาพข่าวภท.ข่มปชป. 'ชัย' ลับลวงพราง ถก พรบ.งบ 2553 วาระเพื่อทราบ.....	44
13	ตัวอย่างภาพข่าวสหรัฐตั้งแก๊งก่อนเจรจาโสมแดง.....	44
14	ตัวอย่างภาพข่าว'ทักษิณ' ให้ 'สุรยุทธ์' ต่อสายคุย.....	45
15	ตัวอย่างภาพข่าวภท.ฉุน 'พท.' ด่าทรยศ งดกลั้วย - ฟันวรรณุชได้.....	46
16	ตัวอย่างภาพข่าวเรียก 'สนธิ์ลิ้ม' ใต้สวน.....	47
17	แผนผังรูปแบบลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในโครงสร้างส่วนต่างๆของข่าว.....	48
18	แผนภูมิเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน.....	63
19	แผนภูมิปริมาณลักษณะการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง (Misuses of Language) ในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน.....	67

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนมีการแข่งขันกันมากขึ้นทั้งสื่อเก่าและสื่อใหม่ สื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อเนื้อหาทั่วไปและสื่อเนื้อหาเฉพาะทาง จึงทำให้ผู้รับสารกลุ่มต่างๆในสังคม มีทางเลือกที่จะเปิดรับข่าวสารเพื่อรับรู้เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมมากขึ้น หนังสือพิมพ์ถือได้ว่าเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ทุกกลุ่มคน ทุกพื้นที่ สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ทำการสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ.2551 ผลสำรวจพบว่า ประเภทของหนังสือที่มีผู้อ่านมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ มากถึงร้อยละ 71.0 หรือประมาณ 28.4 ล้านคนจากประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป¹ ซึ่งถือได้ว่าเป็นปริมาณที่สูง บ่งบอกได้ว่าคนในสังคมปัจจุบันยังนิยมรับรู้ข่าวสารผ่านหน้าหนังสือพิมพ์กันอยู่

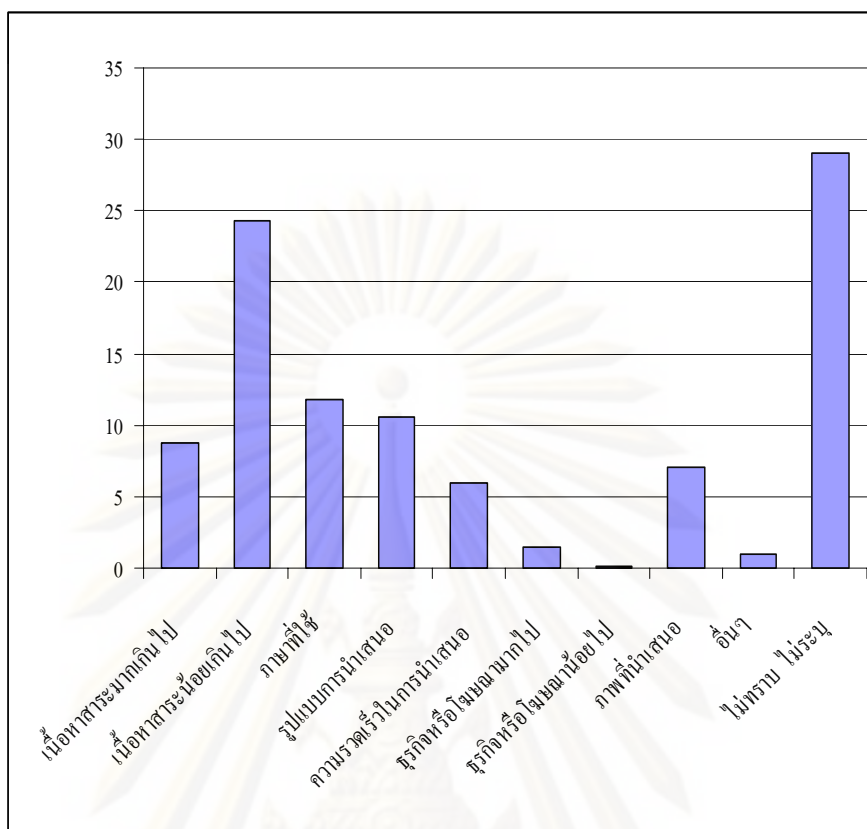
อย่างไรก็ตามในปัจจุบันนี้สื่อหนังสือพิมพ์มักถูกวิพากษ์วิจารณ์เรื่องการนำเสนอข่าวมากขึ้น ลักษณะปัญหาในการนำเสนอข่าวที่พบแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ การนำเสนอเนื้อหาผิดไปจากข้อเท็จจริง การเสนอข่าวลวงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล การเสนอข่าวโดยไม่คำนึงถึงหลักความเป็นธรรม(Fairness) หรือการเสนอข่าวโดยขาดหลักความสมดุล (Balance)² ในลักษณะปัญหาเหล่านี้เกิดจากสาเหตุหลายประการ และสาเหตุหนึ่งเกิดขึ้นจากการทำหน้าที่ของนักข่าวที่ขาดความระมัดระวังในเรื่องการใช้ภาษา

ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับที่สำนักงานสถิติแห่งชาติทำการสำรวจสถิติเกี่ยวกับการใช้สื่อหนังสือหนังสือพิมพ์ จากจำนวนประชาชนที่อ่านหนังสือพิมพ์ทั่วประเทศ ปี 2546 โดยความคิดเห็นของผู้อ่านหนังสือพิมพ์เรื่องเนื้อหาของการนำเสนอข่าวที่ควรปรับปรุงคือ³

¹มติชนสุดสัปดาห์ 1495 (เมษายน 2552): 77.

²พิรงรอง รามสูต รัตนันท์, การกำกับดูแลเนื้อหาหนังสือพิมพ์ โครงการ “การปฏิรูประบบสื่อ : การกำกับดูแลเนื้อหาโดยรัฐ การกำกับดูแลตนเอง และสื่อภาคประชาชน” (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547). หน้า viii-x.

³รายงานการสำรวจสื่อมวลชน(หนังสือพิมพ์) พ.ศ. 2546 (กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2546). หน้า 213.



สังเกตได้ว่า ในความคิดเห็นของผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ ภาษาที่ใช้เป็นเรื่องที่ควรปรับปรุงเป็นอันดับที่ 2 รองจากการนำเสนอเนื้อหาสาระน้อยเกินไป (ไม่นับรวม ไม่ทราบไม่ระบุ)

อภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์ ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยในการนำเสนอข่าวสารผิดพลาดของหนังสือพิมพ์ โดยผลการวิจัยนั้นได้สรุปว่า ลักษณะความผิดพลาดในการนำเสนอข่าวสารของหนังสือพิมพ์ ประการหนึ่งก็คือ การใช้ภาษา กรณีที่หนังสือพิมพ์ตั้งใจที่จะใช้ภาษาในพาดหัวข่าวหรือเสนอเนื้อหาข่าวที่มีลักษณะกำกวม คลุมเครือ เสียดยี ประชด ประเทียด แดกดัน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจหรือตีความไปในทางที่ก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นลบกับผู้ตกเป็นข่าว สะท้อนถึงความต้องการที่ให้เกิดความเข้าใจต่อผู้อ่าน เช่น ประเด็นข่าวเข้มจิ้มแพร์เอดส์ หนังสือพิมพ์สยามรัฐฉบับวันที่ 31 กรกฎาคม 2542 ใช้หัวข่าวว่า “จับอ้วนโรคจิต ไข้เข้มเอดส์” เนื้อหาข่าวระบุว่า มีคนร้ายโรคจิตออกอาละวาด คว่าเข้มฉีดยาไล่จิ้มสะโพกสาวๆ ฉีดเชื้อเอดส์ใส่ร่าง ซึ่งแม้เมื่อคนร้ายถูกจับกุมแล้วไม่ปรากฏหลักฐานว่าได้ใช้เข็มฉีดยาปนเปื้อนเชื้อเอดส์ก่อเหตุก็ตาม แต่สยามรัฐก็ยังใช้คำในพาดหัวข่าวว่า “ไข้เข้มเอดส์”⁴

⁴อภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์, “ปัจจัยในการนำเสนอข่าวสารผิดพลาดและการยอมรับของหนังสือพิมพ์,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542).

โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาพของสังคม (Media Monitor) และสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “จริยธรรมหนังสือพิมพ์: ปีที่ 2” (2551) เกี่ยวกับประเด็นหนังสือพิมพ์ไทยมีการรายงานข่าวที่ยึดถือกฎ แนวทางแห่งจริยธรรมในวิชาชีพหนังสือพิมพ์มากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการศึกษาในเรื่องของภาษาโดยภาพรวมพบว่าลักษณะความผิดพลาดมากเกิดขึ้นกับการใช้สมญานามแทนตัวบุคคลในการเขียนข่าว/พาดหัว เช่น หัวหน้าลูกกรอก(หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 3-4 พฤษภาคม 2551 ข่าว หน.ลูกกรอกปะทะมาร์คตีใจทย์ ธรณ.) เจ้เพ็ญ (หนังสือพิมพ์แนวหน้า ฉบับวันที่ 18 พฤษภาคม 2551 ข่าว ผบ.สส. เตือนอย่าประมาท ปชป. ได้ถูกรัศยอด ‘เจ้เพ็ญ’)

การใช้ภาษาที่อาจมีการแสดงความคิดเห็น เช่น สาววัยรุ่นใจแตก (หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันที่ 21 เมษายน 2551 หัวข้อข่าว งามหน้า-นิติเวช รพ.ตำรวจ จับพตอ.เล็กผ่าศพทำแท้งเถื่อน) มือบถ้อย (หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ฉบับวันที่ 26 เมษายน 2551 หัวข้อข่าว มุ่งร้ายสถาบัน ‘บักจิว’ แฉ)

การใช้ภาษาที่หือหาวเหมือนภาษานวนิยาย เช่น โชคชะตาลิขิตมา (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 2 เมษายน 2551 หัวข้อข่าว รมต.สติแตก! ผลาญงบเล่น) เดินไปได้เพียงครึ่งทางของความฝัน (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 3 เมษายน 2551 หัวข้อข่าว แม่ ‘น้ำ’ ร่วมงานศพ ร้าไห้โฮ ขอให้ลูกไปสบาย)

จากตัวอย่างลักษณะภาษาที่กล่าวมาข้างต้น สังเกตได้ว่าส่วนใหญ่คำเหล่านี้จะเป็นคำที่ยังไม่มีการให้รายละเอียดอย่างชัดเจน ว่าเป็นใครหรือมีเหตุการณ์เรื่องราวอะไรเกิดขึ้น เช่น ไร่เข้มเอดส์, หัวหน้าลูกกรอก, สาววัยรุ่นใจแตก เป็นการให้เนื้อหาเพียงแค่อะไรๆแบบเป็นนามธรรม ที่หยิบยกลักษณะเพียงบางส่วนมานำเสนอ

Alfred Korzybski , Wendell Johnson และ S.I. Hayakawa ผู้บุกเบิกศาสตร์เกี่ยวกับ General Semantics (หลักนัยทางศาสตร์) ในปี 1930-1940 ศึกษาเกี่ยวกับความหมายของภาษากับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ภาษากับการสะท้อนความเป็นจริง และอิทธิพลของภาษาต่อความคิดและพฤติกรรมการดำรงชีวิตอยู่ของมนุษย์ รวมถึงศึกษาปัญหาด้านการเข้ารหัส (Encoding) ในการสื่อสาร โดยกล่าวว่าลักษณะเฉพาะของภาษาที่ทำให้เกิดปัญหาหากที่เข้าใจเนื้อหาได้ตรงกันในการเข้ารหัสและการสื่อสารคือ ภาษามีความคงที่ ภาษามีจำกัด และภาษาเป็นนามธรรม ซึ่งเมื่อภาษามีลักษณะทั้ง 3 อย่างที่กล่าวมาแล้วย่อมต้องเกิดการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง (Misuses of Language) ใน 4 ลักษณะคือ การใช้ระดับนามธรรมแบบตายตัว การมองแบบเหมารวม การประเมินค่าแบบสุดขั้ว และการเขียนโดยใช้มุมมองของนักข่าว

ในอีกด้านหนึ่งเมื่อจุดเด่นที่สำคัญของหนังสือพิมพ์ที่เป็นการสร้างจุดขายที่สำคัญคือ หน้า 1 ซึ่งหน้าแรกของหนังสือพิมพ์เปรียบเสมือนหน้าร้านที่เป็นตัวโชว์ข่าวที่สำคัญยิ่ง เอกลักษณะของหน้า 1 คือ การให้ความสำคัญกับการพาดหัวข่าวให้น่าสนใจในขนาดต่างๆตามลำดับความสำคัญ เพื่อดึงดูดสายตา สร้างความสนใจ และเหตุผลด้านการขาย⁵ จึงทำให้การเขียนข่าวในปัจจุบันมีความเป็น “อัตวิสัย” มากขึ้น นับตั้งแต่การเลือกประเด็นข่าว การเลือกรูปแบบวิธีการที่จะนำมาเสนอ รวมถึงวิธีการนำเสนอที่ดึงดูดความสนใจโดยใช้ภาษาที่ก่อให้เกิดภาพพจน์ หรือใช้ศิลปะทางภาษาในการอธิบาย⁶

ดังนั้นเมื่อหนังสือพิมพ์ต้องการดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน จึงจำเป็นต้องมีลีลาการเขียนข่าว ซึ่งหมายถึงการใช้ถ้อยคำ ข้อความ การเขียนที่สามารถให้ความหมายชัดเจน มีชีวิตชีวน่าติดตาม เรียกว่า ลีลาส่วนตัว (Personal Style) อันเป็นของผู้เขียนแต่ละคนโดยเฉพาะ ซึ่งการเขียนข่าวของหนังสือพิมพ์ในปัจจุบันเป็นการเขียนที่ใช้ลีลาส่วนตัวเน้นไปที่ความรู้สึก อารมณ์ของผู้เขียน และโดยส่วนตัวการเขียนข่าวแบบนี้สามารถทำได้ เพราะการเขียนข่าวจะมีภาษาเขียนในลักษณะพิเศษอันเป็นที่ยอมรับ แต่อย่างไรก็ตามข่าวจะต้องมีความชัดเจน มีความกะทัดรัด มีความถูกต้อง และข่าวจะต้องเป็นความจริงที่เกิดขึ้นจริงๆ จะต้องไม่มีการใส่ความคิดเห็นหรือปราศจากอคติในการเขียนข่าว⁷

ในส่วนการรับรู้ของผู้อ่านนั้น เมื่อปัจจัยในการใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์ต้องมีทั้งลีลาการเขียนที่ทำให้ข่าวน่าสนใจ สะดุดตาและเร้าอารมณ์ผู้อ่าน จึงส่งผลต่อการใช้ภาษาในการนำเสนอ ซึ่งในบางครั้งการอ่านข่าวของแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันไป เช่น อ่านเฉพาะพาดหัวข่าว อ่านเพียงแค่นี้อาในหน้าหนึ่งโดยไม่ได้อ่านเนื้อหาข่าวทั้งหมดในหน้าต่อ เมื่ออ่านข่าวในแต่ละส่วนจบผู้อ่านอาจมีการรับรู้และตีความเรื่องราวในลักษณะที่แตกต่างกันไป อาจตีความในแง่บวก แง่ลบ เป็นกลาง หรือไม่เข้าใจเนื้อหาที่ชัดเจนก็เป็นได้

ดังนั้นจากที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นประเด็นความสนใจในการที่จะศึกษาเกี่ยวกับการใช้ภาษาในมุมมองภาษาศาสตร์และมุมมองนิเทศศาสตร์ โดยเลือกศึกษาจากหลักนัยทางศาสตร์ (General Semantics) ในลักษณะที่ว่าภาษาเป็นนามธรรม และการใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมเหล่านั้นมีการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง (Misuses of Language) ใน 4 ลักษณะคือ การใช้ระดับนามธรรมแบบตายตัว การมองแบบเหมารวม การประเมินค่าแบบสุดขั้ว

⁵มาลี บุญศิริพันธ์, วารสารศาสตร์เบื้องต้น ปรัชญาและแนวคิด (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550). หน้า 65.

⁶บุญชัย ศรีประทีป, “วิเคราะห์ทิวทัศน์ศิลปะในข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์รายวัน,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543).

⁷ขจรศักดิ์ ลิ้มปี๋ทิมปาณี อ้างใน บุญชัย ศรีประทีป, “วิเคราะห์ทิวทัศน์ศิลปะในข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์รายวัน,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543).

และการเขียนโดยใช้มุมมองของนักข่าวที่ปรากฏในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายงานว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาที่เป็นนามธรรมลักษณะใดบ้าง และการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาที่เป็นนามธรรมเหล่านี้ส่งผลต่อการสื่อสารหรือไม่ อย่างไร โดยมีคำถามวิจัยดังต่อไปนี้

ปัญหาคำวิจัย

1. ลักษณะการใช้ภาษาของข่าวหน้าหนึ่งมีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในข่าวลักษณะใดบ้าง
2. การใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันมีการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง (Misuses of Language) ตามหลักนัยทางศาสตร์ (General Semantics) ลักษณะใดบ้าง
3. นักหนังสือพิมพ์มีหลักเกณฑ์การเลือกใช้ภาษาในการรายงานข่าวอย่างไร
4. รูปแบบการใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันในลักษณะการใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมตามหลักนัยทางศาสตร์ (General Semantics) มีผลต่อการรับรู้ของผู้อ่านอย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้หนังสือพิมพ์ได้ให้ความสำคัญและมีความระมัดระวังกับการใช้ภาษาในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน
2. ทราบถึงหลักเกณฑ์ วิธีการใช้ภาษา และมุมมองเกี่ยวกับการเลือกใช้ภาษาในส่วนของนักหนังสือพิมพ์
3. ทราบถึงความคิด ความรู้สึกของผู้อ่าน ต่อการใช้ภาษาในข่าวหนังสือพิมพ์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่องลักษณะการใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันตามหลักภาษาศาสตร์ มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ข่าวและการเขียนข่าว
2. รูปแบบการรายงานข่าว
3. การใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์
4. หลักภาษาศาสตร์ (General Semantics)
5. การรับรู้และแบบแผนการรับรู้

1. ข่าวและการเขียนข่าว

สิริวรรณ นันทจันทูล ได้ให้ความหมายของข่าวไว้ว่า ข่าว คือ การรายงานข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนความคิดเห็นของบุคคลสำคัญ ซึ่งเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ ซึ่งประชาชนให้ความสำคัญและสนใจ รวมทั้งมีผลกระทบต่อผู้คนจำนวนมาก

เมื่อข่าว คือการนำเสนอเรื่องราว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเรื่องที่จะนำมาเสนอเป็นข่าวนั้น ต้องเป็นเรื่องที่มีความน่าสนใจ เกี่ยวข้องหรือส่งผลกับคนในสังคม โดยผ่านการตัดสินใจและคัดเลือกจากสื่อมวลชน ไม่ว่าจะ เป็นบรรณาธิการ หรือนักข่าว ซึ่งในแต่ละวันก็มีเหตุการณ์เรื่องราวต่างๆเกิดขึ้นมากมาย และถ้าข่าวหรือเรื่องราว เหตุการณ์เหล่านั้นมานำเสนอทั้งหมดคงใช้เวลา ใช้พื้นที่ในปริมาณมาก ดังนั้นจึงเกิดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกข่าวโดยพิจารณาจาก “คุณค่าข่าว” หรือ “องค์ประกอบของข่าว” (news elements)¹ คือ

ความสดต่อสมัย (timeliness) นับได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการเสนอข่าว เพราะผู้อ่านมักให้ความสนใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสด ๆ ร้อน ๆ หรือเรื่องราวที่ทันสมัย ดังคำกล่าวที่ว่า “ข่าวต้องสดเหมือนปลา”

ความใกล้ชิด (proximity/nearness) เป็นองค์ประกอบสำคัญอีกอย่างหนึ่งในการพิจารณาคุณค่าทางข่าว เพราะนักจิตวิทยาได้อธิบายถึงนิสัยของมนุษย์ว่า มนุษย์สนใจเรื่องที่อยู่

¹ อ้อ อาน วุฒิมกรมรรักษ์ อ่างถึงใน อาม เชื้อสถาปนศิริ, “โครงสร้าง ระบบ และไวยากรณ์ของหนังสือพิมพ์,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาวารสารศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549).

ใกล้ตัว อันอาจส่งผลกระทบต่อตัวเองได้มากกว่า ความใกล้ชิดนี้หมายถึงความสัมพันธ์ใกล้ชิดต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

ความเด่น (prominence) หมายถึง บุคคลสำคัญซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี เมื่อบุคคลนั้น ๆ เข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก็ย่อมได้รับความสนใจจากประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งความเด่นนี้รวมถึงสถานที่สำคัญ วัตถุอันล้ำค่า ฯลฯ ด้วย

ความแปลกประหลาด (oddity/unusualness) เมื่อมีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างผิดปกติ หรือผิดวิสัยในสังคม เหตุการณ์นั้นย่อมก่อให้เกิดความสนใจและมีคุณค่าทางข่าวสูง เช่นเดียวกันหนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญแก่องค์ประกอบนี้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีสถานการณ์ที่ไม่เอื้ออำนวยในการเสนอข่าว เพราะถูกปิดกั้นเสรีภาพหนังสือพิมพ์จึงมักใช้ความแปลกประหลาดมาเสนอข่าว เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศที่ตึงเครียดให้ผ่อนคลายได้ชั่วระยะเวลาหนึ่ง

ผลกระทบกระเทือน (consequence) ข่าวที่มีผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมาก มักจะได้รับการพิจารณาที่จะเสนอเป็นข่าวมากกว่า ข่าวที่ว่านี้อาจเป็นผลกระทบกระเทือนทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ

ความขัดแย้ง (conflict) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการพิจารณาคุณค่าทางข่าวเพราะความขัดแย้งย่อมเป็นที่สนใจของมนุษย์โดยทั่วไป อาจเป็นความขัดแย้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

ความมีเงื่อนงำ (suspense/mystery) บางครั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอาจมีเบื้องหลังลึกลับซับซ้อน หนังสือพิมพ์มักให้ความสนใจขุดคุ้ยและนำมาตีแผ่เสนอเป็นข่าวติดต่อกันเป็นเวลาหลาย ๆ วัน ซึ่งข่าวประเภทนี้จะได้รับความสนใจจากผู้อ่านอย่างกว้างขวางมาก

ปฏิกิริยาสนใจ (human interest) เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นแล้วทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกสะเทือนอารมณ์ (Emotion) ต่อเหตุการณ์หรือมีความรู้สึกร่วมทางอารมณ์กับบุคคลในข่าวด้วย เช่น เห็นอกเห็นใจ เศร้าโศกเสียใจ กลัวหรือหวาดระแวงว่าสักวันหนึ่งอาจเกิดขึ้นกับตัวเองได้ ข่าวที่ก่อให้เกิดความรู้สึกสะเทือนอารมณ์ดังกล่าวนี้ส่วนใหญ่มักจะเป็นข่าวอาชญากรรม ที่ผู้อ่านสนใจอยากรู้สาเหตุที่แท้จริงเนื่องมาจากอะไร

เพศ (sex) ธรรมชาติของมนุษย์มักสนใจเรื่องราวเกี่ยวกับเพศ ทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศ หรือความผิดปกติทางเพศ

ความขบขัน (amusement) ในช่วงเวลาที่บรรยากาศทางเศรษฐกิจและการเมืองกำลังเคร่งเครียด หนังสือพิมพ์อาจเสนอข่าวขบขันเพื่อผ่อนคลายบรรยากาศได้บ้างชั่วขณะหนึ่ง ข่าวขบขันนี้อาจเกิดขึ้นจากการกระทำของดาวตลกเองหรือเหตุการณ์อื่น ๆ

ความเปลี่ยนแปลง (change) ในสังคมมนุษย์ย่อมจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ อาจเป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีหรือทางที่ไม่ดีก็ได้ การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้น มนุษย์ซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งในสังคม ก็จำเป็นต้องให้ความสนใจในการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ด้วย เพราะการเปลี่ยนแปลงย่อมมีผลกระทบต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม

ความก้าวหน้า (progress) มนุษย์มีความพยายามดิ้นรนที่จะเอาชนะธรรมชาติอยู่เสมอ มนุษย์จึงได้ค้นคว้าทดลองวิธีการใหม่ๆ เพื่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งปัจจุบันมนุษย์สามารถส่งกระสวยอวกาศโคจรรอบโลกได้ ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์นี้ บางครั้งทำให้ประชาชนทั่วโลกสนใจจึงถือได้ว่ามีคุณค่าทางข่าวสูงเช่นกัน

เรื่องข่าวและการเขียนข่าวนี้ ผู้วิจัยจะนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการสัมมนาเชิงลึก นักข่าว/กองบรรณาธิการ

2. รูปแบบการรายงานข่าว

เนื่องจากข่าวมีรูปแบบเฉพาะต่างจากการเขียนทั่วไป แม้จะเป็นข้อเท็จจริงเดียวกัน แต่ข่าวเป็นมุมมองหนึ่งของข้อเท็จจริงที่ต้องน่าสนใจและมีความสำคัญ และต้องนำเสนอให้ผู้รับสารเห็นว่าน่าสนใจและมีความสำคัญด้วย การสร้างให้เห็นว่าข่าวน่าสนใจและสำคัญนั้นมีวิธีการแตกต่างกันไปในแต่ละสื่อ เช่น ข่าวโทรทัศน์ใช้ภาพสีดูเป็นจริงและรวดเร็วทันเหตุการณ์ ใช้เสียงและลีลาการอ่านลักษณะข่าวและมีภาพบุคคลในเหตุการณ์ให้เห็นชัดเจน ข่าววิทยุสร้างค่าน่าสนใจด้วยเสียงผู้ประกาศที่ดูขึงขังเข้ากับข่าว ข่าวหนังสือพิมพ์สร้างค่าน่าสนใจด้วยพาดหัวข่าว วิธีการเขียนแบบพีระมิดหัวกลับ และภาษาที่เร้าใจกว่าปกติ²

ในส่วนของการรายงานข่าวหนังสือพิมพ์ในปัจจุบันนั้น นิยมนำเสนอในลักษณะพีระมิดหัวกลับ (Inverted Pyramid) ที่เน้นให้ความสำคัญกับการรายงานเนื้อหาส่วนที่สำคัญที่สุดก่อน คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ และอย่างไร จากนั้นจึงค่อยขยายรายละเอียดของข้อเท็จจริงเหล่านั้นตามลำดับความสำคัญในเนื้อหาข่าวต่อไป³ ลักษณะโครงสร้างการเขียนข่าวโดยทั่วไปประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน⁴ คือ

²อวยพร พาณิชและคณะ, ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548). หน้า 198-199.

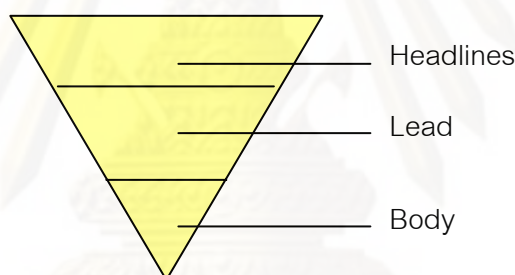
³สิริทิพย์ ชันสุวรรณ อ่างถึงใน งาม เชื้อสถาปนศิริ, "โครงสร้าง ระบบ และไวยากรณ์ของหนังสือพิมพ์," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549).

⁴สิริวรรณ นันทจันทูล, การเขียนเพื่อการสื่อสาร 2 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546). หน้า 77-85.

1. พาดหัวข่าว (Headlines) คือ การนำประเด็นสำคัญของข่าวมาพาดหัว เพื่อบอกให้ผู้อ่านข่าวทราบว่าวันนี้มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้าง พาดหัวข่าวจะใช้ตัวอักษรใหญ่กว่าธรรมดา ส่วนจะพาดหัวตัวโตหรือตัวเล็กขึ้นอยู่กับความสำคัญของข่าว การเขียนพาดหัวข่าวมีจุดประสงค์สำคัญ คือ เรียกร้องความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามข่าว และประหยัดเวลาของผู้อ่านเพราะผู้อ่านจะทราบเรื่องได้ทันทีหลังจากอ่านส่วนนี้

2. ความนำข่าว (Lead) คือ สารสำคัญของเนื้อหาข่าวที่เขียนโดยย่อเพื่อสร้างความเข้าใจทั่วไปแก่ผู้อ่าน เมื่อผู้อ่านอ่านความนำจบแล้วจะเข้าใจเรื่องอย่างกว้างๆ ว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร

3. เนื้อเรื่องหรือเนื้อหาข่าว (Body) คือ ส่วนที่อธิบายรายละเอียดของข้อความทั้งที่ได้กล่าวไว้บ้างแล้วในส่วนความนำข่าวและเพิ่มเติมข้อมูลที่ยังไม่ได้กล่าวไว้ในความนำข่าว เพื่อให้ผู้อ่านทราบเรื่องราวและเข้าใจลำดับความสำคัญของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมดอย่างชัดเจน



โครงสร้างข่าวลักษณะพีระมิดหัวกลับ

Earl English and Clarence กล่าวถึงเหตุผลและข้อดีของการเขียนข่าวลักษณะพีระมิดหัวกลับว่า⁵

1. ให้ความสะดวกแก่ผู้อ่าน คือ เป็นรูปแบบที่อำนวยความสะดวกและประหยัดเวลาสำหรับผู้อ่านที่ไม่มีเวลาอ่านหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับ ต้องการทราบเหตุการณ์ข่าวอย่างรวดเร็ว สามารถสนองตอบธรรมชาติการรับรู้ข่าวสารทางหนังสือพิมพ์ในเวลาอันจำกัด

⁵มาลี บุญศิริพันธ์, วารสารศาสตร์เบื้องต้น ปรัชญาและแนวคิด (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550). หน้า

2. สนองความอยากรู้ของผู้อ่าน โดยเสนอประเด็นเนื้อหาที่สำคัญที่สุดและผู้อ่านอยากรู้มากที่สุดก่อน ผู้อ่านสามารถทราบประเด็นสำคัญล่าสุดได้ในเวลาอันรวดเร็ว หากผู้อ่านต้องการทราบรายละเอียดมากกว่านั้นก็สามารถอ่านเนื้อหาละเอียดในส่วนต่อไปได้

3. อำนวยความสะดวกสำหรับการจัดหน้าหนังสือพิมพ์ การเขียนตามลำดับความสำคัญช่วยให้การจัดหน้าสะดวกขึ้น เพราะถ้าพื้นที่กระดาษไม่พอ ก็สามารถตัดข้อความส่วนท้ายข่าวซึ่งมีความสำคัญน้อยที่สุดออกได้ทันทีโดยไม่เสียใจความ และไม่ต้องเสียเวลาเขียนข่าวใหม่ทั้งชิ้น

4. สะดวกต่อการบรรณาธิกรณและพาดหัวข่าว การเขียนแบบพีระมิดหัวกลับช่วยให้การปรับปรุงแก้ไขต้นฉบับง่ายขึ้น เนื่องจากได้ผ่านการกลั่นกรองข้อเท็จจริงให้เหลือเฉพาะประเด็นที่มีสาระประโยชน์มากที่สุดในความนำแล้ว และการเขียนข่าวตามลำดับความสำคัญอย่างกระชับช่วยให้การจับประเด็นสำคัญสำหรับพาดหัวข่าวได้เร็วขึ้น

จะเห็นได้ว่าลักษณะรูปแบบการรายงานข่าวทำให้เกิดความสะดวก ประหยัดเวลาของผู้อ่านในการเลือกอ่านข่าวเพียงบางส่วน และสามารถทำให้เข้าใจเนื้อหาข่าวได้รวดเร็ว จึงได้นำลักษณะโครงสร้างข่าวนี้นี้มาใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึกนักข่าว/กองบรรณาธิการ และในส่วนของผู้อ่าน

3. การใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์

เมื่อสังเกตการใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์แล้วจะพบว่า หนังสือพิมพ์มีลักษณะรูปแบบแบบเฉพาะเด่นๆที่แตกต่างจากสื่ออื่น อย่างเช่นในพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์มักเน้นการใช้คำเป็นพิเศษ โดยเลือกใช้คำที่มีความหมายตามต้องการ โดยเฉพาะคำที่แสดงความเคลื่อนไหว(action-word) มาเรียงกันอยู่ภายในเนื้อที่อันจำกัด หรือการใช้ภาษาในเนื้อหาข่าวหนังสือพิมพ์มักมีลักษณะเป็นบรรยายโวหาร ซึ่งอาจเป็นการบรรยายแบบสรุปลักษณะ (Generalized Narration) หรืออาจเป็นการบรรยายแบบละคร (Dramatized Narration) ก็ได้ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองข้อสงสัยของผู้อ่านที่ต้องการทราบอย่างรวดเร็วว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไหร่ และเพื่ออะไร ภาษาที่ใช้จึงมีลักษณะง่าย สั้น กระชับ และลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ตรงไปตรงมา ไม่อ้อมค้อม^๑

สิริวรรณ นันทจันทุล กล่าวถึงลักษณะทั่วไปของภาษาหนังสือพิมพ์โดยรวมที่ว่า

1. ใช้ถ้อยคำภาษาแปลกใหม่ เพื่อสะดุดตาสะดุดใจผู้อ่าน และให้จดจำได้ง่าย โดยเฉพาะในส่วนของพาดหัวข่าวทั้งข่าวหน้า1 และข่าวหน้าใน หรือแม้แต่ข่าววรรคเดียวกันก็ตาม เช่น บัญชีดำแพทย์สภา จับตาสถาน 'ทำสวย'

^๑ชวลิต บัญญาลักษณ์, การใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์ (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526). หน้า 61.

2. ใช้ภาษาในระดับภาษาปากมากที่สุด กล่าวคือ มีการใช้คำง่าย ๆ คำเฉพาะกลุ่ม คำตลาด คำคะนอง คำสำนวน คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อสื่อความหมายให้คนทุกระดับการศึกษาเข้าใจได้ง่าย นอกจากนี้ยังใช้ภาษาระดับกึ่งแบบแผน และภาษาแบบแผนบ้างในข่าวบางประเภท เช่น ข่าวเศรษฐกิจที่ปรากฏในข่าวหน้าในข่าวในพระราชสำนัก ประกาศแจ้งความ เป็นต้น ตัวอย่างภาษาในระดับปากเช่น รุ้งฟ้าอ้าง 'สามัคคี' 'ว้าก' น้องสง รพ.
3. ใช้ถ้อยคำพุ่มเพื่อย เพื่อขยายรายละเอียดให้มีความยาวพอเหมาะกับเนื้อที่หน้ากระดาษ เช่น “จรินทร์ เลื่อนนางรอง” อดีตนักวิ่งทีมชาติแชมป์เหรียญทองซีเกมส์ที่อินโดนีเซียเจอชะตากรรมโหดเล่นงานชีวิตตกอับสุดขีด...
4. ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด กระชับเพื่อให้ข้อความสั้นเพียงพอกับเนื้อที่หน้ากระดาษ เช่น ทางเลียบเลียบบคลองภาษีฯ ลงเอย
5. ใช้เครื่องหมาย เช่น ปรศนี้ อัศเจรีย์ อัณประกาศ ทับ สัญประกาศ เป็นต้น เพื่อแบ่งแยกข้อความ เพื่อเน้นข้อความให้เห็นเป็นสำคัญ เพื่อแสดงว่าเป็นคำเฉพาะ เป็นต้น

สอดคล้องกับที่ชำนาญ รอดเหตุภัย ชี้ว่า ส่วนใหญ่การใช้ภาษาในสื่อหนังสือพิมพ์นั้นจะแตกต่างไปจากภาษางานพิมพ์ชนิดอื่นอยู่มากทีเดียว จะมีลักษณะและภาษาจำเพาะของตนเองซึ่งมีลักษณะสำคัญดังนี้⁷

1. ใช้ภาษาที่มีความกระชับ กะทัดรัด เพื่อให้สะดุดตาและความสนใจของผู้อ่านมากกว่าการเขียนธรรมดา
2. วางรูปแบบของเนื้อความแตกต่างจากความเรียงทั่วไป โดยเน้นจุดสำคัญของเรื่องก่อน แล้วจึงค่อยขยายความนำไปสู่รายละเอียดในภายหลัง
3. ใช้สำนวนแปลกๆ เพื่อเร้าความสนใจให้ติดตามอ่าน
4. ใช้ภาษาที่มีลักษณะง่าย ระดับภาษาปากและภาษากึ่งแบบแผนมากกว่าภาษาระดับมาตรฐาน เพื่อให้สามารถเป็นสื่อถึงคนได้ทุกระดับความรู้

เมื่อวิเคราะห์ดูเฉพาะภาษาในส่วนของพาดหัวข่าวที่ถือเป็นด่านแรกของเนื้อหาข่าวทั้งหมดที่ผู้อ่านจะเห็นเป็นส่วนแรกแล้วนั้นจะพบว่าภาษาที่เลือกมาใช้มักจะเป็นคำที่แสดงบรรยากาศหรือเรื่องราวให้ผู้อ่านเห็นภาพอย่างชัดเจน หรือต้องมีการตีความจากรูปคำที่เห็นก่อน

⁷อภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์, “ปัจจัยในการนำเสนอข่าวสารพัดผลและการยอมรับของหนังสือพิมพ์,” (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542).

จึงจะเข้าใจความหมายที่หนังสือพิมพ์ต้องการจะสื่อสารได้ รวมถึงเลือกใช้ภาษาที่เรียกร่องความสนใจของผู้อ่านให้มีสีสัน เกิดความเด่นมากยิ่งขึ้น จากงานวิจัยของอรพรรณ มูลจันทร์ พบว่าภาษาที่มักพบในพาดหัวข่าวอยู่เป็นประจำ มักเป็นคำที่แสดงกิริยาหรือพฤติกรรม เช่น

1. คำที่มักใช้แทนคำว่า *กล่าวว่า พูดว่า ให้ความเห็น* หรืออื่นๆ ในทำนองเดียวกัน ได้แก่ คำว่า *แฉ อัปเดต จวก สวาท ไล่ ถล่ม โวย สับและ ลั่น คายพิษ กรีด* เป็นต้น
2. คำที่มักใช้แทนการต่อสู้ ได้แก่ คำว่า *บุก ลุย ถล่ม ชัด กัด พันทุ พ้นไม่เลี้ยง พัด ดับเครื่องชน กัดจมเขี้ยว รุม ดิ้น ชูตะเกียง ชูธง* เป็นต้น
3. คำที่มักใช้แทนการข่มขู่ ได้แก่ คำว่า *บีบ จี้ รุก ขยับ ลุย ตบเท้า ตีรวน* เป็นต้น
4. คำอื่นๆ เช่น *ฉีกโผทิ้ง* (ปรับเปลี่ยนใหม่จากที่ได้กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรไว้แล้ว) *เชือด* (ดำเนินการเอาผิดอย่างเด็ดขาด) *รับลูก* (รับและสนองนโยบาย) *ล้างบาง* (ทำหรือกวาดล้างให้สิ้นซาก) *ตกลาวรรค์* (ไม่บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ได้รับเลือก) *อุ้ม* (คุ้มครอง ดูแล) เป็นต้น

สรุปได้ว่าปัจจัยที่ทำให้ภาษาในหนังสือพิมพ์มีลักษณะเฉพาะของตนเองนั้น เนื่องมาจากทั้งข้อจำกัดในเรื่องของระยะเวลาการออกทั้งกรอบเช้าและกรอบบ่าย เรื่องยอดจำหน่าย รวมถึงขนาดพื้นที่การนำเสนอที่ต้องบรรยายเรื่องราวเหตุการณ์ทั้งหมดให้ครบถ้วนในขนาดพื้นที่ที่จำกัด จึงทำให้ต้องใช้ภาษาที่สั้น รัดกุม สะดุดตา และดึงดูดความสนใจของผู้อ่านมากกว่าภาษาเขียนธรรมดา

แต่ในบางครั้งการรายงานก็มีลักษณะการใช้ภาษาที่ฟุ่มเฟือย หรือใช้ศิลปะการเขียนให้ยาวกว่าปกติ โดยมีใจความของเนื้อหาข่าวที่เท่าเดิม ทั้งนี้ก็เพื่อต้องการขยายเนื้อหา สาระ ให้มีขนาดพอดีกับเนื้อที่ นอกจากนี้ยังมีการใช้สำนวนข้อความแปลกใหม่เพื่อดึงดูดความสนใจและง่ายต่อการจดจำ⁸

นอกจากการใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์จะมีลักษณะภาษาเฉพาะของตนเองแล้ว ลีลาการใช้ภาษาก็เป็นเรื่องสำคัญเช่นกัน ลีลาการใช้ภาษานั้นเป็นเรื่องการเลือกใช้ถ้อยคำหรือข้อความของแต่ละบุคคล ซึ่งนักข่าวแต่ละคนก็จะมีเขียนที่แตกต่างกันออกไปตาม “ลีลาส่วนตัว

⁸บุญชัย ศรีประทีป, “วิเคราะห์วาทศิลป์ในข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์รายวัน,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543).

(personal style)” ทำให้การใช้ภาษาในการนำเสนอมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยความสำคัญ ของลีลาการเขียนข่าวแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ⁹ คือ

1. ความสำคัญในแง่ “การใช้ภาษา” หมายความว่า ลีลาของการเขียนข่าวช่วยให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงของภาษาที่เขียน เนื่องจากลีลาของการเขียนข่าวนั้นต้องเลือกสรรคำให้เหมาะสมกับ ลีลา ในบางครั้งอาจต้องสร้างคำใหม่ๆ ขึ้นมา เพื่อเสริมลีลาข่าวให้น่าอ่าน เช่นคำว่า “ปัง” (สนใจ ชอบ รัก อย่างรวดเร็ว) แต่บางพฤติกรรมไม่อาจหาคำใหม่มาขยายให้เหมาะสมก็นำคำเก่ามาใช้ โดยการตัดคำให้สั้นเข้า เช่น “โหด” มาจากคำว่า “เหี้ยมโหด” หรือ “สยอง” มาจากคำว่า “สยดสยอง”

2. ความสำคัญในแง่ “การสื่อสาร” ลีลาการเขียนข่าวได้สร้างรูปแบบของการสื่อสารที่ กระชับ ช่วยให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารเข้าถึงประเด็นสำคัญได้อย่างรวดเร็ว เช่นโครงสร้างการเขียน ข่าวแบบพีระมิดกลับหัว ทำให้หัวข้อสำคัญของการสื่อสารในรูปของข่าวถึงผู้อ่านก่อนส่วนอื่นเสมอ ส่วนประเด็นรองๆ จะได้รับการนำเสนอเป็นขั้นตอน ไม่วกวน เป็นหลักประกันได้ว่าการสื่อสารใน เรื่องนั้นๆ จะไม่สับสนหรือก่อให้เกิดความเข้าใจผิด

3. ความสำคัญในแง่ “การสร้างอรรถรสในการอ่าน” งานข่าวก็มีลักษณะคล้ายๆ กับงาน ประพันธ์ข้อเขียนอื่นๆ เช่นสารคดี เรื่องสั้น นวนิยาย ซึ่งต่างก็มีหลายรส หลายลีลา แม้ว่าข่าวจะไม่ มีหลากหลายเท่านวนิยาย แต่ต้องยอมรับว่าการเขียนข่าวมีลีลาสมตัว ตามเนื้อหาสาระของข่าวแต่ละ ชิ้น สะท้อนออกมาใน “รูปของภาษาและโครงสร้างของการเขียน” นอกจากผู้อ่านจะได้รับทราบ เนื้อหาข่าวสารประจำวันแล้ว ลีลาของการเขียนยังช่วยให้ผู้อ่านได้เห็นภาพเหตุการณ์ ชวนให้น่า ติดตาม ทำนองเดียวกันกับการอ่านนวนิยาย หากผู้เขียนสามารถให้ลีลาข่าวอย่างเหมาะสม โดย คำนี้ถึงเนื้อหาตามธรรมชาติของข่าวแต่ละชิ้น เช่น ข่าวหนักมีลีลาแบบหนึ่ง ข่าวเบามีลีลาอีกแบบ หนึ่ง ข่าวที่มีเงื่อนงำ หรือมีปมซ่อนเร้นเขียนด้วยลีลาอีกแบบหนึ่ง ย่อมทำให้ผู้อ่านได้อรรถรส สร้าง ความพึงพอใจให้ผู้อ่าน

เรื่องการใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์นี้ ช่วยให้เข้าใจถึงลักษณะการใช้ภาษาของนักข่าว และเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์นักข่าว/กองบรรณาธิการ

⁹ประชัน วัลลภิก ข้างถึงใน ธานี เชื้อสถาปนศิริ, “โครงสร้าง ระบบ และไวยากรณ์ของหนังสือพิมพ์,” (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549).

4. หลักนัยทางศาสตร์ (General Semantics)

ในกระบวนการสื่อสารทุกประเภทนั้นจะต้องมีทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยใช้ภาษาเป็นตัวแทน ซึ่งการเลือกใช้ภาษาของแต่ละบุคคลก็แตกต่างกันออกไป จนทำให้ในบางครั้งการสื่อสารเกิดปัญหาขึ้น คือฝ่ายผู้ส่งสารหรือฝ่ายผู้รับสารเข้าใจความหมายผิด ไม่ตรงตามจุดประสงค์ที่อีกฝ่ายต้องการจะสื่อ

เมื่อการใช้ภาษาในการสื่อสารเกิดปัญหาขึ้น จึงเกิดศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของภาษา เรียกว่า *อรรถศาสตร์ (Semantics)* อรรถศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของภาษา ที่มีเนื้อหาครอบคลุมตั้งแต่ความหมาย การเกิดขึ้นของคำ สำนวนในภาษา

John C. Merrill, John Lee, and Edward Jay Friedlander กล่าวว่า การเข้าใจหลักทั่วไปเกี่ยวกับอรรถศาสตร์เป็นประโยชน์ต่อการเข้าใจสื่อสารมวลชน ประเด็นสำคัญคือ ภาษามีความคลุมเครือ ในการสื่อสารเรื่องใดเรื่องหนึ่งภาษาที่ใช้ไม่สามารถครอบคลุมความคิดของผู้ทำการสื่อสารได้ครบถ้วนสมบูรณ์ ภาษายังมีความหมายอีกมากที่ไม่ได้พรรณนา ทำให้ภาษาเกิดความคลุมเครืออยู่ในตัว

เมื่อภาษาเกิดความคลุมเครือก็อาจทำให้กระบวนการรับรู้ความหมายของแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกันไป Ivor Armstrong Richards อธิบายถึงการสร้างความหมายโดยเน้นความสำคัญของภาษาและสัญลักษณ์(symbol) ซึ่งความหมายเกิดจากการตีความภาษาหรือสัญลักษณ์อันเป็นตัวแทน(referent) ของวัตถุหรือเหตุการณ์



เช่น คำว่า “สุนัข” ภาพตัวแทนในสิ่งนี้คือ สัตว์สี่เท้า หูได้ วิ่งได้ มีหาง ส่วนความหมายของคำว่า “สุนัข” นี้ อาจมีการตีความหมายแตกต่างกันไป เช่น คนที่เคยถูกสุนัขกัด อาจคิดว่าสุนัขเป็นสัตว์น่ากลัว อันตราย ส่วนคนที่ชอบเลี้ยงสุนัขอาจคิดว่า สุนัขเป็นสัตว์น่ารัก น่าเอ็นดู จึงสรุปได้ว่าภาษาในการสื่อสารที่เราได้รับผ่านประสาทสัมผัสนั้นมีความคลุมเครือ ภาษาไม่สามารถสร้างความหมายได้ในรายละเอียด ภาษาย่อมมีที่ว่างของการตีความที่แตกต่างกันไปในแต่ละคน ความหมายที่เกิดขึ้นจึงมีความแตกต่างกัน

ด้วยเหตุนี้ General Semantics จึงศึกษาปัญหาของการใช้ภาษาที่เกิดจากการเข้ารหัสแนวคิดนี้เป็นการพัฒนาการสื่อสารอย่างเป็นระบบ โดยค้นพบวิธีใช้คำที่ต่างออกไป เช่น บิดเบือนคลุมเครือ ยาก และซับซ้อน เพราะถ้าสามารถค้นพบแหล่งคำที่ทำให้คนเข้าใจผิด หรือเข้าใจไม่ตรงกับสารที่สื่อออกมา ก็จะทำให้สามารถหาวิธีในการหลีกเลี่ยงและหาทิศทางที่ถูกต้องต่อไป ทำให้การสื่อสารมีพัฒนาการ โดยการหาข้อมูล แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับภาษาและการหลีกเลี่ยงการสื่อสารที่จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจผิด

General Semantics ก่อตั้งโดย Alfred Korzybski ระหว่างปี 1930 และ 1940 Korzybski ได้เดินทางไปสัมมนาเรื่องอรรถศาสตร์ทั่วไปใกล้กับมหาวิทยาลัยชิคาโก สังคมภายในสถานศึกษาปฏิเสธเขาและไม่ยอมรับให้เขาเป็นส่วนหนึ่งในคณะวิชาของวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา สิ่งนี้เองได้เป็นแรงกระตุ้นให้เขาฝ่ากฎเดิม ๆ มาสร้างความแตกต่างตามหลักตรรกศาสตร์ ด้วยการสร้างหลักทฤษฎีทางคณิตศาสตร์ เคมี และจิตบำบัดตามแบบฉบับของเขาเอง

Wendell Johnson เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้รับอิทธิพลอย่างมากจาก Korzybski จนทำให้เขากลายเป็นนักอรรถศาสตร์ทั่วไปที่มีความสำคัญในวงการคนหนึ่ง ด้วยการศึกษาค้นคว้าที่สนใจซึ่ง Korzybski ไม่ได้อธิบายไว้ นอกจากนี้ Johnson ยังมีความสนใจในสาขาสื่อสารมวลชน และกลายเป็นหนึ่งในนักวิจารณ์โทรทัศน์ในที่สุด

S.I. Hayakawa ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของ Korzybski เป็นอีกผู้หนึ่งที่สนใจทางด้านนี้ ในปี 1941 มีการตีพิมพ์หนังสือ Language in Action ที่เป็นหนึ่งในหนังสือเล่มแรก ๆ ของ Hayakawa ที่ได้นำเสนอแนวคิดของอรรถศาสตร์ทั่วไป และในปี 1943 เขาได้เป็นบรรณาธิการของวารสาร ETC: A Review of General Semantics¹⁰

หลัก General Semantics ได้กล่าวถึงลักษณะเฉพาะของภาษา(Characteristics of Language) ที่ส่งผลให้การเข้ารหัสและการสื่อสารยากขึ้น¹¹ คือ

1. ภาษามีความหมายคงที่ (Language is statics) แต่ความหมายเปลี่ยนแปลงไปตามเวลา สถานที่หรือบุคคลก็สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาได้เช่นกัน แต่ว่าชื่อที่เราใช้เรียกยังคงเหมือนเดิมอยู่ เช่น เชียงใหม่ในอดีตเป็นเมืองที่เงียบสงบ บรรยากาศดี แต่ในปัจจุบันเชียงใหม่กลายเป็นเมืองหลวงอันดับสองของประเทศ สภาพบ้านเมืองมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไป การจราจรติดขัดเหมือนกับกรุงเทพมหานครไปแล้ว

¹⁰ Werner J. Severin and Jame W. Tankard, Jr, Communication Theories ORIGINS METHODS USED (New York: Published simultaneously, 1979). p.52-53.

¹¹ibid. p.54-56.

2. ภาษาไม่จำกัด (Language is limited) แต่ในความเป็นจริงแล้วภาษาไม่จำกัด Wendell Johnson(1972) กล่าวว่าคำในภาษาอังกฤษมีประมาณ 500,000 – 600,000 คำ และมีการสร้างคำเพิ่มอีกมากกว่าล้านคำมาใช้แทนคำเดิม ทั้งจากการคิดเฉพาะคนหรือกลุ่มประสบการณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งในบางครั้งภาษาก็ไม่อาจอธิบายความได้ทั้งหมดหรือได้ชัดเจน เช่น การเล่นเกมที่ดำริโดยเริ่มต้นฝึกจากคู่มือเล่น ที่ต้องอ่านคำอธิบายและดูรูปประกอบคำอธิบายนั้น โดยผู้เขียนคู่มือก็อาจมีปัญหารื่องการสื่อสารออกมาเป็นตัวอักษรที่จะทำให้ผู้เล่นเล่นตามได้อย่างถูกต้องในการอธิบายเสียงดีในคีย์ต่างๆ ดังนั้นผู้เขียนจึงพยายามบรรยายออกมาเป็นคำด้วยการประดิษฐ์คำออกมาให้คล้ายกับเสียงคีย์นั้นๆมากที่สุด

3. ภาษาเป็นนามธรรม (Language is abstract) รูปแบบของนามธรรมเป็นกระบวนการของการเลือกเสนอรายละเอียดเพียงบางส่วนจากทั้งหมด ซึ่งรูปแบบของนามธรรมสามารถแบ่งเป็นระดับที่ชัดเจนหรือครอบคลุมทั่วๆไปก็ได้ เช่น ผลไม้มีหลากหลายชนิด เช่น แอปเปิ้ล สาลี่ ส้มและพีช เราก็สามารถเลือกอธิบายผลไม้เหล่านั้นโดยแบ่งเป็นกลุ่มต่างๆได้อีก โดยการเลือกพูดถึงรายละเอียดบางส่วน หรือเลือกตัดรายละเอียดบางส่วนออกไป เช่น ผลไม้ที่มีลักษณะเป็นลูกกลมๆ หรือผลไม้ที่มีสีเหลือง

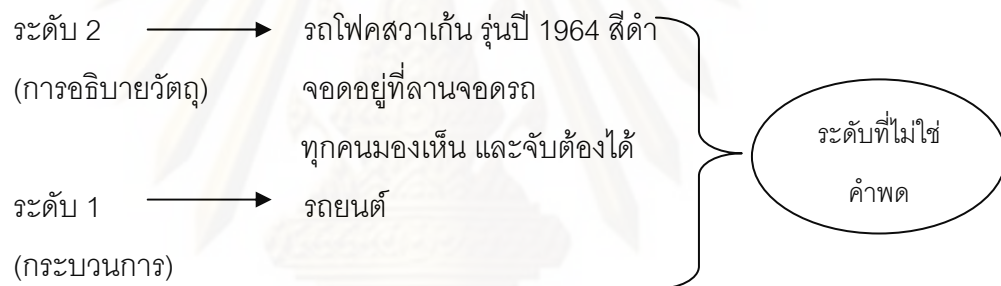
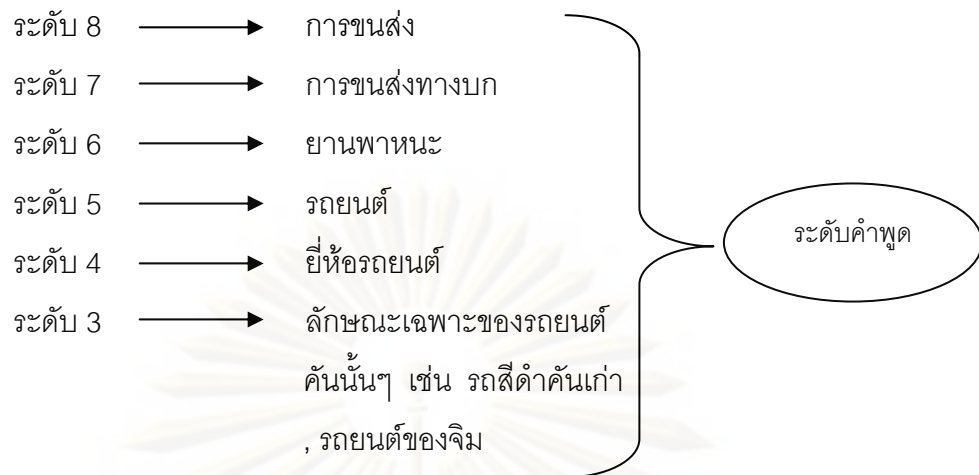
เรื่องระดับความเป็นนามธรรมของภาษานี้ เดกิง พันธุ์เถลิงอมร อธิบายว่า ภาษาที่มนุษย์ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกนึกคิดนั้น มีคำที่ไม่อาจมองเห็นรูปร่างหน้าตาได้ เหมือนเป็นสิ่งที่ไม่มีตัวตน หรืออาจไม่แสดงอาการออกมาให้เห็นได้ คำเหล่านี้เรามักเรียกว่าเป็น**ภาษานามธรรม** เช่น ความดี ความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดี แต่คำอีกพวกหนึ่งแสดงกิริยาอาการให้เห็นได้ชัดเจนเป็นตัวตนพิสดารนี้ได้ชัดเจน เช่น กิน นอน ร้องไห้ หัวเราะ ฯลฯ กล่าวได้ว่ามนุษย์ไม่เพียงแต่รู้จักใช้ภาษารูปธรรมเท่านั้น แต่ยังใช้ภาษานามธรรมแสดงความรู้สึกนึกคิดด้วย และมนุษย์สามารถใช้ความคิดทางนามธรรมได้หลายระดับ ตั้งแต่ระดับที่ใกล้ชิดกับรูปธรรมที่สุด จนกระทั่งระดับที่ห่างไกลสูงขึ้นไปจากรูปธรรมมาก ดังเช่นแผนภูมิแสดงนามธรรมระดับต่างๆที่อธิบายเกี่ยวกับสุนัข

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นามธรรมระดับปลายๆ	ผู้กตัญญู ความกตัญญู คุณธรรม ความดี
นามธรรมระดับถัดขึ้นไปไกลมาก	เพื่อนยาก ไม่ทิ้งกันยามยาก เสียสละ ให้อภัย
นามธรรมระดับถัดขึ้นไปอีก	สัตว์แสนรู้ สัตว์ที่มีคุณลักษณะที่น่านิยม นำหงแห่น มี ราคาสูง นำพิศวง ฯลฯ
นามธรรมระดับถัดขึ้นไปอีก	สุนัข สัตว์ที่ทำชนิดหนึ่ง นิยมเลี้ยงไว้ในบ้านเรือน อยู่ ใกล้ชิดมนุษย์ ใช้เฝ้าขโมย
นามธรรมระดับต้น	ไฉ่ตูป ตามที่อายตนะของมนุษย์รับรู้ได้ สีขาว หูตูป ขน ปุย ตาแจ๋ว เตี้ยม้อต้อ ฯลฯ
ระดับรูปธรรมแท้ๆ	ไฉ่ตูป ในสภาวะที่เป็นจริงตามธรรมชาติ ไม่สามารถ พรรณนาให้ครบถ้วนได้ด้วยถ้อยคำมนุษย์ และไม่ สามารถแลเห็น หรือสัมผัสได้ทั้งหมดที่มีอยู่

S.I. Hayakawa ได้พัฒนาแผนผังคำที่ทำให้เห็นถึงระดับความแตกต่างของนามธรรมได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งแผนผังนี้เรียกว่า “แผนผังขั้นบันได” (abstraction ladder) ที่พัฒนามาจากแนวคิดของ Korzybski (1958) ชื่อว่า “ความแตกต่างทางโครงสร้างของภาษา” (the structural differential)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



The Abstraction Ladder

(Werner J. Severin and Jame W. Tankard , Jr , 1979: 56)

ระดับ 1 เป็นระดับที่ต่ำที่สุดของนามธรรม ซึ่งไม่มีการบรรยายละเอียด ระดับนี้ถือ
ว่าเป็นระดับทางวิทยาศาสตร์ในการสังเกตวัตถุ ในตัวอย่างนี้คือรถยนต์

ระดับ 2 เป็นกระบวนการสังเกตวัตถุ สิ่งของ ที่ใช้ประสบการณ์ที่มีอยู่มาใช้ควบคู่กับ
ความรู้สึก (ระดับนี้เป็นการมองเห็นที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกวัน บางครั้งเราจะตัดรายละเอียด
บางอย่างออกไป และนำมาใช้เพียงบางส่วน เพราะตาเรามีกระบวนการเก็บรายละเอียดมากกว่า
สมอง แต่สมองเป็นตัวสั่งการ ซึ่ง ณ ขณะนั้น เราอาจตั้งใจสังเกตเพียงจุดจุดเดียว เช่น เมื่อเรามอง
รถจากด้านหน้า เราก็จะไม่เห็นรายละเอียดด้านหลังของรถ เป็นเพียงการมองแบบผิวเผิน ไม่ได้
เจาะลึกถึงโครงสร้างภายในของรถยนต์คั่นนั้น)

ระดับ 3 เป็นระดับแรกของการใช้คำและระดับแรกของภาษา ระดับนี้จะเป็นการบ่งบอกถึงลักษณะเฉพาะของสิ่งนั้นๆ เช่น “รถสีดำคันเก่า” ที่เจ้าของรถใช้อ้างอิงคุณสมบัติของรถตัวเองหรือลักษณะที่คนอื่นเห็นหรือรับรู้ เช่นเรียกว่า “รถโฟคสวาเกินของจิม”

ระดับ 4 เป็นการบรรยายโดยการกล่าวถึงสิ่งที่เหมือนกัน จัดอยู่ในประเภทเดียวกัน ซึ่งจะไม่มีการใส่รายละเอียดหรือลักษณะเฉพาะที่ชัดเจน เช่น การระบุยี่ห้อรถ “รถโฟคสวาเกิน” ที่หมายถึงรถโฟคสวาเกินคันหนึ่งจากรถโฟคสวาเกินทั้งหมด

ระดับ 5 เป็นการกล่าวรวมทั้งหมดโดยมีลักษณะร่วมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน โดยไม่มีการแยกแยะความแตกต่างของรายละเอียดให้เห็น เช่น “รถยนต์” โดยไม่มีการระบุยี่ห้อรถ อาจหมายรวมถึงรถทุกยี่ห้อที่มีอยู่ ไม่ว่าจะโฟคสวาเกิน ฮอนด้า ฟอर्ड คาติแลค หรือยี่ห้ออื่นๆ อีก

ระดับ 6 เป็นการกล่าวโดยรวมที่กว้างออกไปอีกกว่าระดับที่ 5 โดยไม่มีการแยกแยะความแตกต่างของรายละเอียดให้เห็นเช่นกัน เช่น ใช้คำว่า “ยานพาหนะ” แทนประเภทของคำว่ารถยนต์ รถบรรทุก หรือรถจักรยานยนต์

ระดับ 7 เป็นการกล่าวโดยไม่มีการจำแนกแยกแยะความแตกต่างมากขึ้นไปอีก เช่น ใช้คำว่า “การขนส่งทางบก” แทนรถยนต์ที่วิ่งบนถนน รถไฟที่วิ่งบนราง หรือรถที่วิ่งบนพื้นผิวหิมะ

ระดับ 8 ระดับนี้เป็นระดับที่เข้าสู่นามธรรมมากที่สุด คำในระดับนี้จะมีความหมายครอบคลุมกว้างและหลากหลาย เราจะไม่สามารถรู้ภาพที่ชัดเจนของสิ่งที่กล่าวถึงได้เลย เช่น ใช้คำว่า “การขนส่ง” ซึ่งนอกจากการขนส่งทางบกแล้ว ยังรวมไปถึงทางอากาศ และทางน้ำอีกด้วย “การขนส่ง” คำนี้ไม่สามารถชี้ให้เห็นภาพของรถโฟคสวาเกินได้ บางคนที่ได้ยินคำว่า “การขนส่ง” ก็นึกถึงเรือ หรืออีกคนหนึ่งอาจนึกถึงภาพของรถบรรทุกก็เป็นได้

S.I. Hayakawa สรุปว่า ลักษณะเหล่านี้เป็นหนึ่งในลักษณะของคำที่เป็นนามธรรม ซึ่งบ่อยครั้งที่แต่ละคนจะมีการเข้าใจความหมายแตกต่างกันไป ดังนั้นคำที่อยู่ในลักษณะนามธรรมในความเป็นจริงแล้วความหมายก็อาจจะไม่เป็นไปอย่างที่เราคาดคิดก็ได้ เราจึงยังไม่สามารถตัดสินหรือชี้ชัดได้

จากระดับของนามธรรมที่กล่าวมานั้น จึงเป็นปัญหาอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นในการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของผู้ส่งสารที่ต้องเลือกใช้ภาษาให้เกิดความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น อาจกล่าวได้ว่ายิ่งใช้นามธรรมในระดับที่สูงมากขึ้นเท่าไร เรื่องราว ความน่าติดตาม ความอยากรู้ เรื่องราวหรือการคาดเดาก็ยิ่งมากขึ้นเท่านั้น จนในบางครั้งการใช้ภาษาหรือการใช้คำจึงทำให้การเข้าใจความหมายไม่ตรงกับความเป็นจริงก็เป็นได้

Alfred Korzybski and Wendell Johnson อธิบายถึงปัญหาการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง(Misuses of Language) ที่พบเห็นในการสื่อสารมวลชน แบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ¹² คือ

1. ระดับนามธรรมแบบตายตัว (Dead Level Abstracting) คือ นามธรรมจะเริ่มจากรดับ 1 เสมอ ไม่ว่าจะป็นระดับสูงหรือต่ำ นามธรรมระดับสูง เช่น ระบบยุติธรรม ระบบประชาธิปไตย อีสราภาพ มนุษยชาติ คอมมิวนิสต์ คำเหล่านี้เมื่อนำมาใช้ในการสื่อสารโดยไม่ได้ระบุหรืออธิบายระดับของนามธรรมขั้นที่ต่ำกว่า จะทำให้ไม่สามารถเข้าใจความหมายที่ชัดเจนในการสื่อสารได้

ฮวน เมอคาโด อธิบายถึงการพยายามหลีกเลี่ยงคำที่เป็นนามธรรม เพราะนามธรรมนี้มีความหมายแตกต่างกันแล้วแต่บุคคล ยากที่จะมีคนหลายคนเห็นด้วยเหมือนกัน พยายามใช้คำที่ชี้ชัด มีความหมายชัดเจนในการเขียนให้ผู้อ่านเข้าใจ พยายามเลือกเอาคำที่มีความหมายเจาะจงมากกว่าความหมายทั่วไป คำที่ชี้ชัดมากกว่าคำที่คลุมเครือ ลักษณะของนามธรรมที่คลุมเครือ¹³ เช่น

นามธรรมตายตัว	ความหมายที่อาจตีความไปถึง
โศกนาฏกรรม	ไฟไหม้ , ตีกระเบิด , คนจมน้ำตาย
อุบัติเหตุ	รถชนกัน , คนตกตึก , คนถลาล้ม
ดำเนินงานตามกฎหมาย	ฟ้องเรียกค่าเสียหาย , คดีความ อาญา

ดังนั้นจึงไม่ควรใช้คำศัพท์ยากๆที่ต้องแปลความหมาย หรือการกล่าวอย่างกว้างๆ โดยเฉพาะเจาะจงซึ่งอาจทำให้ผู้รับสารเข้าใจผิดพลาด เช่น การขนส่ง(นามธรรมระดับสูง) แปลความหมายครอบคลุมหลายอย่าง คือ ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ จึงควรแยกย่อยลงไปอีก อย่างเช่น รถยนต์ ควรกล่าวให้ละเอียด เจาะจงชัดเจน เช่น ยี่ห้อ รุ่น สี ทะเบียน หรือสถานที่ที่ได้รับความเสียหาย เช่น สนามกีฬาฟ้าง(นามธรรมแบบตายตัว) ควรระบุให้ชัดเจนว่าส่วนใดพังหรือเสียหาย เป็นต้น

¹²bid.p.57-61.

¹³พีระ จิรโสภณ และ วีระศักดิ์ สาเลยกานนท์, เทคนิคการรายงานข่าว (กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, 2530). หน้า 183-184.

ภาษาศาสตร์กล่าวว่า เทคนิคที่ควรใช้คือ เมื่ออธิบายถึงสิ่งใดหรือเหตุการณ์ใดควรยกตัวอย่างประกอบให้เพียงพอในการใช้นามธรรมระดับสูง หรือบอกรายละเอียดให้ชัดเจน

2. การมองแบบเหมารวม (Undue Identification) การใช้ภาษาในลักษณะนี้จะไม่มีการแบ่งแยก หรือแบ่งระดับความแตกต่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเลย โดยถือว่าสิ่งต่างๆเป็นแบบเดียวกัน (stereotyping) ตามปกติกระบวนการในการวินิจฉัยความของมนุษย์มักจะตั้งเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไปว่าถ้าสิ่งใดเข้าลักษณะนั้นลักษณะนี้ก็ต้องเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ความพยายามแยกแยะความแตกต่างระหว่างสิ่งต่างๆออกจากกัน ก็เป็นหลักอย่างหนึ่งของคน เช่นของที่เหมือนกันก็อยู่พวกเดียวกัน ของที่ต่างกันก็อยู่อีกพวกหนึ่ง แต่บางทีเราก็ลืมไปหรืออยากที่จะระบุหรือเห็นข้อแตกต่างเล็กๆน้อยๆระหว่างของสองสิ่ง เราก็เลยจัดเป็นพวกเดียวกัน ทั้งๆที่ของสองอย่างนั้นไม่เหมือนกันทุกอย่าง

ปัญหาของการมองแบบเหมารวม คือ ถ้าเป็นอย่างไรก็เป็นอย่างนั้นตลอดไป แล้วสรุปว่าลักษณะอื่นๆก็คงจะเป็นแบบเดียวกัน เรามักจะแบ่งคนและความคิดออกเป็นพวกๆ แล้วเราก็แยกว่าคนนั้นอยู่จำพวกนี้ คนนี้อยู่ในจำพวกนั้น แทนที่เราจะวินิจฉัยว่าแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกัน หรือมีลักษณะเฉพาะของตัวเอง ซึ่งไม่ยุติธรรมที่จะคิดเอาว่าเขาเป็นคนจำพวกนั้นโดยพิจารณาจากปัจจัยเดียว¹⁴

ภาษาศาสตร์เสนอแนะว่า เมื่ออธิบายถึงสิ่งใดหรือเหตุการณ์ใดควรระบุชื่อ วันเวลาให้ชัดเจน เพื่อป้องกันความผิดพลาดและทำให้เกิดความแตกต่าง

3. การประเมินค่าแบบสุดขั้ว (Two-Valued Evaluation) การใช้ภาษาที่ผิดพลาดนี้เกิดขึ้นจากความคิดของแต่ละคน หรือความคิดที่ไม่ได้เป็นกลาง รวมทั้งความคิดที่ว่าเป็นไปได้แค่อย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น โดยการใช้ภาษาที่มีความหมายตรงกันข้ามกันอย่างชัดเจนมาอธิบายสถานการณ์ต่างๆ เช่น ถูก- ผิด ดำ-ขาว ที่มักนำมาเปรียบเทียบกับคำถามเกี่ยวกับศีลธรรม เช่น คนดี คนเลว คนสวย คนซีเหว่

วิธีการแก้ไข ภาษาศาสตร์แนะนำว่า เมื่ออธิบายถึงสิ่งใดหรือเหตุการณ์ใดควรใช้การคิดในหลายๆแง่มุม หรือคิดในสิ่งที่เป็นไปได้มากกว่า 2 ทาง

4. การเขียนโดยใช้มุมมองของนักข่าว (Unconscious Projection) ความผิดพลาดจากการที่บุคคลหนึ่งใช้ตัวเองเป็นบรรทัดฐานในการใช้ภาษา ซึ่งโดยปกติแล้วเรามักจะพูดตามความรู้สึกของตนเอง เช่นประโยคที่ว่า “ห้องนี้ร้อน” เป็นคำที่อธิบายถึงสภาพของห้อง แต่คำที่กล่าวออกมาได้แสดงถึงความรู้สึกส่วนตัว

¹⁴เสนาะ ดิยาวี, “ปัญหาที่เกิดจากการใช้ภาษาในการสื่อสาร,” วารสารบริหารธุรกิจ . ปีที่ 5 เล่มที่ 19 (ตุลาคม-ธันวาคม 2523): หน้า 116-117.

ตรงกันข้ามกับคุณสมบัติของข่าวในเรื่องความเป็นวัตถุวิสัย (objectivity) ที่ว่าควรรายงานเรื่องราวต่างๆอย่างตรงไปตรงมาตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยปราศจากอคติ อีกทั้งไม่นำความคิดเห็น ความรู้สึกส่วนตัวของผู้รายงานข่าวสอดแทรกเข้าไปในข่าว

นักภาษาศาสตร์แนะนำการแก้ความผิดพลาดดังกล่าวว่า เมื่ออธิบายถึงสิ่งใดหรือเหตุการณ์ใด โดยเขียนตามความรู้สึกของตนเอง ต้องระบุว่า ในความคิดของฉัน/ผม หรือมีการอ้างอิงแหล่งข่าวที่เสนอความรู้สึกหรือความเห็นนั้นๆ

หลักนงคศาสตร์ที่เกี่ยวกับปัญหาการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง (Misuses of Language) ทั้ง 4 ข้อนั้น ผู้วิจัยจะนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในส่วนของกรวิเคราะห์เนื้อหา

เนื่องจากการทำงานของสื่อมวลชนอาจก่อให้เกิดผลกระทบทั้งที่สื่อตั้งเป้าหมายไว้ หรือไม่ได้ตั้งใจ ซึ่งในระดับปัจเจกบุคคลอาจเกิดผลกระทบอันได้แก่ ด้านความนึกคิด(cognition) เช่น ความรู้(knowledge) ความเห็น(opinion) และด้านความรู้สึก(affection)¹⁵ ดังนั้นจึงเป็นประเด็นในการวิจัยที่จะศึกษาว่า ลักษณะการใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งมีลักษณะตามหลักนงคศาสตร์ลักษณะใดบ้าง และ การใช้ภาษาในการนำเสนอข่าวตามหลักนงคศาสตร์ส่งผลต่อการรับรู้ของผู้อ่านอย่างไร รวมทั้งหลักเกณฑ์ในการใช้ภาษาของนักข่าวในการรายงานข่าว

5. การรับรู้และแบบแผนการรับรู้

ในชีวิตประจำวันมนุษย์ทุกคนต้องมีกิจกรรมที่ติดตอปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆเกิดขึ้นอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นการมองเห็น การสัมผัส การฟัง การอ่าน การสนทนา เป็นต้น ซึ่งการรับรู้ของแต่ละบุคคลนั้นอาจคล้ายกัน หรือแตกต่างกันไป ตามการเข้าใจและการตีความต่อสิ่งนั้น เช่น ในการสนทนานั้นบุคคล 2 ฝ่ายที่พูดกันอาจเข้าใจจุดประสงค์ เนื้อหาของเรื่องที่พูดแตกต่างกัน หรือการอ่านหนังสือแต่ละบุคคลย่อมเข้าใจเรื่องราว มีความรู้สึกต่อเรื่องเหล่านั้นต่างกันไปตามประสบการณ์ เจตคติ ค่านิยม ความต้องการ

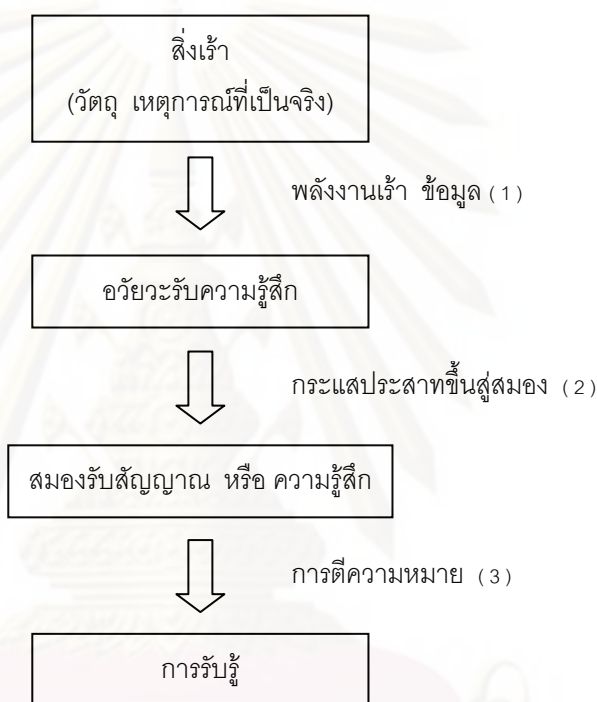
กลไกการรับรู้ของมนุษย์นั้นแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การรับสัมผัส หรือ เพพนาการ (sensation) เป็นการติดตออันดับแรกระหว่างร่างกายกับสิ่งเร้า ซึ่งอวัยวะในการรับสัมผัส ได้แก่ การมองเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น การรับรส และการรับสัมผัสทางผิวหนัง

¹⁵อุบลรัตน์ ศิริยุคศักดิ์ และคณะ, สื่อสารมวลชนเบื้องต้น สื่อมวลชน วัฒนธรรม และสังคม (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547). หน้า 558-559.

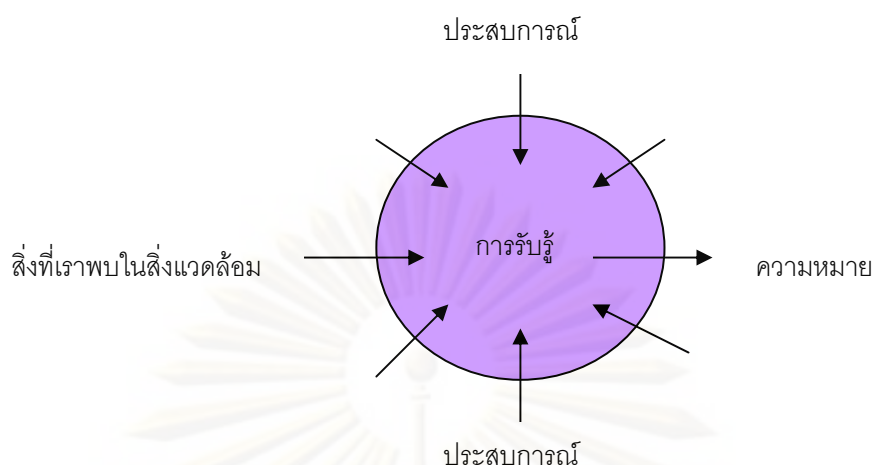
2. การรับรู้ (perception) เป็นสถานะทางสมองที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลภายหลังจากที่มีการรับสัมผัสเกิดขึ้น โดยการให้ความหมายกับการรับสัมผัสซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายชนิด เช่น สติปัญญาของบุคคลที่รับรู้ การคาดคะเนของบุคคล ประสบการณ์เดิม อารมณ์ ฯลฯ

วัจวี นพเกตุ สรุปขั้นตอนของการรับรู้ไว้ว่า



การศึกษาการรับรู้ คือ การศึกษาขั้นที่ (1) ขั้นที่ (2) ขั้นที่ (3) ในแผนภูมิ นั่นคือ ศึกษาขอบข่ายการรู้สึกและการตีความสิ่งที่ได้จากความรู้สึก

ปรมะ สตะเวทิน ให้ความหมายของการรับรู้ไว้ว่า การรับรู้ (perception) เป็นกระบวนการตีความหมายสิ่งที่เราพบเห็นในสิ่งแวดล้อม ส่วนความหมาย (meaning) คือสิ่งที่เกิดจากกระบวนการตีความหมาย หรือการรับรู้ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เราจะมีความหมายต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับการที่เรารับรู้ (perceive) หรือตีความหมาย (interpret) สิ่งนั้นอย่างไร ในการรับรู้และตีความหมายสิ่งที่เราได้พบนั้นเรากระทำโดยอาศัยประสบการณ์ของเรา ประสบการณ์ของเรามีอิทธิพลต่อการรับรู้และความหมายของเราต่อสิ่งที่เราพบ ซึ่งเขียนเป็นรูปได้ในลักษณะดังนี้



ประสบการณ์ คือสิ่งที่เรารับรู้ พบเห็น มีความหมายและจดจำไว้ใช้ ซึ่งได้แก่ ความเชื่อ ค่านิยม ภาษา ความรู้ สถานะทางสังคม ทักษะคนดี บุคลิกลักษณะ ศาสนา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี อาชีพ ความต้องการ อารมณ์ เป็นต้น เรารับรู้และตีความหมายสิ่งที่เราประสบโดยอาศัยความหมายจากประสบการณ์ที่เรามีอยู่ หากสิ่งที่เราพบเห็นเป็นสิ่งที่ใหม่ซึ่งเราไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนเราก็ทำสิ่งนั้นให้มีความหมายได้ด้วยการเลือก (select) เพิ่มเติม (add) บิดเบือน (distort) หรือโยง (relate) สิ่งนั้นให้เข้ากับประสบการณ์ของเรา แต่เนื่องจากคนแต่ละคนมีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ไม่มีใครที่จะมีประสบการณ์เหมือนกัน ดังนั้น แต่ละคนจึงมีการรับรู้และความหมายต่อสิ่งที่พบเห็นแตกต่างกันไป

เมื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันจำเป็นต้องมีภาษา เพื่อไว้เป็นตัวแทนในการแทนความคิด ความรู้สึก การรับรู้จึงต้องเกี่ยวเนื่องกับการใช้ภาษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังที่วิลเลียม ชนิษฐานันท์ กล่าวไว้ว่า ถ้าเราไม่มีภาษาใช้ สังคมมนุษย์เราคงไม่เป็นดังที่เราเห็นอยู่ขณะนี้ เพราะเกือบทุกอย่างทุกอย่างที่เราเรียนจากสังคมตั้งแต่เกิดจนตาย เราเรียนรู้ได้โดยอาศัยภาษาเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดทั้งสิ้น ไม่มีมนุษย์ปกติคนใดจะใช้ชีวิตประจำวันโดยไม่ใช้ภาษา เราอาจไม่ต้องการภาษามากเท่าอากาศ แต่ภาษาก็เป็นของคู่ชีวิตของมนุษย์ ภาษาแทรกซึมอยู่ในกิจกรรมแทบทุกชนิดของมนุษย์¹⁶ ทำให้การสื่อสารเกิดความสะดวกและราบรื่นทั้งตัวผู้ส่งสารและผู้รับสาร เช่น ทุกคนที่ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารจะรับรู้ร่วมกันและเข้าใจตรงกันว่าอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับนั่งเรียกว่า “เก้าอี้” หรือคำว่า “ลุง” หมายถึงคนที่ เป็นพี่ชายของพ่อหรือพี่ชายของแม่ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าภาษาเป็นสิ่งที่ มีประโยชน์ต่อการรับรู้ 2 ประการ¹⁷ คือ

¹⁶เรื่องเดียวกัน

¹⁷ศิริโสภาคย์ บุรพาเดช, จิตวิทยาทั่วไป (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527). หน้า 119-120.

1. ภาษาทำให้การรับรู้ของมนุษย์แตกต่างจากสัตว์อื่นๆ
2. ภาษาเป็นสิ่งที่ทำให้การรับรู้ของมนุษย์แต่ละคนมีความแตกต่างกัน
 - ในกรณีที่ภาษาทำให้การรับรู้ของมนุษย์แตกต่างจากการรับรู้ของสัตว์อื่นนั้น เราจะพิจารณาได้ในแง่ของการใช้สัญลักษณ์ของมนุษย์ ซึ่งมีมาตั้งแต่ใน ระยะตอนต้นๆของชีวิต เมื่อเด็กเริ่มเรียนรู้ความคิดรวบยอดเรื่องนามธรรม เช่น ความถูกต้อง ความดี ความชั่ว ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะเข้ามามีบทบาท สำคัญในการรับรู้ เด็กจะรับรู้พฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นในด้านดีและด้าน ชั่ว เขายังสามารถจะทำการรับรู้พฤติกรรมของบุคคลอื่นๆที่เกี่ยวข้องว่าเป็น มิตรหรือศัตรู
 - ในกรณีที่ภาษาทำให้การรับรู้ของมนุษย์แตกต่างกัน ในปัจจุบันเราจะเห็นได้ ว่าในโลกนี้ประกอบไปด้วยคนหลายชาติ หลายภาษา แต่ละชาติแต่ละ ท้องถิ่นก็จะมีภาษาเฉพาะของตน และการรับรู้ของมนุษย์แต่ละท้องถิ่น แต่ ละบุคคลก็มักจะแตกต่างกันออกไป

ในการรับรู้ของมนุษย์นั้น จะเกี่ยวเนื่องกับแบบแผนการรับรู้ (schema) ที่เป็นโครงสร้างที่มีอยู่ในสมองของมนุษย์ซึ่งเกิดจากข้อมูลจำนวนมากที่ได้มาจากการมีประสบการณ์ในการรับรู้สิ่งที่มีลักษณะคล้ายๆกันหลายๆครั้ง แบบแผนการรับรู้ของมนุษย์จะเป็นสิ่งที่กำหนดและควบคุมรูปแบบการรับรู้สิ่งใหม่ๆที่ได้รับเข้ามา ด้วยการใช้ข้อมูลเก่าที่มีอยู่ในสมองเพื่อทำความเข้าใจกับ ข้อมูลใหม่ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลสามารถเข้าใจและคาดเดาสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไปได้¹⁸

Abbott , Black and Smith อธิบายว่า แบบแผนการรับรู้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ¹⁹ ได้แก่

1. แบบแผนความรู้เกี่ยวกับความรู้ทั่วไป (schema knowledge) เป็นแบบแผนความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโลกและสังคม เช่น แบบแผนการรับรู้เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆในชีวิตประจำวัน
2. แบบแผนการรับรู้เกี่ยวกับการสื่อสาร (meta-schema of communication) เป็นแบบแผนการรับรู้เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารของมนุษย์ในรูปแบบต่างๆ ทั้งในการสื่อสารมวลชนและการสื่อสารระหว่างบุคคล ซึ่ง Daly พบว่า ในการสื่อสารบุคคลจะมีแบบแผนการรับรู้ 2 ลักษณะคือ

¹⁸พัชรินทร์ จงยิ่งเจริญ, "ลีลาการเขียนข่าวธุรกิจกับการรับรู้ความน่าเชื่อถือของผู้อ่าน," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547).

¹⁹เรื่องเดียวกัน.

- การรับรู้รูปแบบหรือลักษณะการสื่อสาร (feature of communication) เช่น ในการอ่านข่าว ผู้อ่านจะทราบหัวใจความสำคัญของข่าวจะอยู่ที่พาดหัวข่าว (headline) และวรรคหน้า (lead) หรือในการสนทนากับผู้อื่นหากเราพิจารณา สีน้าและน้ำเสียงของกลุ่มสนทนาด้วยก็จะยิ่งตีความข้อมูลที่ได้รับมาได้มากกว่าการตีความจากถ้อยคำอย่างเดียว
- การรับรู้เนื้อหาในการสื่อสาร (content of communication) ทั้งนี้บุคคลจะประมวลข้อมูลและทำความเข้าใจเนื้อหาในการสื่อสารได้จากแบบแผนการรับรู้เกี่ยวกับโลกและสังคมทั่วไป

ซึ่งในแบบแผนการรับรู้เกี่ยวกับการสื่อสารยังประกอบด้วยกรรับรู้เกี่ยวกับรูปแบบของภาษา (formal schema) ในงานเขียนแต่ละประเภทอีกด้วย เช่น ความรู้เกี่ยวกับหลักภาษา โครงสร้างของภาษา ลักษณะการเรียงคำในประโยค ฯลฯ²⁰ กล่าวคือ ผู้อ่านจะรู้ว่าภาษาในงานเขียนแต่ละประเภทจะมีลักษณะการใช้ภาษาอย่างไร อาทิ ลักษณะภาษาของสื่อหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นภาษาที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น การละเว้นคำ การเขียนไม่เต็มประโยค การใช้คำสแลง การใช้ภาษาพูด ฯลฯ ซึ่งถ้าผู้อ่านมีแบบแผนความรู้เกี่ยวกับลักษณะภาษาในการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ก็จะสามารถทำความเข้าใจกับเนื้อหาข่าวได้ ถึงแม้รูปประโยคและความหมายของคำจะแตกต่างจากลักษณะภาษาไทยทั่วไป เพราะในการอ่านบางครั้งแม้ผู้อ่านจะมีความรู้ในเรื่องที่อ่านอย่างพอเพียง แต่ถ้าหากขาดแบบแผนการรับรู้ด้านรูปแบบของภาษาในงานเขียนประเภทต่างๆ ก็อาจจะไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ที่ตนมีอยู่กับเนื้อเรื่องที่อ่านในขณะนั้นได้²¹

การใช้ภาษาในการรายงานข่าว เช่นการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน ที่มีลักษณะคลุมเครือ ไม่ชัดเจน จะส่งผลต่อการรับรู้ การตีความข้อมูลของแต่ละบุคคลให้แตกต่างกันออกไป เพราะความคลุมเครือของหัวข่าวจะไปเร้าความคิดของแต่ละบุคคล อาทิเช่น “ยุบสภา” พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่ จากความคลุมเครือเพียงเท่านี้ ผู้อ่านทั้งหลายยังไม่มีโอกาสในการย่อยข่าว ดูข่าวหรือได้อ่านเนื้อหาข่าวโดยเต็ม ทุกคนจะคิดกันไปต่าง ๆ นานา การรับรู้ที่เกิดขึ้น อาจเป็นว่าอีกไม่นานก็ต้องเลือกตั้งใหม่ เศรษฐกิจคงแย่อีกนาน การลงทุนจากต่างประเทศลดลง หุ่นคงตกและติดไปนาน รถไฟฟ้าก็คงไม่ได้เกิดอีก สวรรพัดจะคิดไปตามปัจจัยของแต่ละบุคคล แต่บางทีเนื้อหาในข่าวจริงอาจกลายเป็นเพียงรัฐมนตรียางคน ส.ส.บางคนหรือนักวิชาการบางคน

²⁰ เสริมศิริ นิลดำ, “ลีลาการเขียนข่าวกับการรับรู้ของผู้อ่าน,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาคศึกษารัฐศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547).

²¹ เรื่องเดียวกัน.

บอกว่า น่าจะยุบสภาเสียจะดีกว่าในปัญหาขณะนี้ หรือที่จริงการยุบสภานั้นเป็นการยุบสภาในประเทศอื่น มิใช่ประเทศไทยก็เป็นได้²²

เมื่อการรับรู้ของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันออกไปตามความคิด ความรู้สึก หรือประสบการณ์ ดังนั้นเมื่อผู้อ่านอ่านข่าวก็อาจจะมีการรับรู้ การเข้าใจเนื้อหาข่าวแตกต่างกันเช่นกัน ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดเรื่องการรับรู้และแบบแผนการรับรู้นี้ไปเป็นกรอบในการสัมภาษณ์เชิงลึก ในส่วนการรับรู้ของผู้อ่าน

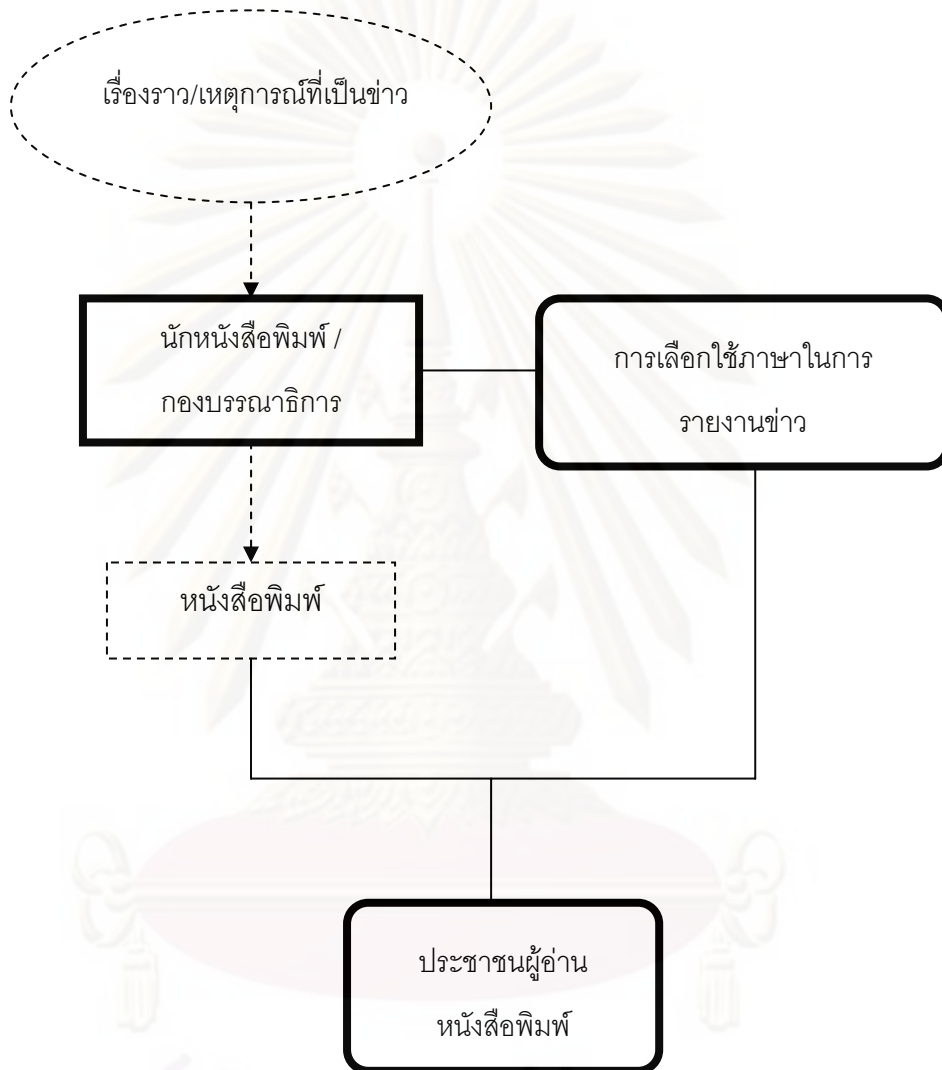


ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²²วรลักษณ์ เต็มใจ, เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมสื่อสาร (COMMUNICATION BEHAVIOR) หน่วยที่ 1-8 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546). หน้า 74.

กรอบแนวคิดงานวิจัย (Conceptual Framework)

กรอบแนวคิดในการวิจัย มีดังต่อไปนี้



บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน โดยมุ่งวิเคราะห์การใช้ภาษาว่ามีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในลักษณะใด ตรงกับลักษณะการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงตามหลักภาษาศาสตร์อย่างไรหลักเกณฑ์ในการเลือกใช้ภาษาของนักข่าว และการใช้ภาษาในข่าวมีผลต่อการรับรู้ของผู้อ่านอย่างไร โดยแบ่งวิธีการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ประชากรประเภทเอกสาร ได้แก่ หนังสือพิมพ์รายวัน

โดยเลือกวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากกลุ่มตัวอย่างคือหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ฉบับ คือ มติชน ไทยโพสต์ ไทยรัฐ และกรุงเทพธุรกิจ โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประเภทของหนังสือพิมพ์และยอดการจำหน่ายสูงสุดของแต่ละประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์เน้นข่าวหนัก หนังสือพิมพ์กึ่งข่าวเบาถึงข่าวหนัก หนังสือพิมพ์เน้นข่าวเบา และหนังสือพิมพ์เน้นเนื้อหาธุรกิจ โดยการสุ่มตัวอย่างศึกษาในช่วงระยะเวลา 6 เดือน ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2552 - เดือนธันวาคม 2552 จำนวนชื่อฉบับละ 2 ฉบับต่อเดือน รวมทั้งสิ้น 48 ฉบับ

2. ประชากรประเภทบุคคล ได้แก่ ผู้อ่านและนักข่าว

2.1 นักหนังสือพิมพ์ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) จำนวน 4 คน จากตัวแทนของนักข่าวหนังสือพิมพ์มติชน ไทยโพสต์ ไทยรัฐ และกรุงเทพธุรกิจ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ว่ามีหลักเกณฑ์และมุมมองการเลือกใช้ภาษาในการรายงานข่าวอย่างไร

2.2 ผู้อ่าน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) จำนวน 15 คน ที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และอ่านหนังสือเป็นประจำ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเทคนิคก้อนหิมะ (snowball technique) เกี่ยวกับการรับรู้ ความรู้สึก และความเข้าใจ จากลักษณะการใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อมูลประเภทเอกสาร ได้แก่ มติชน ไทยโพสต์ ไทยรัฐ และกรุงเทพธุรกิจ ซึ่งผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสุ่มตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 4 ชื่อฉบับ โดยแบ่งเป็นวันอาทิตย์ – วันเสาร์ ในปริมาณเท่าๆกัน เนื่องจากปริมาณข่าวในวันธรรมดาและวันหยุดมีความแตกต่างกัน ระหว่างระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2552 - 31 ธันวาคม 2552 จำนวนชื่อฉบับละ 2 ฉบับต่อเดือน รวมทั้งสิ้น 48 ฉบับ โดยผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 4 ชื่อฉบับในวันเดียวกัน คือ

เดือนกรกฎาคม	เก็บจากฉบับวันที่	1	และ	31
เดือนสิงหาคม	เก็บจากฉบับวันที่	3	และ	27
เดือนกันยายน	เก็บจากฉบับวันที่	8	และ	28
เดือนตุลาคม	เก็บจากฉบับวันที่	11	และ	22
เดือนพฤศจิกายน	เก็บจากฉบับวันที่	6	และ	19
เดือนธันวาคม	เก็บจากฉบับวันที่	12	และ	21

โดยประเภทข่าวที่ทำการศึกษาคือ ข่าวในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ในวันนั้นๆ ในส่วนของหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจจะมีความแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ คือ ข่าวที่ทำการศึกษาคือข่าวทั้งหมดที่อยู่ในส่วนของข่าวหน้าหนึ่ง และหน้ากรุงเทพมหานคร

ส่วนประกอบของข่าวที่ศึกษาคือ พาดหัวข่าว ความนำ ภาพประกอบข่าว ภาพข่าว หัวตอน และเนื้อหาข่าวในหน้าต่อ

2. ข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่ นักข่าวและผู้อ่าน

2.1 นักหนังสือพิมพ์ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกนักหนังสือพิมพ์ของหนังสือพิมพ์รายวันที่ศึกษา เพราะเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลและความคิดเห็นสำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้ตรงและชัดเจนที่สุด

2.2 ผู้อ่าน เก็บข้อมูลจากประชาชนทั่วไปที่อ่านหนังสือพิมพ์โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. แบบบันทึกข้อมูล (Coding Sheet)^{*} เกี่ยวกับลักษณะการใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันตามหลักนงายาศาสตร์ โดยแบบบันทึกข้อมูล แบ่งเป็น ชื่อหนังสือพิมพ์ ฉบับวันที่ ประเภทข่าว การเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา และการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง

ผู้วิจัยให้นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกข้อมูลไว้ดังนี้ คือ

<u>ลักษณะการใช้ภาษา</u>	หมายถึง	รูปแบบของการใช้คำหรือประโยคในส่วนต่างๆ ของข่าว ที่นักข่าวใช้ในการถ่ายทอดเรื่องราวที่เป็นข่าวในลักษณะต่างๆ ซึ่งในงานวิจัยนี้เน้นศึกษาการใช้คำ ประโยคในส่วนของข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์
<u>การเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา</u>	หมายถึง	การเปรียบเทียบความแตกต่างของการใช้คำในการนำเสนอข่าว ที่มีความหมายแทนสิ่งเดียวกัน แต่มีการเลือกใช้คำที่แตกต่างกันในส่วนต่างๆ ของข่าวไม่ว่าจะเป็นพาดหัวข่าว ความนำ ภาพข่าว รวมไปถึงเนื้อหาข่าวในหน้าต่อ ในลักษณะของการเลือกใช้คำในระดับของนามธรรมระดับต่างๆ จนถึงการเปลี่ยนลักษณะไปสู่นามธรรมที่ชัดเจน โดยแบ่งการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1.ลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่สื่อความหมายถึงบุคคล หรือกลุ่มบุคคล และ 2.ลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่สื่อความหมายถึงเหตุการณ์ หรือเรื่องราว โดยการเปลี่ยนแปลงทั้ง 2 ลักษณะสามารถแบ่งเป็นระดับย่อยๆ ได้แก่

^{*} ดูรายละเอียดแบบบันทึกข้อมูล (Coding Sheet) ภาคผนวก

ลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่สื่อความ หมายถึงบุคคล / กลุ่มบุคคล	ลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่สื่อความหมายถึง เหตุการณ์ / เรื่องราว
<p><u>ระดับ 1</u> แสดงคุณลักษณะเฉพาะที่ชัดเจน (รูปธรรม) โดยการเลือกใช้คำที่ทำให้ ผู้อ่านเข้าใจชัดเจนว่าสิ่งที่ข่าวนำเสนอหมายถึงบุคคล / กลุ่มบุคคลใด</p>	<p><u>ระดับ 1</u> แสดงคุณลักษณะเฉพาะที่ชัดเจน (รูปธรรม) โดยการเลือกใช้คำที่ทำให้ ผู้อ่านเข้าใจชัดเจนว่าสิ่งที่ข่าวนำเสนอมุ่งหมายถึงเหตุการณ์ เรื่องราวใด</p>
<p><u>ระดับ 2</u> การใช้คำในลักษณะสมญานาม หรือ ชื่อเรียก แทนบุคคล กลุ่มบุคคล หรือหน่วยงาน ที่ผู้อ่านสามารถรับรู้ได้ว่าหมายถึงบุคคล กลุ่มบุคคล หรือหน่วยงานใด</p>	<p><u>ระดับ 2</u> แสดงคุณลักษณะเด่นๆ บางส่วนของ เหตุการณ์ เรื่องราว ทำให้ผู้อ่านยังสามารถคาดเดาได้ว่าเหตุการณ์ เรื่องราวอาจเป็นไปในทางใดทางหนึ่ง เช่น แย่ดี แย่ร้าย เนื่องจากผู้อ่านมี ภูมิหลังความรู้เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้มาก่อนอยู่แล้ว และมีคำอื่นที่อยู่ใน ประโยคเป็นตัวชี้ นำเหตุการณ์ เรื่องราวบางส่วนได้ แต่ก็ยังไม่สามารถ เข้าใจรายละเอียดเนื้อหาได้ชัดเจน เช่น พาณิชย์กุ่มขมับ , “มาร์ค” บั๊ย “สุเทพ” คุณดีฉาวตำรวจ</p>
<p><u>ระดับ 3</u> แสดงคุณลักษณะเด่นๆ โดยใช้คำที่ กล่าวโดยรวมถึงกลุ่มบุคคลส่วนใหญ่ โดยผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจ หรือชี้เฉพาะได้ว่าหมายถึงบุคคลใด ที่อยู่ในกลุ่มนั้น</p>	<p><u>ระดับ 3</u> แสดงคุณลักษณะอย่างกว้างๆ โดย หยิบยกลักษณะ หรือคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งของสิ่งนั้นมาใช้ ทำให้ ผู้อ่านยังไม่สามารถคาดเดาเหตุการณ์ หรือเรื่องราวโดยรวมว่าจะ เป็นไปในแง่ มุมไหนได้ ซึ่งอาจเป็นกรใช้ภาษา แบบการเปรียบเทียบ เปรียบเปรย ซึ่ง ผู้อ่านที่มีภูมิหลังความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ มาก่อน ก็อาจจะไม่สามารถตีความ หรือเข้าใจเนื้อหาได้ เช่น คุณอเมริกา</p>

	ต้องรักษามาตรฐาน “แม่ปู” ไว้ , วิชา รับปากแรงคดี 9 อรหันต์
<u>ระดับ 4</u> แสดงคุณลักษณะอย่างกว้างๆ โดย หยิบยกลักษณะบางอย่างมาใช้ในการ การกล่าวถึงบุคคล ทำให้ผู้อ่านรับรู้ แค่ข้อมูลอย่างผิวเผิน ไม่สามารถ เข้าใจ หรือชี้เฉพาะได้ว่าหมายถึง บุคคลใด	

การใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง หมายถึง การเลือกใช้คำ วลี ประโยค
ข้อความของนักข่าวในการ
รายงานข่าว ตามหลักนยงค-
ศ ำ ส ต ร ์ (Generals
Semantics) ใน 4 ลักษณะ
คือ

- ระดับนามธรรมแบบตายตัว หมายถึง การใช้ภาษาที่หยิบยกเรื่องราว รายละเอียด
เพียงบางส่วน หรือการกล่าวถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ไม่เฉพาะเจาะจง ทำให้เข้าใจ
ความหมายกว้างเกินไป จนทำให้เกิดความเข้าใจความหมายได้หลากหลาย เช่น
“38 ตกบ้านองคมนตรี”¹ ทำให้ผู้อ่านคิดไปได้หลากหลายว่าคือองคมนตรีท่านใด
- การมองแบบเหมารวม หมายถึง การใช้ภาษาที่สื่อในลักษณะสิ่งที่มีลักษณะร่วมอย่าง
ใดอย่างหนึ่งเหมือนกัน ก็จะเป็นแบบเดียวกันหมด แม้ว่าบุคคลเหล่านั้นจะไม่ได้เป็น
ผู้กระทำก็ตาม เช่น “สีกาก็โจร”² “แก๊งโจอ่างทอง”³
- การประเมินค่าสุดขั้ว หมายถึง การเลือกใช้ภาษาในการบรรยายที่ทำให้เกิดความรู้สึก
เอนเอียงสุดโต่งไปในทางใดทางหนึ่งมากเกินไป เช่น “ไฟนรก” “โคตรโหด”

¹ข่าว .38 ตกบ้านองคมนตรี. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (5 มกราคม 2552): 1.

²ข่าว ล่า 3 นายดาบ – รวบแล้ว 2 สีกาก็โจร ปล้นหอพัก!. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (14 มกราคม 2552): 1.

³ข่าว ถล่มโจรสลัดพรณ ดาย 3 บาดเจ็บ 5. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (3 มกราคม 2552) : 1.

- การใช้มุมมองของนักข่าว หมายถึง การใช้ภาษาที่นำเอาความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของนักข่าวใส่ลงไปในการบรรยาย หรือรายงานเหตุการณ์ เช่น “สภาพกดดัน”⁴

โครงสร้างข่าว หมายถึง ตำแหน่งเนื้อหาข่าวส่วนต่างๆ ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ แบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

- พาดหัวข่าว หมายถึง ประโยคที่อยู่ในส่วนแรกของข่าว ขนาดของตัวอักษรมีขนาดใหญ่กว่าตัวอักษรส่วนอื่นๆ จุดประสงค์เพื่ออธิบายเนื้อหาทั้งหมดของข่าว ซึ่งในงานวิจัยนี้หมายถึงรวมทั้งพาดหัวหลักและพาดหัวรอง
- ความนำ หมายถึง ส่วนของข่าวที่อยู่ถัดมาจากพาดหัวข่าว จุดประสงค์เพื่ออธิบายรายละเอียด ขยายความต่อจากพาดหัวข่าว หรือสรุปประเด็นเด่นๆ ของข่าวทั้งหมดที่ไม่ได้กล่าวถึงในพาดหัวข่าว
- ภาพประกอบข่าว หมายถึง รูปภาพที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาข่าว รวมไปถึงคำบรรยายที่อยู่ใต้รูปภาพ
- หัวตอน หมายถึง ประโยคที่อยู่ในหน้าต่อของข่าวขึ้นนั้นๆ ความยาวของประโยคจะไม่เกิน 1 บรรทัด ตัวอักษรจะมีขนาดใหญ่และเด่นกว่าตัวหนังสือทั้งหมดของเนื้อหาข่าว จุดประสงค์เพื่อสรุปประเด็นของเนื้อหาข่าวในย่อหน้านั้นๆ
- เนื้อหาข่าว หมายถึง รายละเอียดทั้งหมดของข่าวที่อยู่ในส่วนของข่าวหน้าใน

2. แนวคำถามในการสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็นคำถามสัมภาษณ์ผู้อ่าน และคำถามสัมภาษณ์นักข่าว

2.1 การสัมภาษณ์นักข่าว

แนวคำถามในการสัมภาษณ์นักหนังสือพิมพ์

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ สกุล อายุ ตำแหน่ง อาชีพงาน
2. หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้ภาษาในการรายงานข่าวในส่วนของพาดหัวข่าว ความนำ คำบรรยายได้ภาพ และเนื้อหาข่าว
3. ลักษณะการใช้ภาษาในการรายงานข่าว ที่ทำให้ข่าวที่นำเสนอมีความน่าสนใจ สะดุดตา ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน

⁴ข่าว สภาพกดดัน - พักประชุมถ้อย. หนังสือพิมพ์มติชน (28 มกราคม 2552): 1.

4. สาเหตุของการใช้ภาษาในลักษณะเป็นนามธรรมกว้างๆ ยังไม่ระบุนรายละเอียดที่ชัดเจน
5. องค์ประกอบของข่าวถือเป็นปัจจัยหนึ่งในการเลือกใช้ภาษาหรือไม่
6. ประเภทของหนังสือพิมพ์มีผลต่อการใช้ภาษาในการรายงานข่าวหรือไม่
7. ประเภทข่าวมีผลต่อการใช้ภาษาในการรายงานข่าวหรือไม่
8. ข้อจำกัดเรื่องการใช้ภาษาในการรายงานข่าว
9. ลักษณะการใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันที่ดีในความเห็นของนักข่าว

2.2 การสัมภาษณ์ผู้อ่าน โดยการนำตัวอย่างข่าวในเดือนกุมภาพันธ์ เนื่องจากเป็นข่าวที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ทำกรสัมภาษณ์เชิงลึก จากข่าวในหนังสือพิมพ์ที่ทำกรวิเคราะห์เนื้อหาทั้ง 4 ชื่อฉบับ ชื่อฉบับละ 1 ข่าว ในการสัมภาษณ์เชิงลึกจะแบ่งข่าวออกเป็น 2 ส่วนคือ ข่าวส่วนแรกเป็นส่วนที่มีการใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมระดับสูง ส่วนที่สองคือ ส่วนของข่าวที่มีการใช้ภาษาที่เป็นรูปธรรม อธิบายเนื้อหาทั้งหมดของส่วนแรก(ที่ใช้ภาษาแบบนามธรรม) ให้เข้าใจอย่างชัดเจน แล้วจึงสัมภาษณ์ผู้อ่านในส่วนของการรับรู้ของผู้อ่าน

การรับรู้ของผู้อ่าน หมายถึง ความคิด ความเข้าใจ และการตีความเนื้อหาของข่าว ภายหลังจากการอ่านข่าวชิ้นนั้นๆจบ

แนวคำถามในการสัมภาษณ์ผู้อ่าน

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ สกุล อายุ อาชีพ ตำแหน่ง
2. การรับรู้ระหว่างการอ่านข่าวส่วนแรกเพียงส่วนเดียวและหลังจากอ่านข่าวส่วนที่ 2 มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. ท่านคิดว่าระหว่างการใช้ภาษาที่เป็นนามธรรม กับการบอกรายละเอียดเนื้อหาที่ชัดเจนตั้งแต่ในส่วนแรกของข่าว คือในส่วนพาดหัวข่าวหรือความนำ การใช้ภาษาลักษณะใดที่ทำให้ข่าวมีความน่าสนใจมากกว่ากัน
4. ลักษณะการใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมในการรายงานข่าว มีผลต่อการเลือกอ่านข่าวของท่านหรือไม่
5. ลักษณะการใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันในความเห็นของผู้อ่าน

4. ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การทดสอบหาความเชื่อมั่นระหว่างผู้ลงรหัส (Intercoder Reliability) อาศัยหลักของ Hotsti (Budd, et al. , 1976) วิเคราะห์จากผู้ลงรหัส 3 คน ซึ่งมีความรู้ด้านการหนังสือพิมพ์รวมทั้งตัวผู้วิจัยด้วย โดยสุ่มตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับ จำนวน 12 ฉบับ ตามสูตรดังนี้

$$\text{สูตรหาความเชื่อมั่น } R = \frac{3(c_1 c_2 c_3)}{c_1+c_2+c_3}$$

โดย R หมายถึง ค่าความเชื่อมั่น
 $c_1 c_2 c_3$ หมายถึง จำนวนครั้งที่ผู้ลงรหัส 3 คนมีความเห็นเหมือนกัน
 $c_1+c_2+c_3$ หมายถึง จำนวนครั้งทั้งหมดที่ผู้ลงรหัสทั้ง 3 คนศึกษา

ค่าที่ได้จากการพิจารณาไม่ควรต่ำกว่า 0.75 จึงจะถือว่ามีความเชื่อมั่น

การทดสอบความเชื่อมั่นระหว่างผู้ลงรหัสในด้านการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาและการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง จากหนังสือพิมพ์ 12 ฉบับ จากทั้งหมด 48 ฉบับ มีจำนวนครั้งที่ต้องวัดรวมทั้งหมด 106 ครั้ง ผลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาพบว่าผู้ลงรหัสมีความเห็นตรงกัน 85 ครั้ง นำมาแทนค่าในสูตรดังนี้

$$R = \frac{3(85)}{106+106+106}$$

$$R = 0.80$$

ค่าความเชื่อมั่นที่คำนวณได้จากความสอดคล้องของความเห็นตรงกันในการลงรหัสของผู้ลงรหัส 3 คน มีค่า 0.80 ซึ่งมากกว่า 0.75 จึงถือว่าเครื่องมือและการลงรหัสมีความน่าเชื่อถือ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. สรุปลักษณะการใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันตามหลักนงคศาสตร์ จากการเก็บข้อมูลในหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 4 ชื่อฉบับ จากการสุ่มตัวอย่างระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม – 31 ธันวาคม 2552 โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. สรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) นักหนังสือพิมพ์ด้วยการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่อให้เห็นถึงแนวคิด และวิธีการเลือกใช้ภาษาในการรายงานข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

3. สรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านเพื่ออธิบายถึงผลของการใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันตามหลักนงคศาสตร์ต่อการรับรู้ และความคิดเห็นของผู้อ่าน ด้วยการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

6. การนำเสนอข้อมูล

นำเสนอข้อมูล 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาจากหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ในรูปแบบตารางและแผนภูมิแท่ง ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกนักหนังสือพิมพ์และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง นำเสนอด้วยการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน รวมทั้งศึกษาความคิดเห็นของนักหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับการเลือกใช้ภาษาในการรายงานข่าว และการรับรู้ของผู้อ่านต่อการใช้ภาษาในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยแบ่งวิธีการศึกษาออกเป็น 2 วิธี ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ได้แก่ มติชน ไทยโพสต์ ไทยรัฐ และกรุงเทพธุรกิจ ในระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม - 31 ธันวาคม 2552 โดยการสุ่มตัวอย่างจำนวน 48 ฉบับ และการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลจำนวนทั้งหมด 19 คน ได้แก่

นักหนังสือพิมพ์ จำนวน 4 คน ได้แก่

1. คุณภาคภูมิ ป่องภัย บรรณาธิการข่าว หนังสือพิมพ์มติชน
2. คุณฉัตรชัย นามตาปี หัวหน้ากองบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์
3. คุณธนดล ถมยา ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
4. คุณนิภาวรรณ แก้วรากมูข บรรณาธิการข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

ประชาชนทั่วไป จำนวน 15 คน ได้แก่

1. นายสยมภู มฤคพันธ์ อายุ 21 ปี นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. นางสาววิติรัฐ ธรรมจง อายุ 25 ปี นักศึกษาปริญญาโท คณะวารสารและสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. นางสาวสุณี บุรณประดิษฐ์กุล อายุ 29 ปี นักศึกษาปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
4. นายณัฐวุฒิ วุฒิพงษ์ อายุ 27 ปี นักศึกษาปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. นางสาวสุเพ็ญพร กัลป์ติวาณิชย์ อายุ 27 ปี พนักงานโรงแรม
6. นายศิลาพันธ์ มาตังครัตน์ อายุ 26 ปี พนักงานขับรถ บริษัท อีซูซุ ตั้งเขียฮวด จำกัด
7. นายทรงยศ อุดมมาก อายุ 28 ปี พนักงานบริษัท
8. นางสาวชนัญญา วุฒิวรรณ อายุ 24 ปี เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย

9. นางสาวอริยานันท์ เปี่ยมสุวรรณมาศ อายุ 29 ปี ธุรกิจส่วนตัว
10. นางสาวปณัช ศรีโสภา อายุ 32 ปี หัวหน้าประสานงานขาย บริษัทประภากร ออยล์ จำกัด
11. นายทัตปกรณ์ เต็งสวัสดิ์ อายุ 30 ปี เจ้าหน้าที่การตลาด บริษัทประภากรออยล์ จำกัด
12. นางสาวอารยา ภิรมงคลจิต อายุ 26 ปี เจ้าหน้าที่พิสูจน์อักษร บริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
13. นายธีร์ มหากาญจนกุล อายุ 49 ปี บริการลูกค้าหลังการขาย บริษัท ไทยยามา ดะ
14. นางวราลักษณ์ คำภูจันทร์ อายุ 52 ปี ตำแหน่งครูชำนาญการ
15. นายพัลลภ เวศย์วรุฒม์ อายุ 58 ปี ประธานกรรมการบริษัท บริษัท อีซูซุ ตั้งเขีย ฮวด จำกัด

จากการศึกษา สามารถสรุปผลเพื่อตอบคำถามวิจัย ดังนี้

1. ลักษณะการใช้ภาษาของข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวันมีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในข่าวลักษณะใดบ้าง
2. การใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันมีการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง (Misuses of Language) ตามหลักนัยทางศาสตร์ (General Semantics) ลักษณะใดบ้าง
3. นักหนังสือพิมพ์มีหลักเกณฑ์การเลือกใช้ภาษาในการรายงานข่าวอย่างไร
4. รูปแบบการใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันในลักษณะการใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมตามหลักนัยทางศาสตร์ (General Semantics) มีผลต่อการรับรู้ของผู้อ่านอย่างไร

1. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

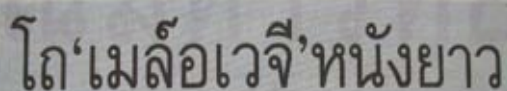
1. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา

จากการวิเคราะห์เนื้อหาพบตำแหน่งของโครงสร้างข่าวที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา 5 ตำแหน่ง ได้แก่ พาดหัวข่าว, ความนำ, ภาพประกอบข่าว, หัวตอน และเนื้อหาข่าว โดยลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในข่าวหน้าหนึ่ง จะเป็นไปในลักษณะเดียวกันในหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ คือ เปลี่ยนแปลงจากระดับสูงลงมาระดับที่ต่ำกว่าเสมอ และการเปลี่ยนแปลงจะเปลี่ยนจากโครงสร้างข่าวส่วนบนลงมาส่วนล่างเสมอ หมายถึงเปลี่ยนได้ระดับลงมาจากพาดหัวข่าว ความนำ ภาพประกอบข่าว หัวตอน และเนื้อหาข่าว ซึ่งตำแหน่งที่พบการเปลี่ยนแปลงแบ่งได้เป็น 2 ส่วน กล่าวคือ ในเนื้อหาส่วนแรกจะพบภาษาที่มีระดับนามธรรมสูง ทำให้เกิดความไม่ชัดเจน แต่ในเนื้อหาส่วนหลังจะใช้ภาษาที่มีระดับเป็นรูปธรรมทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อหาทั้งหมดชัดเจนขึ้น เช่น

- ข่าว โถ 'เมลล์เวจี' หนึ่งยาว 'มาร์ค' ชงตั้งบริษัทลูก (ไทยโพสต์ 1 กรกฎาคม 2552) ในส่วนพาดหัวข่าวระบุว่า “โถ 'เมลล์เวจี' หนึ่งยาว” ซึ่งมีระดับนามธรรมสูง ผู้อ่านอาจไม่เข้าใจ เกิดความสับสน หรือตีความผิดพลาด โดยในตำแหน่งเนื้อหาข่าวให้รายละเอียดว่า “การประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน เป็นที่จับตามองของหลายฝ่าย เพราะมีวาระที่คณะกรรมการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ต้องสรุปความคืบหน้าการศึกษาเช่าหรือซื้อรถเมล์เอ็นจีวี 4,000 คัน ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) ในสังกัดกระทรวงคมนาคม ที่พรรคภูมิใจไทยดูแล โดยสุดท้ายที่ประชุม ครม.ก็มีมติขยายเวลาการศึกษาต่อไปอีก 30 วัน” ซึ่งมีความชัดเจนมากกว่าว่า “เมลล์เวจี” ในส่วนพาดหัวคือรถเมล์เอ็นจีวี ทำให้เข้าใจรายละเอียดเนื้อหาทั้งหมดของข่าว

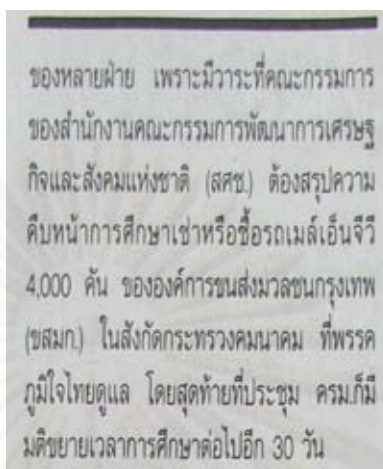
ภาพ 1 : ตัวอย่างภาพข่าว โถ 'เมลล์เวจี' หนึ่งยาว 'มาร์ค' ชงตั้งบริษัทลูก

พาดหัวข่าว



โถ 'เมลล์เวจี' หนึ่งยาว

เนื้อหาข่าว



- ข่าว นายกษปัดแทรกญบ 'ปชป.' (มติชน 21 ธันวาคม 2552) ในส่วนพาดหัวข่าวระบุว่า “พท.ส่งเด็ก ‘จิว’ ชิงปราจีน” ซึ่งเป็นนามธรรมระดับที่กว้างมาก ไม่สามารถเข้าใจได้ว่า “เด็กจิว” คือใคร ซึ่งในตำแหน่งเนื้อหาข่าวให้รายละเอียดว่า “นายพร้อมพงศ์ ยังแถลงข่าวเปิดตัวผู้สมัครเลือกตั้งซ่อมจังหวัดปราจีนบุรี แทน นายเกียรติกร พากเพียรศิลป์ ที่ลาออกไปว่า พรรคจะส่ง พล.อ.สิทธิ สิทธิมงคล อดีตตุลาการศาลทหารกรุงเทพมหานคร ผู้แทนกลาโหมพิจารณาเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ช่วยหัวหน้านายทหารฝ่ายเสนาธิการประจำรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม สมัย พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นรัฐมนตรี” จึงเข้าใจได้ว่า “เด็กจิว” ที่หนังสือพิมพ์หมายถึงคือ พล.อ.สิทธิ สิทธิมงคล เป็นต้น

ภาพ 2 : ตัวอย่างภาพข่าว นายกษปัดแทรกญบ 'ปชป.'

พาดหัวข่าว



ศูนย์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื้อหาข่าว

นายพร้อมพงศ์ ยังแกลงข่าวเปิดตัวผู้สมัคร
เลือกตั้งซ่อมจังหวัดปราจีนบุรี แทน นายเกียรติ
กร พากเพียรศิลป์ ที่ลาออกไป ว่า พรรคจะส่ง
พล.อ.สิทธิ์ สิทธิมงคล อดีตตุลาการศาลทหาร
กรุงเทพมหานคร ผู้แทนกลาโหมพิจารณาเครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์สำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ช่วย
หัวหน้านายทหารฝ่ายเสนาธิการประจำรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงกลาโหม สมัย พล.อ.ชวลิต
ยังไญยทศ เป็นรัฐมนตรี และเคยเป็นอดีตผู้
สมัครพรรคมหาชน โดยเป็นชาวปราจีนบุรีโดย
กำเนิด ทั้งนี้จะเดินทางไปสมัครในวันที่ 21
ธันวาคม เวลา 08.30 น.

2. ตำแหน่งการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในส่วนต่างๆ ของโครงสร้างข่าว

พบว่า การเปลี่ยนแปลงระดับของภาษามีลักษณะการเปลี่ยนในตำแหน่งต่างๆ ของ
โครงสร้างข่าว ใน 7 ลักษณะ คือ

2.1. ส่วนแรกอยู่ในพาดหัวข่าว และ ส่วนหลังเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนในความนำ

เช่น พาดหัวข่าว - ทักษิณแอบหลังปชช. ความนำ - 'ทักษิณ' เหมินเสียงท้วงติงกดดัน
สถาบัน อ้างล่าชื่อถวายฎีกาเป็นความต้องการของประชาชน (ไทยโพสต์ 1 กรกฎาคม 2552 ข่าว
แดงแตกค้ำนอภัยโทษ)

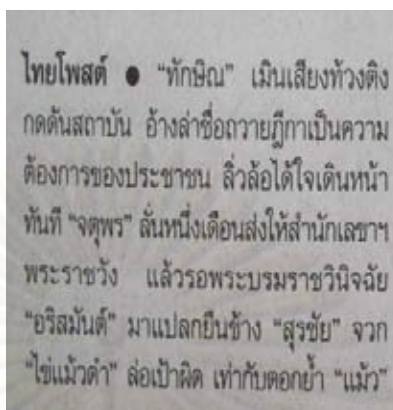
ภาพ 3 : ตัวอย่างภาพข่าว ทักษิณแอบหลังปชช.

พาดหัวข่าว

'ทักษิณ'แอบหลังปชช.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความนำ



2.2. ส่วนแรกอยู่ในพาดหัวข่าว และ ส่วนหลังเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนในภาพประกอบ

ข่าว

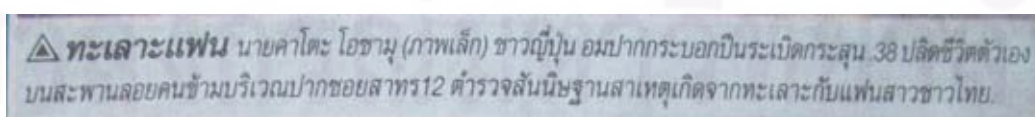
จากการสุ่มตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์ 4 ชื่อฉบับนั้น พบว่ารูปแบบการใช้ภาษาในลักษณะนี้ พบในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเพียงชื่อฉบับเดียวเท่านั้น คือ พาดหัวข่าว - 'มีอบดำ' โดนฝนถล่ม ภาพประกอบข่าว - สาปแช่ง กลุ่มเครือข่ายแดงต้านระบอบอำมาตย์ จัดกิจกรรมดำทั้งแผ่นดิน ที่สนามหลวง.. (ไทยรัฐ 27 สิงหาคม 2552 ข่าว ปุดแผนจับแกนนำ ชูเสื้อแดงห้ามล้อมทำเนียบ) และ พาดหัวข่าว - หนุ่มยู่ยงถึงตัวทะเลาะแฟน ภาพประกอบข่าว - ทะเลาะแฟน นายคาโตะ โอซามุ (ภาพเล็ก) ชาวญี่ปุ่น อมปากกระบอกปืนระเบิดกระสุน .38 ปลิดชีวิตตัวเอง (ไทยรัฐ 22 ตุลาคม 2552 ข่าว หนุ่มยู่ยงถึงตัวทะเลาะแฟน)

ภาพ 4 : ตัวอย่างภาพข่าว หนุ่มยู่ยงถึงตัวทะเลาะแฟน

พาดหัวข่าว



ภาพประกอบข่าว



2.3. ส่วนแรกอยู่ในพาดหัวข่าว และ ส่วนหลังเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนในหัวตอน

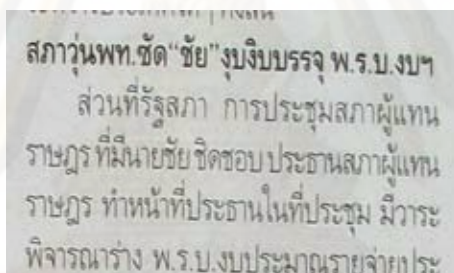
เช่น ความนำ - ภัท.ขย่มปชป. 'ชัย' ลับลวงพราง ถก พรบ.งบ 2553 วาระเพื่อทราบ หัวตอน - สภาวุ่นพท. ชัด 'ชัย' งามจับบรรจ พ.ร.บ.งบฯ (กรุงเทพธุรกิจ 27 สิงหาคม 2552 ข่าว ภัท.ขย่มปชป. 'ชัย' ลับลวงพราง ถก พรบ.งบ 2553 วาระเพื่อทราบ)

ภาพ 5 : ตัวอย่างภาพข่าว ภัท.ขย่มปชป. 'ชัย' ลับลวงพราง ถก พรบ.งบ 2553 วาระเพื่อทราบ

ความนำ



หัวตอน



2.4. ส่วนแรกอยู่ในพาดหัวข่าว และ ส่วนหลังเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนในเนื้อหาข่าว

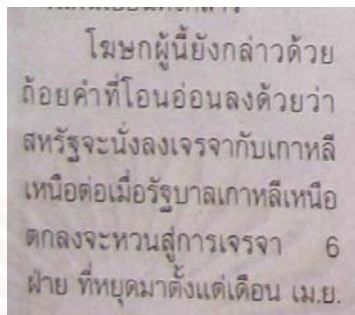
เช่น พาดหัว - สหรัฐตั้งแก๊งก่อนเจรจาไสมแดง เนื้อหาข่าว - ...โฆษกผู้นี้ยังกล่าวด้วยถ้อยคำที่โอนอ่อนลงด้วยว่าสหรัฐจะนั่งลงเจรจากับเกาหลีเหนือต่อเมื่อรัฐบาลเกาหลีเหนือตกลงจะถอนตัวการเจรจา 6 ฝ่าย ที่หยุดมาตั้งแต่เดือน เม.ย. (ไทยโพสต์ 27 สิงหาคม 2552 ข่าว สหรัฐตั้งแก๊งก่อนเจรจาไสมแดง)

ภาพ 6 : ตัวอย่างภาพข่าว สหรัฐตั้งแก๊งก่อนเจรจาไสมแดง

พาดหัวข่าว



เนื้อหาข่าว



2.5. ส่วนแรกอยู่ในความนำ และ ส่วนหลังเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนในหัวข้อ

จากการสุ่มตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์ 4 ชื่อฉบับนั้น พบว่ารูปแบบการใช้ภาษาในลักษณะนี้พบเพียง 3 ข่าว เท่านั้น จากหนังสือพิมพ์มติชน คือ ความนำ - 'นพดล' บอกลูกพี่ยีนดีเจรจายบนเงื่อนไขจริงใจ ความนำที่เป็นหัวข้อข่าวย่อยในข่าวหน้าต่อ - 'นพดล' เผย 'ทักษิณ' พร้อมเจรจา (มติชน 21 ธันวาคม 2552 ข่าว 'ทักษิณ' ให้ 'สุรยุทธ์' ต่อสายคุย)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ความนำ - 'วิทยา' กอดแน่นเก้าอี้ประธานวิปฝ่ายค้าน ออดอ้อนขอจับเข้าคุยคู่เกาหลี ความนำที่เป็นหัวข้อข่าวย่อยในข่าวหน้าต่อ - 'วิทยา' ขอจับเข้าเคลียร์ใจ 'เฉลิม' (ไทยรัฐ 11 ตุลาคม 2552 ข่าว มาร์คเหนือหอมถูกสาว ๆ รุมจูบ)

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ความนำ - ขณะที่ 43 สหภาพแรงงาน 'เสียงแตก' จาก 'มีอบรถไฟ' ความนำที่เป็นหัวข้อข่าวย่อยในข่าวหน้าต่อ - 'สร.กฟน.' จากมีอบรถไฟจับปชช.ตัวประกัน (กรุงเทพธุรกิจ 22 ตุลาคม 2552 ข่าว 'โสภณ' การันตีเดินรถวันนี้)

ภาพ 7 : ตัวอย่างภาพข่าว 'ทักษิณ' ให้ 'สุรยุทธ์' ต่อสายคุย

ความนำ

เกินกว่าเป็นเรื่องคนเดียว 'นพดล' บอกลูกพี่ยีนดีเจรจายบนเงื่อนไขจริงใจ ต้องกลับคืนสู่สถานะเดิมก่อน

หัวข้อ

'นพดล' เผย 'ทักษิณ' พร้อมเจรจา ที่พรรคเพื่อไทย นายนพดล ปัทมะ ที่

2.6. ส่วนแรกอยู่ในความนำ และ ส่วนหลังเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนในเนื้อหาข่าว

เช่น ความนำ - พร้อมจี้ถ่ายถอดสด 'ลูกกรอก' บ่ายเบี่ยงโยนวิปยังไม่ประสานมา
 เนื้อหา - นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย รมต.ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ชี้แจงถึงเรื่องการ
 ถ่ายทอดสดโดยใช้สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ว่าถ้าได้รับการร้องขอจากรัฐสภา หรือคณะกรรมการ
 ประสานงานพรรคร่วมรัฐบาล (วิปรัฐบาล) และวิปฝ่ายค้านประสานกัน ปกติสถานีไม่เคยขัดข้อง
 ...ส่วนกรณีวันนี้ไม่ได้รับการประสานจากวิปหรือจากรัฐสภา จากนั้น นายพิเชษฐ ธีระเมืองพาน
 ส.ส. เชียงราย พรรคเพื่อไทย ชักถามถึงสาเหตุที่ไม่มีการถ่ายทอด พร้อมพาดพิงไปถึงนายสา
 ทิตย์ว่า รัฐบาลทำอย่างนี้ คนเขาก็เรียกว่ารัฐมนตรีเป็นลูกกรอก (ไทยโพสต์ 27 สิงหาคม 2552 ข่าว
 ภท.ฉุน 'พท.' ต่ำทรยศ จัดกล้วย – พันวรรณชุดได้)

ภาพ 8 : ตัวอย่างภาพข่าว ภท.ฉุน 'พท.' ต่ำทรยศ จัดกล้วย – พันวรรณชุดได้

ความนำ

พร้อมจี้ถ่ายถอดสด "ลูกกรอก"
 บ่ายเบี่ยงโยนวิปยังไม่ประสาน
 มา

เนื้อหาข่าว

นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย รม
 ต.ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ชี้แจงถึงเรื่องการ
 ถ่ายทอดสดโดยใช้สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ว่า
 ถ้าได้รับการร้องขอจากรัฐสภา หรือคณะ
 กรรมการประสานงานพรรคร่วมรัฐบาล (วิป
 รัฐบาล) และวิปฝ่ายค้านประสานกัน ปกติ
 สถานีไม่เคยขัดข้อง แต่เข้าใจว่าการถ่ายทอด
 สดปกติขึ้นอยู่กับธรรมเนียมของสภา เช่น
 วาระแรกของการพิจารณาร่าง พ.ร.บ.งบ
 ประมาณของทั้งสภาและวุฒิสภา การแถลง
 นโยบาย การอภิปรายไม่ไว้วางใจ ส่วนกรณีวัน
 นี้ไม่ได้รับการประสานจากวิปหรือจากรัฐสภา

2.7. ส่วนแรกอยู่ในหัวตอน และ ส่วนหลังเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนในเนื้อหาข่าว

เช่น หัวตอน – ส.ว.ไวยวิปชอบลักไก่ เนื้อหาข่าว - ...นายสมชาย แสวงการ ส.ว.สรรหา กล่าวว่าการเป็นตัวแทนวิปวุฒิสภาไปประชุมร่วมวิป 3 ฝ่าย เมื่อไปฟังความเห็นแล้วต้องนำกลับมารายงานในวิป ไม่ใช่ไปพูดในฐานะตัวแทนวุฒิสภา ซึ่งมันเป็นแบบนี้มาตลอด... (ไทยรัฐ 28 กันยายน 2552 ข่าว เรียก 'สนธิ์ลิ้ม' ใต้สวน)

ภาพ 9 : ตัวอย่างภาพข่าว เรียก 'สนธิ์ลิ้ม' ใต้สวน

หัวตอน

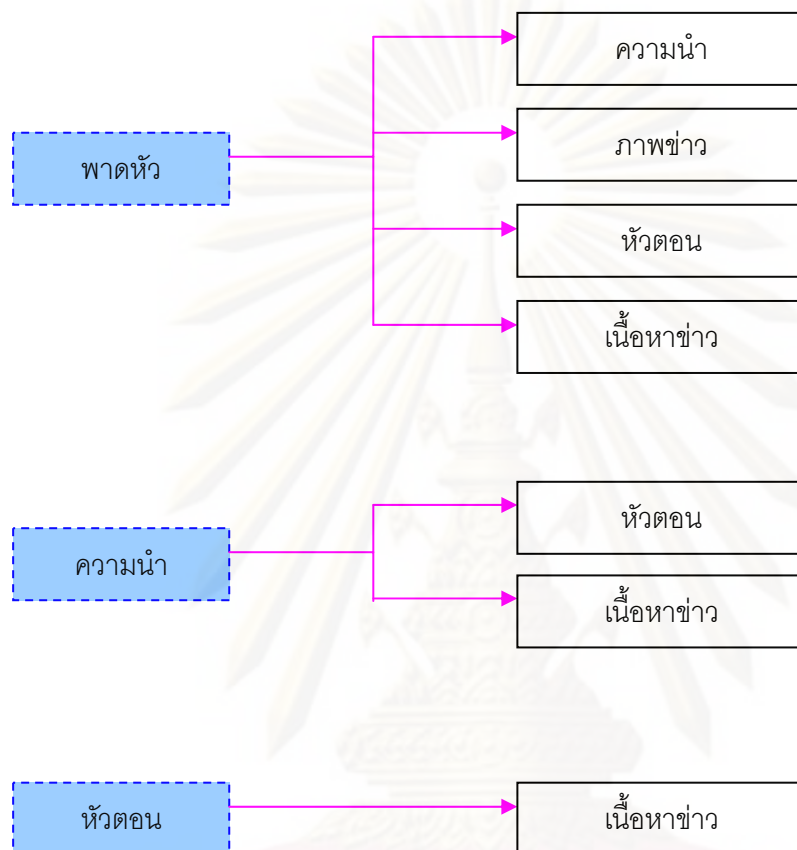
ส.ว.ไวยวิปชอบลักไก่
จากนั้นวงสัมมนาได้เปิดให้ ส.ว.อภิปรายแ

เนื้อหาข่าว

เข้าร่วมหารือในวิป 3 ฝ่าย นายสมชาย แสวงการ ส.ว.สรรหา กล่าวว่าการเป็นตัวแทนวิปวุฒิสภาไปประชุมร่วมวิป 3 ฝ่าย เมื่อไปฟังความเห็นแล้วต้องนำกลับมารายงานในวิป ไม่ใช่ไปพูดในฐานะตัวแทนวุฒิสภา ซึ่งมันเป็นแบบนี้มาตลอด ทำให้นายวิทยา อินทาส.ว.นครพนมและ พล.อ.เลิศรัตน์ รัตนวานิช ส.ว.สรรหา ซึ่งเป็นตัวแทนวิปวุฒิสภาไปหารือในวิป 3 ฝ่าย ชี้แจงว่าที่ไปหารือครั้งล่าสุดวิปวุฒิสภาเปลี่ยนท่าทีแล้ว คือเป็นคนที่ไปนั่งฟังเฉยๆ ไม่ได้ไปชี้ขาดให้คณะให้โทษฝ่ายใด

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพ 1 : สรุปรูปแบบลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในโครงสร้างส่วนต่างๆ ของข่าว



แผนภาพการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในโครงสร้างส่วนต่างๆ ของข่าว

* กรอบสีฟ้า หมายถึง ระดับภาษาที่เป็นนามธรรม อธิบายอย่างกว้างๆ ไม่เฉพาะเจาะจง
 ลูกศรสีชมพู หมายถึง การเปลี่ยนระดับของภาษาไปสู่ระดับที่เป็นรูปธรรม อธิบายเนื้อหาอย่าง
 ละเอียด ทำให้เข้าใจเนื้อหาอย่างชัดเจน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. การเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในหนังสือพิมพ์มติชน ไทยโพสต์ ไทยรัฐ และ กรุงเทพธุรกิจ

ตาราง 1 : แสดงจำนวนครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในส่วนต่างๆของ โครงสร้างข่าว จากกลุ่มตัวอย่างหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับ ช่วงเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2552 จำนวน 48 ฉบับ

ตำแหน่งข่าว	ปริมาณการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในแต่ละตำแหน่งของข่าวหน้าหนึ่ง				
	มติชน	ไทยโพสต์	ไทยรัฐ	กรุงเทพธุรกิจ	รวม
พาดหัวข่าว	16	25	5	7	53
ความนำ	15	49	3	10	77
ภาพประกอบข่าว	-	-	2	-	2
หัวตอน	17	4	28	8	57
เนื้อหาข่าว	24	48	28	11	111
รวม	72	126	66	36	300

จากตารางที่ 1 พบว่าหนังสือพิมพ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษามากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ จำนวน 126 ครั้ง อันดับที่สองคือหนังสือพิมพ์มติชน จำนวน 72 ครั้ง อันดับที่สามคือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จำนวน 66 ครั้ง และน้อยที่สุดคือหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ จำนวน 36 ครั้ง

สังเกตได้ว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของ ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งในตำแหน่งภาพประกอบข่าว เช่น พาดหัวข่าว - หนุ่มยุ่นยิงตัวทะเลาะแพน ภาพข่าว - ทะเลาะแพน นายคาโตะ โอซามุ (ภาพเล็ก) ชาวญี่ปุ่น อมปากกระบอกปืนระเบิด กระสุน .38 ปลิดชีวิตตัวเอง (ไทยรัฐ 22 ตุลาคม 2552 ข่าว หนุ่มยุ่นยิงตัวทะเลาะแพน)

ตาราง 2 : แสดงจำนวนครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในส่วนแรกที่มีการใช้ภาษาในลักษณะนามธรรมระดับสูง อธิบายเนื้อหาข่าวไม่ชัดเจน จากกลุ่มตัวอย่างหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับ ช่วงเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2552 จำนวน 48 ฉบับ

ตำแหน่งข่าว	ปริมาณการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในแต่ละตำแหน่งของข่าวหน้าหนึ่ง				
	มติชน	ไทยโพสต์	ไทยรัฐ	กรุงเทพธุรกิจ	รวม
พาดหัวข่าว	16	25	5	7	53
ความนำ	6	34	1	5	46
ภาพประกอบข่าว	-	-	-	-	-
หัวตอน	14	4	27	6	51
เนื้อหาข่าว	-	-	-	-	-
รวม	36	63	33	18	150

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงตามส่วนต่างๆของโครงสร้างข่าวแล้ว พบว่าตำแหน่งของโครงสร้างเนื้อหาที่เป็นรูปธรรมมีความชัดเจนมากที่สุด คือ ส่วน**เนื้อหาข่าว** ส่วนโครงสร้างเนื้อหาที่เป็นนามธรรมระดับสูง มีความชัดเจนน้อยที่สุด คือ ส่วน**พาดหัวข่าว**

โดยเมื่อแยกพิจารณาตามหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับแล้ว พบว่า หนังสือพิมพ์มติชน มีการใช้ภาษาในลักษณะนามธรรมมากที่สุดในส่วนของพาดหัวข่าว อันดับที่สองคือหัวตอน และอันดับที่สามคือความนำ

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ มีการใช้ภาษาในลักษณะนามธรรมมากที่สุดในส่วนของความนำ อันดับที่สองคือพาดหัวข่าว และอันดับที่สามคือหัวตอน

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มีการใช้ภาษาในลักษณะนามธรรมมากที่สุดในส่วนของหัวตอน อันดับที่สองคือพาดหัวข่าว และอันดับที่สามคือความนำ

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ มีการใช้ภาษาในลักษณะนามธรรมมากที่สุดในส่วนของพาดหัวข่าวอันดับที่สองคือหัวตอน และอันดับที่สามคือความนำ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 3 : แสดงจำนวนครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในข่าวประเภทต่างๆ จากกลุ่มตัวอย่างหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับ ช่วงเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2552 จำนวน 48 ฉบับ

ประเภทข่าวที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา					
ประเภทข่าว	มติชน (จำนวนข่าว ทั้งหมด 99 ชิ้น ข่าว)	ไทยโพสต์ (จำนวนข่าว ทั้งหมด 86 ชิ้น ข่าว)	ไทยรัฐ (จำนวนข่าว ทั้งหมด 112 ชิ้น ข่าว)	กรุงเทพธุรกิจ (จำนวนข่าว ทั้งหมด 107 ชิ้น ข่าว)	รวม (จำนวนข่าว ทั้งหมด 404 ชิ้นข่าว)
การเมือง	29	31	10	13	83
เศรษฐกิจ	-	1	-	2	3
อาชญากรรม	-	-	1	-	1
อุบัติเหตุและ อุบัติเหตุภัย	-	-	-	-	-
สังคมบุคคลมี ชื่อเสียง	1	-	1	-	2
ปुरुชนสนใจ	-	-	1	-	1
ทั่วไป	1	4	2	1	8
ข่าวใน พระราชสำนัก	-	-	-	-	-
ต่างประเทศ	-	1	-	1	2
รวม	31	37	15	17	100

เมื่อจำแนกตามประเภทของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับแล้ว พบว่า หนังสือพิมพ์มติชน ประเภทข่าวที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษามากที่สุดคือ ข่าวการเมือง 29 ชิ้นข่าว อันดับที่สองคือ ข่าวสังคมบุคคลมีชื่อเสียง และข่าวทั่วไป ประเภทละ 1 ชิ้นข่าว

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ประเภทข่าวที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษามากที่สุดคือ ข่าวการเมือง 31 ชิ้นข่าว อันดับที่สองคือ ข่าวทั่วไป 4 ชิ้นข่าว อันดับที่สามคือ ข่าวเศรษฐกิจ และข่าวต่างประเทศ ประเภทละ 1 ชิ้นข่าว

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ประเภทข่าวที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษามากที่สุดคือ ข่าวการเมือง 10 ชิ้นข่าว อันดับที่สองคือ ข่าวทั่วไป 2 ชิ้นข่าว อันดับที่สามคือ ข่าวอาชญากรรม ข่าวสังคมบุคคลมีชื่อเสียง และปुरुชนสนใจ ประเภทละ 1 ชิ้นข่าว

หนังสือพิมพ์กรุงเทพมหานคร ประเภทข่าวที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษามากที่สุดคือ ข่าวการเมือง 13 ชิ้นข่าว อันดับที่สองคือ ข่าวเศรษฐกิจ 2 ชิ้นข่าว และอันดับที่สามคือ ข่าวทั่วไป และข่าวต่างประเทศ ประเภทละ 1 ชิ้นข่าว

จากการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในข่าวประเภทต่างๆ จากหนังสือพิมพ์มติชน ไทยโพสต์ ไทยรัฐ และกรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่าหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับ มีประเภทข่าวที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาเป็นไปในทางเดียวกันคือ ประเภทข่าวที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาพบมากที่สุดใน **ข่าวการเมือง** และข่าวที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาเลย คือ **ข่าวอุบัติเหตุและอุบัติเหตุภัย และข่าวในพระราชสำนัก**

สาเหตุที่ข่าวการเมืองมีระดับการเปลี่ยนแปลงของภาษามากที่สุด เนื่องจาก

1. ข่าวการเมืองเป็นข่าวที่มีคุณค่าข่าวหลากหลาย เช่น คุณค่าข่าวด้านความใกล้ชิด, ความเด่น, ความขัดแย้ง ทำให้มีบุคคลที่เป็นข่าวหลายฝ่าย หลายบุคคล จึงมักพบการใช้ภาษาในลักษณะ การตั้งฉายา สมญานาม หรือคุณค่าข่าวด้านความสด, ผลกระทบกระเทือน, ความขัดแย้ง, ความมีเงื่อนงำ, ความเปลี่ยนแปลง ทำให้ต้องใช้ภาษาที่บรรยายให้เห็นเรื่องราวทั้งหมดที่เกิดขึ้นให้ได้
2. ข่าวการเมืองที่เกิดขึ้นในแต่ละวันมีเรื่องราวมากมายหลากหลาย ทำให้ภายในหนึ่งชิ้นข่าวมีการแยกข่าวเป็นหลายประเด็น ทั้งในความนำข่าว และหัวตอน

ส่วนสาเหตุที่ข่าวอุบัติเหตุและอุบัติเหตุภัยและข่าวในพระราชสำนัก ไม่พบการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาเลย เนื่องจาก ข่าวอุบัติเหตุและอุบัติเหตุภัย เป็นเหตุการณ์ที่มีคำอธิบายเหตุการณ์อย่างชัดเจน และไม่สามารถใช้คำอื่นมาแทนได้ เช่น ไฟไหม้ ไฟคลอก พายุถล่ม น้ำท่วม ดินถล่ม เป็นต้น และข่าวในพระราชสำนักเป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับราชวงศ์ชั้นสูง การรายงานข่าวจึงเป็นการรายงานแบบตรงไปตรงมา

4.รูปแบบการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในหนังสือพิมพ์มติชน ไทยรัฐ ไทยโพสต์ และกรุงเทพมหานคร

เมื่อศึกษาลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับชั้นของภาษาในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับ คือ มติชน ไทยโพสต์ ไทยรัฐ และกรุงเทพมหานครแล้ว พบว่าสามารถแบ่งลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับชั้นของภาษาออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1. **ลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการสื่อความหมายถึงบุคคล หรือ กลุ่มบุคคล**
แบ่งเป็นระดับย่อยๆ ได้อีก 4 ระดับคือ

- **ระดับ 1** แสดงคุณลักษณะเฉพาะที่ชัดเจน (รูปธรรม) โดยการเลือกใช้คำที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจชัดเจนว่าสิ่งที่ข่าวนำเสนอหมายถึงบุคคล / กลุ่มบุคคลใด
- **ระดับ 2** การใช้คำในลักษณะสมญานาม หรือ ชื่อเรียก แทนบุคคล กลุ่มบุคคล หรือหน่วยงาน ที่ผู้อ่านสามารถรับรู้ได้ว่าหมายถึงบุคคล กลุ่มบุคคล หรือหน่วยงานใด
- **ระดับ 3** แสดงคุณลักษณะเด่นๆ โดยใช้คำที่กล่าวโดยรวมถึงกลุ่มบุคคลส่วนใหญ่ โดยผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจ หรือชี้เฉพาะได้ว่าหมายถึงบุคคลใดที่อยู่ในกลุ่มนั้น
- **ระดับ 4** แสดงคุณลักษณะอย่างกว้างๆ โดยหยิบยกลักษณะบางอย่างมาใช้ในการกล่าวถึงบุคคล ทำให้ผู้อ่านรับรู้แค่ข้อมูลอย่างผิวเผิน ไม่สามารถเข้าใจ หรือชี้เฉพาะได้ว่าหมายถึงบุคคลใด

2. **ลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการสื่อความหมายถึงเหตุการณ์ หรือ เรื่องราว**
แบ่งเป็นระดับย่อยๆ ได้อีก 4 ระดับคือ

- **ระดับ 1** แสดงคุณลักษณะเฉพาะที่ชัดเจน (รูปธรรม) โดยการเลือกใช้คำที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจชัดเจนว่าสิ่งที่ข่าวนำเสนอหมายถึงเหตุการณ์ เรื่องราวใด
- **ระดับ 2** แสดงคุณลักษณะเด่นๆ บางส่วนของเหตุการณ์ เรื่องราว ทำให้ผู้อ่านยังสามารถคาดเดาได้ว่าเหตุการณ์ เรื่องราวอาจเป็นไปในทางใดทางหนึ่ง เช่น แย่ดี แย่ร้าย เนื่องจากผู้อ่านมีภูมิหลังความรู้เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้มาก่อนอยู่แล้ว และมีคำอื่นที่อยู่ในประโยคเป็นตัวชี้หน้าเหตุการณ์ เรื่องราวบางส่วนได้ แต่ก็ยังไม่สามารถเข้าใจรายละเอียดเนื้อหาได้ชัดเจน
- **ระดับ 3** แสดงคุณลักษณะอย่างกว้างๆ โดยหยิบยกลักษณะ หรือคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งของสิ่งนั้นมาใช้ ทำให้ผู้อ่านยังไม่สามารถคาดเดาเหตุการณ์ หรือเรื่องราวโดยรวมว่าจะ เป็นไปในแง่มุมไหนได้ ซึ่งอาจเป็นการใช้ภาษาแบบการเปรียบเทียบ เปรียบเปรย ซึ่งผู้อ่านที่มีภูมิหลังความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้มาก่อน ก็อาจจะไม่สามารถตีความหรือเข้าใจเนื้อหาได้

ตาราง 4 : แสดงปริมาณลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา ในลักษณะที่ต้องการสื่อความหมายถึงบุคคล หรือกลุ่มบุคคล จากหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับ ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม - 31 ธันวาคม 2552 จำนวน 48 ฉบับ

ลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่สื่อความหมายถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคล	ปริมาณการเปลี่ยนแปลง			
	มติชน	ไทยโพสต์	ไทยรัฐ	กรุงเทพธุรกิจ
จากระดับ 4 ไปสู่ระดับ 1	6	11	6	1
จากระดับ 3 ไปสู่ระดับ 1	3	7	2	-
จากระดับ 2 ไปสู่ระดับ 1	8	18	8	6
รวม	17	36	16	7

ตาราง 5 : แสดงปริมาณลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา ในลักษณะที่ต้องการสื่อความหมายถึงเหตุการณ์ หรือเรื่องราว จากหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับ ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม - 31 ธันวาคม 2552 จำนวน 48 ฉบับ

ลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่สื่อความหมายถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราว	ปริมาณการเปลี่ยนแปลง			
	มติชน	ไทยโพสต์	ไทยรัฐ	กรุงเทพธุรกิจ
จากระดับ 3 ไปสู่ระดับ 1	5	9	4	2
จากระดับ 2 ไปสู่ระดับ 1	14	18	13	9
รวม	19	27	17	11

จากตาราง 4 และ ตาราง 5 พบว่าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา ดังนี้

หนังสือพิมพ์มติชน พบการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาทั้งหมด 36 แห่ง แบ่งตามลักษณะการเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้

1. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับชั้นของภาษาที่ต้องการสื่อความหมายถึงบุคคล หรือกลุ่มบุคคล

- เปลี่ยนแปลงจากระดับ 4 ไปสู่ระดับ 1 พบ 6 แห่ง กล่าวคือ ในช่วงต้นของเนื้อหาพบการใช้ภาษาแสดงคุณลักษณะอย่างกว้างๆ ไม่ชัดเจน และปรากฏการอธิบายหรือขยายความข้อมูลในเนื้อหาช่วงหลัง เช่น ข่าว 'ทูตอังกฤษ' คำนความคิดคนเก่า ฉบับวันที่ 22 ตุลาคม 2552
 - ระดับ 4 'ทูตอังกฤษ' คำนความคิดคนเก่า ย่นประทับใจไทย - ซี 'วธ.' มีคุณค่า (พาดหัวข่าว)
 - ระดับ 1 ทูตอังกฤษคำนความเห็นอดีตทูต ยาหอมคนไทย เผยเคยทำงานเมื่อ 30 ปีก่อน รู้สึกประทับใจในประวัติศาสตร์ (ความน่า)
- เปลี่ยนแปลงจากระดับ 3 ไปสู่ระดับ 1 พบ 3 แห่ง กล่าวคือ ในช่วงต้นของเนื้อหาพบการใช้ภาษาที่กล่าวโดยรวมถึงกลุ่มบุคคลทั้งกลุ่ม และปรากฏการอธิบายตัวบุคคลที่ชัดเจนในเนื้อหาช่วงหลัง เช่น ข่าว สื่อผู้ดีมีวุฒิชั้นสูงตรแจ็กสัน ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม 2552
 - ระดับ 3 สื่อผู้ดีมีวุฒิชั้นสูงตรแจ็กสัน (พาดหัวข่าว)
 - ระดับ 1 ขณะที่รอยเตอร์ออกมารายงานว่าสำนักงานชั้นสูงตรศพนครลอสแอนเจลิส ออกมาปฏิเสธรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์เดอะ ชั้นของอังกฤษ... (เนื้อหาข่าว)
- เปลี่ยนแปลงจากระดับ 2 ไปสู่ระดับ 1 พบ 8 แห่ง กล่าวคือ ในช่วงต้นของเนื้อหาพบการเรียกแทนบุคคล หน่วยงาน องค์กรด้วยสมญานาม ซึ่งผู้อ่านพอที่จะระบุหรือเข้าใจได้ว่าเนื้อหาข่าวหมายถึงใคร และในเนื้อหาช่วงหลังจะมีการระบุชื่อบุคคล หน่วยงาน องค์กรด้วยชื่อที่เป็นทางการของบุคคล หน่วยงาน องค์กรเหล่านั้น เช่น ข่าว 'สุนเซน' ขอยื่นข่าว 'ทักษิณ' ฉบับวันที่ 22 ตุลาคม 2552
 - ระดับ 2 'บัวแก้ว' เชื่อ 'สุนเซน' ไม่ทำให้ขัดแย้ง (หัวตอน)
 - ระดับ 1 ด้านนายพนิต วิจิตเสรษฐ์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ให้สัมภาษณ์ว่า สิ่งที่สมเด็จฯ สุน เชนพูดเป็นสิทธิที่สามารถพูดได้...แต่เชื่อว่าสมเด็จฯ สุน เชน เป็นผู้นำประเทศที่มีประสบการณ์และอาวุโส คงไม่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดหรือความขัดแย้ง (เนื้อหาข่าว)

2.ลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับชั้นของภาษาที่ต้องการสื่อความหมายถึงเหตุการณ์ หรือ เรื่องราว

- เปลี่ยนแปลงจากระดับ 3 ไปสู่ระดับ 1 พบ 5 แห่ง กล่าวคือ ในช่วงต้นของเนื้อหาพบการใช้ภาษาที่กล่าวอย่างกว้างๆ ทำให้ผู้อ่านยังไม่สามารถคาดเดาเหตุการณ์ เรื่องราวว่าจะเป็นไปในแง่มุมใดได้ และปรากฏการอธิบายเรื่องราว เหตุการณ์ที่ชัดเจนในเนื้อหาช่วงหลัง เช่น ข่าว คดีโกงพอเพียงส่อล้มคา 'ปปช.' ฉบับวันที่ 19 พฤศจิกายน 2552
 - ระดับ 3 'วิชา' รับปากแรงคดี 9 อรหันต์ (ความน่า)
 - ระดับ 1 สำหรับสำนวนคดีทุจริตชุมชนพอเพียงที่กองปราบฯเริ่มจากนายสุमित แซ่ม ประสิทธิ์ อดีตผู้อำนวยการ สพช. แจ้งความไว้เมื่อวันที่ 4 สิงหาคมที่ผ่านมา ให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ระดับสูงของ สพช. 3 คน ที่เกี่ยวข้องการทุจริตโครงการจัดซื้อปุ๋ย และขบวนการลื้อคสเปคจัดซื้อตู้น้ำดื่มหยอดเหรียญพลังงานแสงอาทิตย์มีราคาสูงเกินจริง ต่อมาคณะกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์มีมติขับสมาชิกสภาเขต 2 คน พันสมาชิก เนื่องจากมีส่วน ล้อบบี้ให้ชุมชนซื้อตู้น้ำ โดยไม่มีการดำเนินคดีกับบุคคลดังกล่าวแม้แต่คนเดียว นายวิชา มหาคุณ กรรมการ ป.ป.ช. กล่าวถึงความคืบหน้าคดีทุจริตโครงการชุมชนพอเพียงว่า ได้กำชับเจ้าหน้าที่แล้วว่าให้ดำเนินการให้เร็วที่สุด... (เนื้อหาข่าว)
- เปลี่ยนแปลงจากระดับ 2 ไปสู่ระดับ 1 พบ 14 แห่ง กล่าวคือ ในช่วงต้นของเนื้อหามีการใช้คำในลักษณะเด่นๆ หรือมีคำในประโยคแวดล้อม ซึ่งผู้อ่านยังพอคาดเดาเหตุการณ์ เรื่องราวว่าจะเป็นไปในทางใดได้ และในเนื้อหาช่วงหลังจะอธิบายรายละเอียดของเหตุการณ์ เรื่องราวอย่างชัดเจน เช่น ข่าว 'มาร์ค' ใ้บัย 'สุเทพ' ฉบับวันที่ 12 ธันวาคม 2552
 - ระดับ 2 'มาร์ค' ใ้บัย 'สุเทพ' ดูคดีฉาวตำรวจ (พาดหัวข่าว)
 - ระดับ 1 ขณะที่นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ให้สัมภาษณ์ที่ศูนย์แสดงสินค้าอิมแพค เมืองทองธานี ถึงสำนวนสรุปการสอบสวนข้อเท็จจริงจัดซื้อรถใน 4 โครงการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในชุดของนายจุฑาธวัช อินทรสุขศรี ประธานกระทรวงแรงงาน เป็นประธาน ที่ยังไม่มีการดำเนินการใดๆ และสำนวนยังค้างอยู่ที่นายกฯว่า ให้ไปถามนายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกฯฝ่ายความมั่นคง ที่ดูแลสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ความน่า)

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ พบการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาทั้งหมด 63 แห่ง แบ่งตามลักษณะการเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้

1. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับชั้นของภาษาที่ต้องการสื่อความหมายถึงบุคคล หรือกลุ่มบุคคล

- เปลี่ยนแปลงจากระดับ 4 ไปสู่ระดับ 1 พบ 11 แห่ง กล่าวคือ ในช่วงต้นของเนื้อหาพบการใช้ภาษาแสดงคุณลักษณะอย่างกว้างๆ ไม่ชัดเจน และปรากฏการอธิบายหรือขยายความข้อมูลในเนื้อหาช่วงหลัง เช่น ข่าว โคตรบัดชบพยานกลับใจ ฉบับวันที่ 19 พฤศจิกายน 2552
 - ระดับ 4 โคตรบัดชบพยานกลับใจ (พาดหัวข่าว)
 - ระดับ 1 ที่รัฐสภา คณะโฆษกคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชนสภาผู้แทนราษฎร...เตรียมเชิญ พล.อ.พัลลภ ปิ่นมณี สมาชิกพรรคเพื่อไทย, นายสุชสันต์ ชัยเทพ อดีตผู้อำนวยการพรรคพัฒนาชาติไทย และนายชวกร โตสวัสดิ์ อดีตผู้สมัคร ส.ส.พรรคพัฒนาชาติไทย พยานในคดียุบพรรคไทยรักไทย...มาชี้แจงกรณีทั้ง 3 คนระบุว่าแกนนำพรรคประชาธิปัตย์จ้าง 15 ล้านบาทให้กล่าวหา พล.อ.ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา รองหัวหน้าพรรคไทยรักไทย ว่าจ้างคนลงสมัครรับเลือกตั้ง (เนื้อหาข่าว)
- เปลี่ยนแปลงจากระดับ 3 ไปสู่ระดับ 1 พบ 7 แห่ง กล่าวคือ ในช่วงต้นของเนื้อหาพบการใช้ภาษาที่กล่าวโดยรวมถึงกลุ่มบุคคลทั้งกลุ่ม และปรากฏการอธิบายตัวบุคคลที่ชัดเจนในเนื้อหาช่วงหลัง เช่น ข่าว แฉร้อยรชน.ปล่อยผีคดีพระวิหาร ฉบับวันที่ 8 กันยายน 2552
 - ระดับ 3 แฉร้อยรชน.ปล่อยผีคดีพระวิหาร (พาดหัวข่าว)
 - ระดับ 1 ที่ประชุมวิปหลายคนห่วงในข้อกฎหมายว่า ถ้าแก้มาตรา 190 จะมีผลกระทบต่อกระบวนการสอบสวนและดำเนินคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช.ในคดีที่รัฐบาล นายสมัคร สุนทรเวช อดีตนายกรัฐมนตรี เรื่องคดีเขาพระวิหาร ที่ ป.ป.ช.จะสรุปผลเร็วๆ นี้ เพราะตามหลักกฎหมายหากกฎหมายที่ออกมามีคุณ ย่อมมีผลย้อนหลัง ทำให้มีคนได้รับประโยชน์ ถ้ามีการแก้มาตรา 190 ก็อาจมีคนได้ประโยชน์ตรงนี้" นายวิรัตน์กล่าว ...ซึ่งพบว่าอดีตรัฐมนตรีในรัฐบาลสมัครซึ่งตอนนี้มาเป็นรัฐมนตรีในรัฐบาลชุดปัจจุบันมีด้วยกันทั้งสิ้น 6 คน จาก 5 พรรคการเมือง... (เนื้อหาข่าว)
- เปลี่ยนแปลงจากระดับ 2 ไปสู่ระดับ 1 พบ 18 แห่ง กล่าวคือ ในช่วงต้นของเนื้อหาพบการเรียกแทนบุคคล หน่วยงาน องค์กรด้วยสมญานาม ซึ่งผู้อ่านพอที่จะระบุหรือเข้าใจได้ว่าเนื้อหาข่าวหมายถึงใคร และในเนื้อหาช่วงหลังจะมีการระบุชื่อบุคคล หน่วยงาน องค์กร

ด้วยชื่อที่เป็นทางการของบุคคล หน่วยงาน องค์กรเหล่านั้น เช่น ข่าว บุคเอกสารลับสร้างเงื่อนไขซุมนุม ฉบับวันที่ 21 ธันวาคม 2552

- ระดับ 2 'เทพไท' ยก 'ตุ้ดตุ้' เทียบ 'ออกยาจักรี' (ความน่า)
- ระดับ 1 ...ผมไม่อยากจะบอกว่าการกระทำของคุณจตุพร ทำตัวคล้ายพระยาออกยาจักรี ที่เปิดประตูเมืองอยุธยา ให้พม่าเข้ามาเผาเมือง (เนื้อหาข่าว)

2.ลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับชั้นของภาษาที่ต้องการสื่อความหมายถึงเหตุการณ์ หรือเรื่องราว

- เปลี่ยนแปลงจากระดับ 3 ไปสู่ระดับ 1 พบ 9 แห่ง กล่าวคือ ในช่วงต้นของเนื้อหาพบการใช้ภาษาที่กล่าวอย่างกว้างๆ ทำให้ผู้อ่านยังไม่สามารถคาดเดาเหตุการณ์ เรื่องราวว่าจะเป็นไปในแง่มุมใดได้ และปรากฏการอธิบายเรื่องราว เหตุการณ์ที่ชัดเจนในเนื้อหาช่วงหลัง เช่น ข่าว 'โอบามา' ป้องสิทธิก่อสงคราม ฉบับวันที่ 12 ธันวาคม 2552
 - ระดับ 3 คุยอเมริกาต้องรักษามาตรฐาน 'แม่ปู' ไว้ (ความน่า)
 - ระดับ 1 อย่างไรก็ตาม เขาบอกว่า สหรัฐต้องรักษามาตรฐานทางศีลธรรมไว้เมื่อกำลังทำสงคราม มีความชอบธรรมและหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งนี้ทำให้สหรัฐแตกต่างจากศัตรูที่ตนกำลังสู้รบด้วย (เนื้อหาข่าว)
- เปลี่ยนแปลงจากระดับ 2 ไปสู่ระดับ 1 พบ 18 แห่ง กล่าวคือ ในช่วงต้นของเนื้อหามีการใช้คำในลักษณะเด่นๆ หรือมีคำในประโยคแวดล้อม ซึ่งผู้อ่านยังพอคาดเดาเหตุการณ์ เรื่องราวว่าจะเป็นไปในทางใดได้ และในเนื้อหาช่วงหลังจะอธิบายรายละเอียดของเหตุการณ์ เรื่องราวอย่างชัดเจน เช่น ข่าว 'มาร์ค' เรียกทูตกลับ ฉบับวันที่ 6 พฤศจิกายน 2552
 - ระดับ 2 พาดิษย์กุมขมับ (หัวตอน)
 - ระดับ 1 ขณะที่นายอลงกรณ์ พลบุตร รมช.พาดิษย์ กล่าวว่า จะกระทบต่อการค้าและการลงทุนทางตรงของไทยแน่นอน...ซึ่งในส่วนของกระทรวงพาดิษย์ จะมีการเรียกผู้อำนวยกาสร่งเสริมการค้าในต่างประเทศ (ทูตพาดิษย์) ณ กรุงพนมเปญ กัมพูชา กลับประเทศไทยหรือไม่นั้น คาดว่านางพรทิวา นาคาศัย รมว.พาดิษย์ จะหารือกับนายอภิสิทธิ์ในระหว่างการเยือนประเทศญี่ปุ่น... (เนื้อหาข่าว)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พบการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาทั้งหมด 33 แห่ง แบ่งตามลักษณะการเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้

1. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับชั้นของภาษาที่ต้องการสื่อความหมายถึงบุคคล หรือกลุ่มบุคคล

- เปลี่ยนแปลงจากระดับ 4 ไปสู่ระดับ 1 พบ 6 แห่ง กล่าวคือ ในช่วงต้นของเนื้อหาพบการใช้ภาษาแสดงคุณลักษณะอย่างกว้างๆ ไม่ชัดเจน และปรากฏการอธิบายหรือขยายความข้อมูลในเนื้อหาช่วงหลัง เช่น ข่าว ศิวรักษ์ได้ภัยโทษรอดคุก ฉบับวันที่ 12 ธันวาคม 2552
 - ระดับ 4 ส่งหัวเขียงชิงส.ส.มหาสารคาม (หัวตอน)
 - ระดับ 1 ส่วนกรณีการส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้งซ่อมส.ส. เขต 1 จ.มหาสารคามนั้น พรรคมีมติให้นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์ อดีตรัฐมนตรีและ ส.ส.หลายสมัย ลงสมัครรับเลือกตั้งซ่อมเขต 1 จ.มหาสารคาม... (เนื้อหาข่าว)
- เปลี่ยนแปลงจากระดับ 3 ไปสู่ระดับ 1 พบ 2 แห่ง กล่าวคือ ในช่วงต้นของเนื้อหาพบการใช้ภาษาที่กล่าวโดยรวมถึงกลุ่มบุคคลทั้งกลุ่ม และปรากฏการอธิบายตัวบุคคลที่ชัดเจนในเนื้อหาช่วงหลัง เช่น ข่าว หนุ่มยุ่นยิงตัวทะเลาะแฟน ฉบับวันที่ 22 ตุลาคม 2552
 - ระดับ 3 หนุ่มยุ่นยิงตัวทะเลาะแฟน (พาดหัวข่าว)
 - ระดับ 1 นายคาโตะ โอซามุ (ภาพเล็ก) ชาวญี่ปุ่น อมปากกระบอกปืนระเบิดกระสุน .38 ปลิดชีวิตตัวเอง (ภาพข่าว)
- เปลี่ยนแปลงจากระดับ 2 ไปสู่ระดับ 1 พบ 8 แห่ง กล่าวคือ ในช่วงต้นของเนื้อหาพบการเรียกแทนบุคคล หน่วยงาน องค์กรด้วยสมญานาม ซึ่งผู้อ่านพอที่จะระบุหรือเข้าใจได้ว่าเนื้อหาข่าวหมายถึงใคร และในเนื้อหาช่วงหลังจะมีการระบุชื่อบุคคล หน่วยงาน องค์กรด้วยชื่อที่เป็นทางการของบุคคล หน่วยงาน องค์กรเหล่านั้น เช่น ข่าว ศิวรักษ์ได้ภัยโทษรอดคุก ฉบับวันที่ 12 ธันวาคม 2552
 - ระดับ 2 ดินตบไล่นายกฯ หน้าตลาดสามชุก (หัวตอน)
 - ระดับ 1 วันเดียวกัน เมื่อเวลา 9.00 น. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เดินทางไปยังตลาดร้อยปีสามชุก อ.สามชุก จ.สุพรรณบุรี...ซึ่งการเดินทางไปครั้งนี้มีกลุ่มคนเสื้อแดงประมาณ 100 คน มารอขับไล่ตะโกนด่าทอพร้อมชูดินตบอยู่บริเวณปากทางถนนเข้าตลาด... (เนื้อหาข่าว)

2.ลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับชั้นของภาษาที่ต้องการสื่อความหมายถึงเหตุการณ์ หรือ เรื่องราว

- เปลี่ยนแปลงจากระดับ 3 ไปสู่ระดับ 1 พบ 4 แห่ง กล่าวคือ ในช่วงต้นของเนื้อหาพบการใช้ภาษาที่กล่าวอย่างกว้างๆ ทำให้ผู้อ่านยังไม่สามารถคาดเดาเหตุการณ์ เรื่องราวว่าจะเป็นไปในแง่มุมใดได้ และปรากฏการอธิบายเหตุการณ์ เรื่องราวที่ชัดเจนในเนื้อหาช่วงหลัง เช่น ข่าว 'วีระ' บัดล้มภาษณ์ 'อภิสิทธิ์' ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม 2552
 - ระดับ 3 นายกฯ สอนมวย กพน. (หัวตอน)
 - ระดับ 1 ส่วนกรณีที่สหภาพแรงงานการไฟฟ้านครหลวง (กพน.) พยายามกดดันให้รัฐอนุมัติขึ้นค่าครองชีพ เดือนละ 2,000 บาท ให้แก่พนักงานที่มีเงินเดือนต่ำกว่า 50,000 บาทนั้น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ให้สัมภาษณ์ภายหลังการประชุม ครม. ว่า รัฐมนตรีที่รับผิดชอบได้ให้ตนดูข้อมูลตัวเลขพนักงานที่มีรายได้ตั้งแต่ 15,000 บาทลงมา มีจำนวนพนักงานน้อยมาก แค่หลักร้อยคน จึงขอให้เปลี่ยนเป็นข้อเสนออื่น...แค่เราทำให้กับคนที่มียาได้ 15,000 ต่อเดือนลงมา ยังมีคนวิจารณ์ว่าจนไม่จริง ถ้าไปขยับเกิน 15,000 บาท ก็ไม่ใช่เรื่องการช่วยเหลือพนักงานที่มีรายได้น้อย แต่ถ้าจะบอกเป็นเรื่องของกำไรหรือโบนัส อันนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง (เนื้อหาข่าว)
- เปลี่ยนแปลงจากระดับ 2 ไปสู่ระดับ 1 พบ 13 แห่ง กล่าวคือ ในช่วงต้นของเนื้อหามีการใช้คำในลักษณะเด่นๆ หรือมีคำในประโยคแวดล้อม ซึ่งผู้อ่านยังพอคาดเดาเหตุการณ์ เรื่องราวว่าจะเป็นไปในทางใดได้ และในเนื้อหาช่วงหลังจะอธิบายรายละเอียดของเหตุการณ์ เรื่องราวอย่างชัดเจน เช่น ข่าว 'แค่ 31 คลินิก รัพยาทามิเวียร์' ฉบับวันที่ 3 สิงหาคม 2552
 - ระดับ 2 ส.วิชาชีพฯ อัดรัฐมาผิดทาง (หัวตอน)
 - ระดับ 1 วันเดียวกัน นายไพศาล บางชวด นายกสมาคมวิชาชีพสาธารณสุข...เห็นว่าสาเหตุสำคัญในการที่กระทรวงสาธารณสุขไม่สามารถหยุดยั้งการแพร่ระบาดของโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องมาจากยุทธศาสตร์ในการควบคุมและป้องกันโรคไม่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงแรกของการพบว่ามีกาแพร่ระบาด ซึ่งเป็นช่วงเวลาสำคัญ โดยรัฐให้นำหนักกับการควบคุมและป้องกันโรคน้อยกว่าที่ควรจะเป็น... (เนื้อหาข่าว)

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ พบการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาทั้งหมด 18 แห่ง แบ่งตามลักษณะการเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้

1.ลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับชั้นของภาษาที่ต้องการสื่อความหมายถึงบุคคล หรือกลุ่มบุคคล

- เปลี่ยนแปลงจากระดับ 4 ไปสู่ระดับ 1 พบ 1 แห่ง กล่าวคือ ในช่วงต้นของเนื้อหาพบการใช้ภาษาแสดงคุณลักษณะอย่างกว้างๆ ไม่ชัดเจน และปรากฏการอธิบายหรือขยายความข้อมูลในเนื้อหาช่วงหลัง เช่น ข่าว อภิลิขิตยันเอกสารลับทำเป็นปกติ ฉบับวันที่ 21 ธันวาคม 2552
 - ระดับ 4 'บักจิว' ร่วมงานสหายเก่าภูตยานยาว (ความนำ)
 - ระดับ 1 ผู้สื่อข่าวรายงานว่า วันเดียวกันที่ภูตยานยาว บ้านบาก ต.บาก อ.ดอนตาล จ.มุกดาหาร พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ประธานที่ปรึกษาพรรคเพื่อไทย พร้อมคณะเดินทางไป ได้เดินทางมาร่วมงานรวบรวมทุนทรัพย์ก่อสร้างอนุสรณ์สถานวีรชนผู้เสียสละแห่งภูตยานยาว.. แหล่งข่าวเปิดเผยว่า การเดินทางมาร่วมงานของ พล.อ.ชวลิต เป็นความพยายามของ นายชัยศรี กีฬา อดีตส.ส.พรรคไทยรักไทย ซึ่งอดีตเคยร่วมเคลื่อนไหวกับพคท.ในเขตงาน 333 (เนื้อหาข่าว)
- เปลี่ยนแปลงจากระดับ 3 ไปสู่ระดับ 1 ไม่พบการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในระดับนี้
- เปลี่ยนแปลงจากระดับ 2 ไปสู่ระดับ 1 พบ 6 แห่ง กล่าวคือ ในช่วงต้นของเนื้อหาพบการเรียกแทนบุคคล หน่วยงาน องค์กรด้วยสมญานาม ซึ่งผู้อ่านพอที่จะระบุหรือเข้าใจได้ว่าเนื้อหาข่าวหมายถึงใคร และในเนื้อหาช่วงหลังจะมีการระบุชื่อบุคคล หน่วยงาน องค์กรด้วยชื่อที่เป็นทางการของบุคคล หน่วยงาน องค์กรเหล่านั้น เช่น ข่าว ธปท.คงดบ.ชี้ปม 'มาบตาพุด' อุดจี้ดีพี ฉบับวันที่ 22 ตุลาคม 2552
 - ระดับ 2 สังกกรมจัดเก็บขยายฐานรายได้ (หัวตอน)
 - ระดับ 1 อย่างไรก็ดี ตนได้เรียกประชุมผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงการคลัง เมื่อวันเสาร์ที่ 17 ต.ค.ที่ผ่านมา โดยได้หารือถึงโครงสร้างรายได้ของรัฐบาลในอนาคต... (เนื้อหาข่าว)

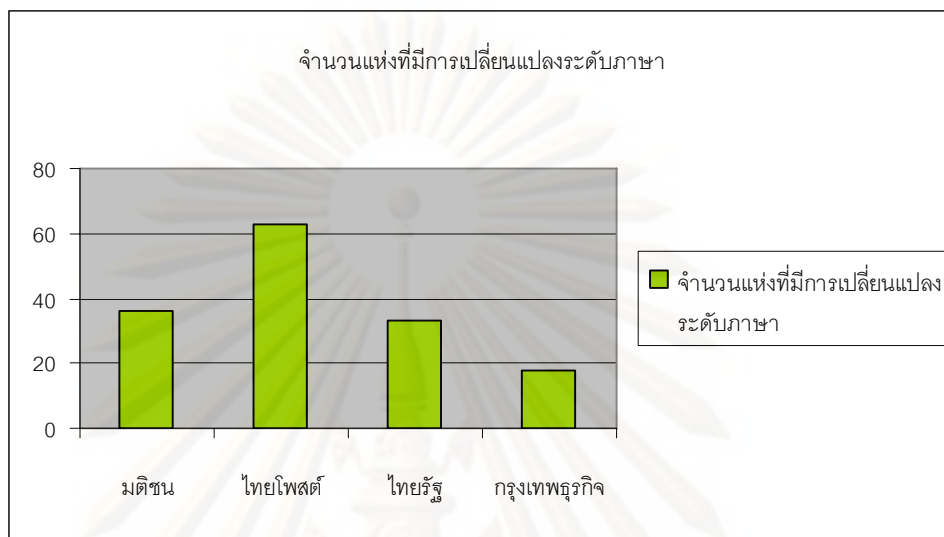
2.ลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับชั้นของภาษาที่ต้องการสื่อความหมายถึงเหตุการณ์ หรือเรื่องราว

- เปลี่ยนแปลงจากระดับ 3 ไปสู่ระดับ 1 พบ 2 แห่ง กล่าวคือ ในช่วงต้นของเนื้อหาพบการใช้ภาษาที่กล่าวอย่างกว้างๆ ทำให้ผู้อ่านยังไม่สามารถคาดเดาว่าจะไปในแง่มุมใดได้

และปรากฏการอธิบายตัวบุคคลที่ชัดเจนในเนื้อหาช่วงหลัง เช่น ข่าว ห้ามสื่อรัฐสัมพันธ์ 'ทักษิณ' ฉบับวันที่ 8 กันยายน 2552

- ระดับ 3 'ทักษิณ' ยกวาตะ 'คานธี' สอนมวย (หัวตอน)
- ระดับ 1 ต่อมาเมื่อเวลา 12.30 น. วานนี้ (7 ก.ย.) พ.ต.ท.ทักษิณ ได้โพสต์ข้อความอีกว่า "มหาตมะคานธี พูดว่า ทุกครั้งที่สิ้นหวังก็จะหวนนึกถึงประวัติศาสตร์ พบว่าชัยชนะที่ได้มาจากการใช้ความรุนแรงไม่ยั่งยืน ต้องสู้ด้วยความจริงและความรัก" และต่อด้วย "ผมเห็นด้วยอย่างยิ่ง และขอแนะนำผู้ที่หวังอยากให้บ้านเมืองสงบคนไทยเป็นหนึ่งเดียว ต้องกล้าเผชิญความจริง หันหน้าเข้าหากันเพราะเป็นคนไทยด้วยกัน" และข้อความล่าสุดว่า "การพูดข้างเดียว รังแกกันข้างเดียว คือ การปฏิเสธหลักแห่งความจริงและความรักย่อมไม่สามารถนำมาซึ่งความสันติสุขได้ แต่กลับเพิ่มความเจ็บแค้นชิงชังขึ้น" (เนื้อหาข่าว)
- เปลี่ยนแปลงจากระดับ 2 ไปสู่ระดับ 1 พบ 9 แห่ง กล่าวคือ ในช่วงต้นของเนื้อหาที่มีการใช้คำในลักษณะเด่นๆ หรือมีคำในประโยคแวดล้อม ซึ่งผู้อ่านยังพอคาดเดาเหตุการณ์เรื่องราวว่าจะเป็นไปในทางใดได้ และในเนื้อหาช่วงหลังจะอธิบายรายละเอียดของเหตุการณ์ เรื่องราวอย่างชัดเจน เช่น ข่าว 'ทักษิณ' ไฟเขียว 'บิ๊กเหวี่ยง' ผู้นำฝ่ายค้าน-หัวหน้าเพื่อไทย ฉบับวันที่ 12 ธันวาคม 2552
 - ระดับ 2 'เฉลิม' เตรียมรับบทแม่ทัพลุยศึกชัฟฟอก (หัวตอน)
 - ระดับ 1 ร.ต.อ.เฉลิม ยอมรับว่า เขาได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าคณะทำงานยื่นญัตติอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล.. (เนื้อหาข่าว)

แผนภูมิ 1 : เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน ทั้ง 4 ชื่อฉบับ ระหว่างเดือนกรกฎาคม - เดือนธันวาคม 2552 จำนวน 48 ฉบับ



5. ลักษณะรูปแบบของคำ/ประโยคที่พบจากการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาที่เป็นนามธรรม

จากการศึกษาหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับ พบว่าลักษณะภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาที่เป็นนามธรรมนั้น มักมีวิธีการใช้ภาษาที่ต้องมีการตีความจากรูปภาษาหรือคำที่เห็น จึงจะเข้าใจเนื้อหาที่หนังสือพิมพ์ต้องการจะสื่อถึง โดยมีรูปแบบการนำเสนอในหลายลักษณะ คือ

5.1 ใช้ภาษาในลักษณะโดยนัย (connotation) หมายถึง การใช้ภาษาในลักษณะความหมายแฝง ซึ่งไม่ใช่ความหมายตรงตามรูปคำที่เห็น โดยสามารถแบ่งลักษณะของคำที่พบได้เป็น 2 แบบ คือ

- **คำกริยา** หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่นิยมใช้คำในรูปคำกริยา เช่น **'สนธิ' ทำชน** **ประชาธิปไตย** ทำชนในความหมายนี้คือการแข่งขันกันในการเลือกตั้ง, **ส.ส.เตรียมอุ้ม 'เฉลิม' กลับปท.** อุ้มในความหมายนี้หมายถึง การให้นายเฉลิมกลับมาเป็นประธานสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคเพื่อไทยต่อ, **พท.ดาหน้าตอก 'กษิต'** ตอกหมายถึงการว่ากล่าว หรือแสดงความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วย
- **คำนาม หรือกลุ่มคำนาม** เช่น **'เฉลิม' เตรียมรับบทแม่ทัพลุยศึกฟอก** ซึ่งแม่ทัพในความหมายนี้คือหัวหน้าคณะทำงานยื่นญัตติอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล **ศึกฟอก** หมายถึงการยื่นญัตติอภิปรายไม่ไว้วางใจ

รัฐมนตรีในรัฐบาล, **สอแววหา 'หัวตำรวจ'** เกิน 1 ตุลาคม หัวตำรวจในที่นี้หมายถึงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

- 5.2 ใช้ภาษาในลักษณะสำนวนสุภาพจิต เปรียบเปรย เช่น 'แม้ว' โพนอินไม่รับ **ส.ส.งูเห่า** ส.ส.งูเห่าหมายถึงส.ส.ที่เคยลาออกจากพรรคไปแล้ว และจะขอกลับเข้ามาในพรรคใหม่, 'เทพไท' โรขอเคลียร์ร่องนายกฯ มั่นคง **ปิดปุด 'วัชรพล' ตาอยู่** ตาอยู่ หมายถึงอาจได้รับเลือกเป็นผบ.ตร., **ปักกต.ส่งคดียุบ** ปชป.ถึงมือ**ท่านเปา** ท่านเปาในที่นี้หมายถึงศาลรัฐธรรมนูญ, **นายกฯสอนมวย กพน.** สอนมวยในที่นี้ หมายถึงการที่นายกได้กล่าวว่าการขึ้นเงินเดือนให้กับคนที่มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท คงไม่ใช้การช่วยเหลือพนักงานที่มีรายได้น้อยแล้ว แต่เปรียบเหมือนเป็นเรื่องของกำไรหรือโบนัสมากกว่า
- 5.3 ใช้ภาษาในลักษณะตั้งฉายา สมญานาม เช่น **'ซาเล้ง'** ยัน 22 ตุลาคมเห็นรถไฟสายใต้เดินรถได้ตามตารางแน่ ซาเล้งหมายถึงนายโสภณ ชาร์มย์ รมว.คมนาคม, **'ยุทธไก่อ่อน'** ทำเสียแผนเสื้อแดง ระบุนายกฯ ยังไม่เห็นเอกสารลับเลยยังทำอะไรไม่ได้ ยุทธไก่อ่อนหมายถึงนายยงยุทธ วิชัยดิษฐ หัวหน้าพรรคเพื่อไทย, **'ชายกระโปรง'** ป้ายชี้ให้ตำรวจ อ้างยังไม่แถลงนโยบายสั่งตำรวจไม่ได้ ชายกระโปรงหมายถึงนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์, **'ภูมิใจห้อย'** ดิงชุนมูมอันวาไม่เหมาะสม ภูมิใจไทยห้อย หมายถึงสมาชิกพรรคภูมิใจไทย
- 5.4 ใช้ภาษาในลักษณะกล่าวถึงสิ่งที่ต้องการสื่อโดยรวมๆ กว้างๆ ไม่เฉพาะเจาะจง เพื่อดึงดูดให้เกิดความน่าสนใจ และอยากติดตาม เช่น **เนรวัตโสธรลงของ** **สมภารใหม่** ลงของหมายถึงเหตุการณ์ที่สามเนรวัชใช้ผ้าโพกหัวคลุมหน้าแล้วถือมีดดาบล้อมกุฎีเจ้าอาวาส, **ภท.ส่งหลาน'สุนทร'** ชิง ส.ส.ปราจีนฯ หลานสุนทรหมายถึง นายอำนาจ วิชาวัลย์ หลานชายนายสุนทร วิชาวัลย์ อดีต รมช.สาธารณสุข, **'เทือก'** ลอยแพ**คู่ปรับ** คู่ปรับหมายถึงนายบัญญัติ บรรทัดฐาน นายประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์ และนายนิพนธ์ บุญญามณี

6. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาที่เป็นนามธรรมกับเรื่องคุณค่าข่าว

จากการวิเคราะห์ลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาที่เป็นนามธรรม ยังพบว่ามีความสัมพันธ์กับคุณค่าข่าว เรื่องความน่าสนใจ คือ

- 6.1 **ความเด่น** เนื่องจากการเลือกใช้ภาษาในการกล่าวถึงบุคคลนั้นมักจะเป็นบุคคลสำคัญที่เป็นที่รู้จักกันดี และเป็นที่น่าสนใจของประชาชน เช่น 'สดศรี' กรீดใส่ 'ประสพสุข' เลือกใช้ภาษาโดยเลือกใช้บุคคลที่เป็นที่รู้จักแทนการใช้ภาษาในลักษณะประธานวุฒิสภาให้กต.ทบทวนมติใหม่
- 6.2 **ผลกระทบกระเทือน** เนื่องจากการเลือกใช้ภาษามักเป็นเรื่องที่มีผลกระทบกับประชาชน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เช่น พาณิชยกรรมขมับ (หัวตอน) ใช้ภาษาที่สื่อให้เห็นภาพว่าปัญหาระหว่างไทยและกัมพูชาจะมีผลกระทบต่อการค้าและการลงทุนทางตรงของไทย
- 6.3 **ความขัดแย้ง** เนื่องจากความขัดแย้ง ความแตกต่างทางความคิดย่อมเป็นที่สนใจของประชาชน เช่น ส.วิชาชีพชอัครรัฐมาผิดทาง (หัวตอน) ใช้ภาษาที่สื่อให้เห็นว่าสมาคมวิชาชีพสาธารณสุขไม่เห็นด้วยกับมาตรการการป้องกันไข้หวัด 2009 ที่ยังไม่สามารถป้องกันการแพร่ระบาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 6.4 **ความเปลี่ยนแปลง** ในสังคมย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ย่อมเป็นที่สนใจของประชาชนในสังคม เพราะการเปลี่ยนแปลงมักมีผลกระทบต่อประชาชน เช่น 'ภาณุพงศ์ - อัศวิน' คุมพื้นที่ใหญ่ ลดงาน 'จุมพล' ใช้ภาษาให้เห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งหน้าที่ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

2. ลักษณะการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง (Misuses of Language)

จากลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาที่เป็นนามธรรมในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันจากหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับคือ มติชน ไทยรัฐ ไทยโพสต์ และกรุงเทพธุรกิจ พบว่าการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาที่เป็นนามธรรมจากการตอบคำถามวิจัยข้อ 1 คือ ลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันนั้น เมื่อนำผลการศึกษาลักษณะภาษาที่เป็นนามธรรมมาวิเคราะห์ต่อว่าการใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมเหล่านั้น มีลักษณะการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง (Misuses of Language) ใน 4 ลักษณะ

คือ การใช้นามธรรมตายตัว การมองเหมารวม การประเมินค่าสุดขั้ว และการใช้มุมมองของนักข่าว ตามที่หลักนยงคศาสตร์กล่าวไว้ว่าเมื่อภาษาเป็นนามธรรมแล้ว มักจะเกิดการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงตามมาหรือไม่

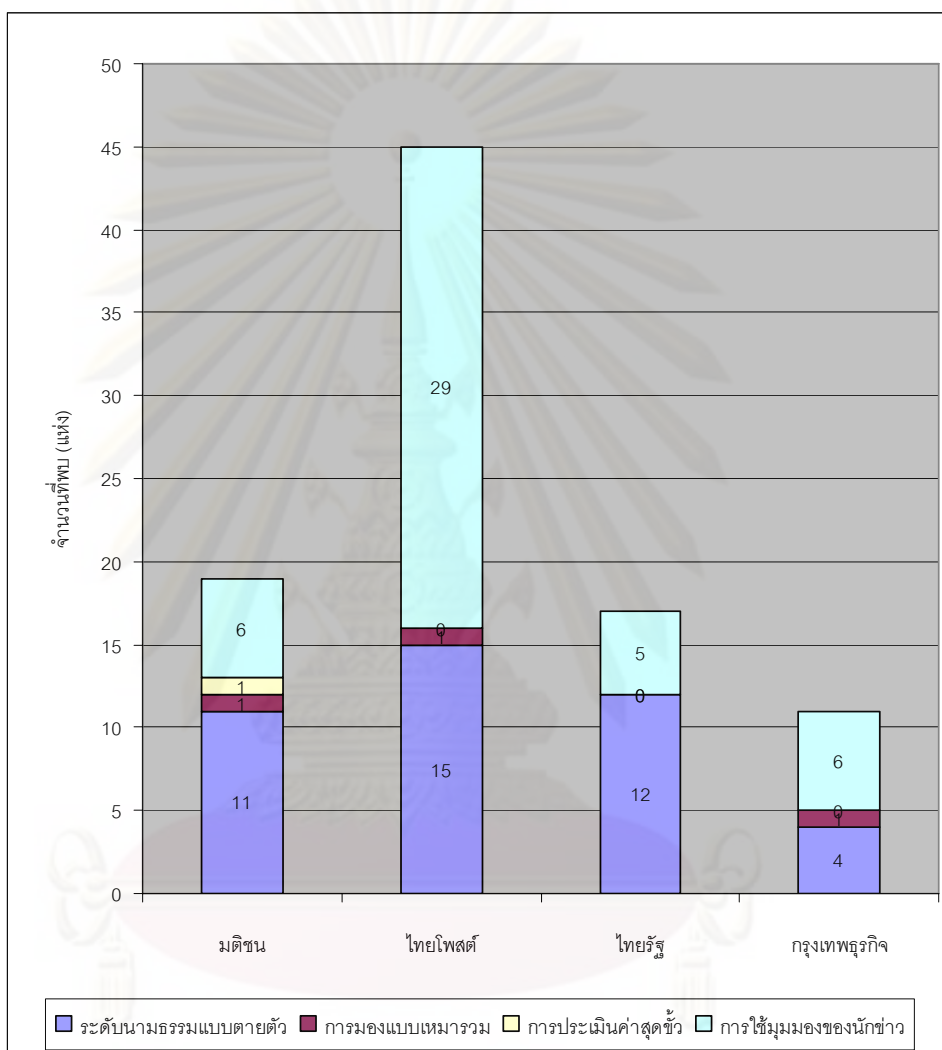
จากการศึกษาพบว่า หนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับ มีการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง (Misuses of Language) ในลักษณะการใช้มุมมองของนักข่าวมากที่สุด รองลงมาคือ ลักษณะนามธรรมแบบตายตัว การมองแบบเหมารวม และน้อยที่สุดคือการประเมินค่าแบบสุดขั้ว

หนังสือพิมพ์ที่มีการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง (Misuses of Language) มากที่สุดคือ ไทยโพสต์ รองลงมาคือ มติชน ไทยรัฐ และน้อยที่สุดคือกรุงเทพธุรกิจ



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิ 2 : ปริมาณลักษณะการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง (Misuses of Language) ในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 4 ชื่อฉบับ ระหว่างเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2552 จำนวน 48 ฉบับ



โดยเมื่อจำแนกหนังสือพิมพ์แต่ละชื่อฉบับ ตามลักษณะการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง (Misuses of Language) ทั้ง 4 ชื่อ คือระดับนามธรรมตายตัว การมองแบบเหมารวมการประเมินค่าสุดขั้ว และการใช้มุมมองของนักข่าว พบว่า

หนังสือพิมพ์มติชน พบการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงทั้งสิ้น 4 รูปแบบ คือระดับนามธรรมแบบตายตัว การมองแบบเหมารวม การประเมินค่าสุดขั้ว และการใช้มุมมองของนักข่าว รวม 19 แห่ง แบ่งเป็น

1. ระดับนามธรรมตายตัว พบ 11 แห่ง มีลักษณะ คือ ใช้ภาษาแทนสิ่งที่ต้องการจะกล่าวถึงอย่างกว้างๆ ที่ไม่สามารถระบุจำเพาะเจาะจงได้ เช่น
 - 'พัชรวาท-สุชาติ' เจอ 2 เด็ง (8 กันยายน 2552 ข่าว 'สมชาย-จิ๋ว' ผิดสลายมือ ป.ป.ช.เชือด 'พัชรวาท-สุชาติ' เจอ 2 เด็ง)
 - ทูตอังกฤษ ค้านความคิดคนเก่า (22 ตุลาคม 2552 ข่าว 'ทูตอังกฤษ' ค้านความคิดคนเก่า)
 - กุนชือไม่รู้เรื่อง 'แม่่ว' ร่วมพิธีรับตัว (12 ธันวาคม 2552 ข่าว อภัยโทษวิศกร)
2. การมองแบบเหมารวม พบ 1 แห่ง มีลักษณะ คือ การใช้ภาษาที่กล่าวโดยรวมๆ ว่าสิ่งๆ เหมือนกัน จะเป็นแบบเดียวกัน โดยไม่มีการระบุให้ชัดเจนว่าเป็นบุคคลหรือสิ่งใด คือ
 - สื่อผู้ดีมีวุฒิชั้นสูงตรแฉกสั้น (1 กรกฎาคม 2552 ข่าว สื่อผู้ดีมีวุฒิชั้นสูงตรแฉกสั้น)
3. การประเมินค่าสุดขั้ว พบ 1 แห่ง มีลักษณะ คือ การใช้ภาษาในการอธิบายข่าวเอนเอียงไปในทางใดทางหนึ่งอย่างสุดโต่ง คือ
 - คดีฉาวตำรวจ , โครงการฉาว (12 ธันวาคม 2552 ข่าว 'มาร์ค' ไบ๋ 'สุเทพ')
4. การใช้มุมมองของนักข่าว พบ 6 แห่ง มีลักษณะ คือ การใส่ความคิดเห็นหรือความรู้สึกในการรายงานข่าว เช่น
 - ภูมิใจไทยย้าต้องให้เงินทะเลวงอีสาน (1 กรกฎาคม 2552 ข่าว ไม่ตายถ้า 'กอดคอ' ทำงาน 'มาร์ค' บอก 'ภท.')
 - 'มาร์ค' บัดขวาง 'ยรรยง' แค้นภท. (27 สิงหาคม 2552 ข่าว 'พรทิวา' บัด 'มาร์ค' ต่อรอง 'ตร.-ปลัดพณ.')
 - พท.ชุดข้อมูลเสียมีรัฐบาลแตกคอ (6 พฤศจิกายน 2552 ข่าว 'จาเชช' บริปาก)

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ พบการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงทั้งสิ้น 3 รูปแบบ คือ ระดับนามธรรมแบบตายตัว การมองแบบเหมารวม และการใช้มุมมองของนักข่าวรวม 46 แห่ง แบ่งเป็น

1. ระดับนามธรรมตายตัว พบ 15 แห่ง มีลักษณะ คือ ใช้ภาษาแทนสิ่งที่ต้องการจะกล่าวถึงอย่างกว้างๆ ที่ไม่สามารถระบุจำเพาะเจาะจงได้ เช่น
 - พลิกสอบให้ร้ายนาย (31 กรกฎาคม 2552 ข่าว พลิกสอบให้ร้ายนาย)
 - 'สมุนแมว' เดินหน้าบีต้อ (6 พฤศจิกายน 2552 ข่าว เสียมรบ.-บีแก๊ง 'บีบีซี')
 - เมินเจรจาใจ (6 พฤศจิกายน 2552 ข่าว เมินเจรจาใจ/แมวหนูนัจิว)
2. การมองแบบเหมารวม พบ 1 แห่ง มีลักษณะ คือ การใช้ภาษาที่กล่าวโดยรวมๆ ว่าสิ่งที่เหมือนกัน จะเป็นแบบเดียวกัน โดยไม่มีการระบุให้ชัดเจนว่าเป็นบุคคลหรือสิ่งใด คือ
 - เชือด 'เสธ.เพี้ยน' (12 ธันวาคม 2552 ข่าว 'เชือด' เสธ.เพี้ยน')
3. การใช้มุมมองของนักข่าว พบ 29 แห่ง มีลักษณะ คือ การใส่ความคิดเห็นหรือความรู้สึกในการรายงานข่าว เช่น
 - อั่งล่าชื่อถวายฎีกาเป็นความต้องการของประชาชน ลิวลื้อได้ใจเดินหน้าทันที... 'อริสมันต์' มาแปลกยีนข้าง 'สุรชัย' จวก 'ไข่แมวดำ' ล่อมิดเป้า (1 กรกฎาคม 2552 ข่าว แดงแตกค้านอภัยโทษ)
 - ปชป.หมดเคราะห์เสียที่ 'แกะดำ' ประกาศลาออกจาก ส.ส.แล้ว (8 กันยายน 2552 ข่าว 'เต็ง-หนุ่น' แหยงเป็นคนกลาง)
 - แก๊งหัวครกเสื้อแดงตาถั่ว ด่ามั่วรัฐบาลแทรกแซงกิจการภายในกัมพูชา (6 พฤศจิกายน 2552 ข่าว 'มาร์ค' เรียกทูตกลับ)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พบการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงทั้งสิ้น 2 รูปแบบ คือ ระดับนามธรรมแบบตายตัว และการใช้มุมมองของนักข่าว รวม 17 แห่ง แบ่งเป็น

1. ระดับนามธรรมตายตัว พบ 12 แห่ง มีลักษณะ คือ ใช้ภาษาแทนสิ่งที่ต้องการจะกล่าวถึงอย่างกว้างๆ ที่ไม่สามารถระบุจำเพาะเจาะจงได้ เช่น
 - พท.ได้ใจโล่รุกฆาตถึงถิ่นบุรีรัมย์ (1 กรกฎาคม 2552 ข่าว 'วีระ' ปัดล้มภษาณ 'อภิสิทธิ์')
 - วอลเปเปอร์ได้กลับแทน 'มาร์ค' (8 กันยายน 2552 ข่าว 'อภิสิทธิ์' เล่นแ่ง เมินเจรจา 'ทักษิณ')

- ส่งหัวเชียงชิงส.ส.มหาสารคาม (12 ธันวาคม 2552 ข่าว ศิวรัักษ์ได้อภัยโทษรอดคุก)
2. การใช้มุมมองของนักข่าว พบ 5 แห่ง มีลักษณะ คือ การใส่ความคิดเห็นหรือความรู้สึกในการรายการข่าว เช่น
- 'วิทยา' ถอดแค้นเก้าอี้ประธานวิปฝ่ายค้าน ออกฉ้อฉลขอจับเข้าคุกคู่แข่งเก่าเหล่า (11 ตุลาคม 2552 ข่าวมาร์คเนื้อหอมถูกสาว ๆ รุมจูบ)
 - เพื่อไทยดาหน้าสอนมวย 'กษิต' (21 ธันวาคม 2552 ข่าวจุดไฟกลีๆค!

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ พบการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงทั้งสิ้น 3 รูปแบบ คือ ระดับนามธรรมแบบตายตัว การมองแบบเหมารวม และการใช้มุมมองของนักข่าวรวม 11 แห่ง แบ่งเป็น

1. ระดับนามธรรมตายตัว พบ 4 แห่ง มีลักษณะ คือ ใช้ภาษาแทนสิ่งที่ต้องการจะกล่าวถึงอย่างกว้างๆ ที่ไม่สามารถระบุจำเพาะเจาะจงได้ เช่น
 - 'สนธิ' ประกาศไม่สั่งขมกรรม 'พท.-ภท.' (11 ตุลาคม 2552 ข่าว 'ตท.10' ตบเท้าเข้าเพื่อไทย)
 - 'บักจิว' ร่วมงานสหายเก่าภูตานยาว (21 ธันวาคม 2552 ข่าว อภิสัทธียันเอกสารลับทำเป็นปกติ)
2. การมองแบบเหมารวม พบ 1 แห่ง มีลักษณะ คือ การใช้ภาษาที่กล่าวโดยรวมๆ ว่าสิ่งใดเหมือนกัน จะเป็นแบบเดียวกัน โดยไม่มีระบุให้ชัดเจนว่าเป็นบุคคลหรือสิ่งใด
 - สี่มะกันแรง (11 ตุลาคม 2552 ข่าว สี่มะกันแรง อายโอบามาคว่า 'โนเบล')
3. การใช้มุมมองของนักข่าว พบ 6 แห่ง มีลักษณะ คือ การใส่ความคิดเห็นหรือความรู้สึกในการรายการข่าว เช่น
 - มือบเสื้อดำไล่ 'ป่าเปรม' กร่อย มีแค่หยิบมือ (27 สิงหาคม 2552 ข่าว ทักษิณเบรกเสื้อแดงบุกกรุง)
 - ขณะที่ 43 สหภาพแรงงาน 'เสียงแตก' จวก 'มือบรถไฟ' (22 ตุลาคม 2552 ข่าว 'โสภณ' การันตีเดินรถวันนี้)

1. ลักษณะรูปแบบของการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง (Misuses of Language)

จากการวิเคราะห์การใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง (Misuses of Language) ทั้ง 4 ลักษณะ คือการใช้นามธรรมตายตัว การมองแบบเหมารวม การประเมินค่าสุดขั้ว และการใช้มุมมองของนักข่าว พบลักษณะเด่นของการใช้ภาษาแต่ละลักษณะ ดังนี้

1.1 ระดับนามธรรมนามธรรมตายตัว หมายถึง การใช้ภาษาที่บอกเรื่องราวรายละเอียดเพียงบางส่วน ไม่เฉพาะเจาะจง ทำให้เข้าใจความหมายกว้างเกินไป มีการใช้ภาษาโดยหยิบยกประเด็นเหล่านี้มาใช้แทนการรายงานข่าวอย่างตรงไปตรงมา คือ

- บุคคล เช่น เต็งเลขาสมช.เพื่อนแม่่ว, พท.ส่งเด็ก 'จิ๋ว' ซิงปร่าจีน, 'สมุนแม่่ว' เดินหน้าปีต่อ
- องค์กร บริษัท หน่วยงาน เช่น เล็งร้องศาลปกครอง 42 โครงการ, อสส.จัดซื้อ ป.ป.ช. คดีสลายมือ
- สถานทางสังคม เช่น ทูตอังกฤษ ค้านความคิดคนเก่า
- เชื้อชาติ สัญชาติ เช่น หนุ่มยุ่นยิงตัวทะเลาะแฟน

1.2 การมองแบบเหมารวม หมายถึง การใช้ภาษาที่สื่อในลักษณะสิ่งที่มีลักษณะร่วมอย่างใดอย่างหนึ่งเหมือนกัน ก็จะเป็นแบบเดียวกันหมด มีการใช้ภาษาโดยการหยิบยกลักษณะเด่นๆ ในหลายด้านมาใช้ คือ

- องค์กร หน่วยงาน สถานศึกษา เช่น สื่อผู้ดีมีวุฒิชั้นสูงตรึงแจ็กสัน
- สถานทางสังคม เช่น เสธ.เพี้ยน
- เชื้อชาติ สัญชาติ เช่น สื่อมะกันแรง

1.3 การประเมินค่าสุดขั้ว หมายถึง การใช้ภาษาในการบรรยายที่ทำให้เกิดความรู้สึกสุดโต่งในทางใดทางหนึ่งมากเกินไป ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหาหลักข่าวกการประเมินค่าแบบสุดขั้วนี้พบการใช้ภาษาในด้านลบเท่านั้น มีการใช้ภาษาในลักษณะ

- เรื่องราวที่อยู่ในความสนใจ คือ คดีฉาวตำรวจ

1.4 การใช้มุมมองของนักข่าว หมายถึง การใช้ภาษาที่ใส่อารมณ์ ความคิด ความรู้สึก ลงไปในการรายงานข่าว มีการใช้ภาษาในลักษณะต่างๆ คือ

- การตั้งสมญานาม เช่น จวก 'ไซแม่่วดำ' ล่อผิดเป้า, 'ภูมิใจห้อย' คุณ 'เพื่อแม่่ว', วอลเปเปอร์ได้กลับแทน 'มาร์ค'
- บรรยายเหตุการณ์ สถานการณ์ เช่น สภาวุ่นพท. ซัด 'ชัย' ฐบจับบรรจุ พ.ร.บ.งบฯ, ส.ว.ไววิปชอบลักไก่

- การกล่าวถึงบุคคล สถานที่ ที่ตกเป็นข่าว เช่น ทักษิณแอบหลังปชช., ลาก 'हेलिम' กลับ

ลักษณะการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง (Misuses of Language) ทั้ง 4 ลักษณะ คือ ระดับนามธรรมตายตัว การมองแบบเหมารวม การประเมินค่าสุดขั้ว และการใช้มุมมองของนักข่าวจากการศึกษานั้น เมื่อวิเคราะห์แล้วสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเด็นหลักๆ คือ

1. ประเด็นการใช้ภาษาแบบนามธรรม กล่าวถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยรวมๆ ไม่ใช่เฉพาะเจาะจง ทำให้ผู้อ่านคิดไปได้หลายทาง ตรงกับลักษณะระดับนามธรรมตายตัว ซึ่งประเด็นนี้ส่งผลจากรูปแบบของการรายงานข่าว ที่ต้องใช้ภาษาให้น่าสนใจ ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน โดยเฉพาะพาดหัวข่าวและความนำ สอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบคือ พบการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาที่เป็นนามธรรมมากที่สุดในส่วนของพาดหัว ความนำ และหัวตอน

รวมถึงรูปแบบการนำเสนอข่าวในปัจจุบันที่หนังสือพิมพ์ทุกฉบับนิยมเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับ คือให้รายละเอียดที่สำคัญก่อน แล้วค่อยขยายรายละเอียดในส่วนของเนื้อหาข่าวต่อไป และปริมาณพื้นที่ข่าวในหน้าหนึ่งที่มีจำกัด ทำให้ต้องใช้ภาษาที่กระชับ กินความหมายโดยรวมของเหตุการณ์ให้ได้ทั้งหมด

2. ประเด็นการใส่อารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัว ของนักข่าวในการรายงานข่าว เนื่องจากหนังสือพิมพ์ต้องใช้ภาษาที่น่าสนใจ เร้าอารมณ์ของผู้อ่าน ทำให้บางครั้งนักข่าวต้องเลือกใช้คำเพื่อให้เกิดความรู้สึกร่วม และเมื่ออ่านข่าวแล้วรู้สึกเห็นภาพตามตัวหนังสือ ทำให้มีการใส่อารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัวของนักข่าวในการรายงานข่าว ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบ การมองแบบเหมารวม การประเมินค่าสุดขั้ว และการใช้มุมมองของนักข่าว ที่พบในทุกส่วนของข่าวทั้งพาดหัว ความนำ ภาพข่าว หัวตอน และเนื้อหาข่าว

3. การเลือกใช้ภาษาในการรายงานข่าวของนักหนังสือพิมพ์

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกบรรณาธิการ/หัวหน้ากองบรรณาธิการ/ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 4 ชื่อฉบับ คือ มติชน ไทยโพสต์ ไทยรัฐ และกรุงเทพธุรกิจ สรุปเป็นประเด็น ดังนี้

1. การเลือกใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่ง

หนังสือพิมพ์มีปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการใช้ภาษาในทางเดียวกัน คือ

1.1 พื้นที่ในการนำเสนอที่ข่าว

เนื่องด้วยข้อจำกัดด้านพื้นที่ข่าวโดยเฉพาะในส่วนของพาดหัวข่าวที่มีพื้นที่จำกัด ทำให้ต้องเลือกใช้ภาษาที่สั้น ครอบคลุมเนื้อหาของประเด็นข่าวที่สำคัญที่สุดในเรื่องนั้นให้ได้ภายใน 1-2 ประโยค

“...หน้า 1 ก็คือต้องใช้คำสั้นๆ นะ มันจะให้เป็น 2 บรรทัดไม่ได้ ยิ่งสั้นก็ยิ่งดี ถ้ายาวๆ มันจะดูเยิ่นเย้อ ไม่ค่อยน่าสนใจ” (ธนดล ถมยา, **สัมภาษณ์**, 18 มีนาคม 2553)

“...หลักง่ายๆ ก็คือว่า พาดหัวข่าวจะต้องประธาน กริยา กรรม อย่างนั้นนั่นแหละ ก็คือคำวิเศษณ์พวกนี้ตัดออกไป อันไหนที่มันเป็นคำขยายกริยา ขยายประธานอย่างนี้ตัดออกหมด ถ้าหลักภาษาไทยนะ เอาแค่ตัวประธาน กริยา กรรม ง่ายสุดเลย พี่ใช้เป็นหลักเลย คำขยายนี่ตัดทิ้ง...” (นิภาวรรณ แก้วรากมูข, **สัมภาษณ์**, 30 มีนาคม 2553)

“อย่างหัวเราลักษณะ line เดียว มี kicker ข้างล่าง ที่นี้ความยากง่ายในการให้หัวก็จะต่างกัน ถ้า line เยอะ การคิดคำก็จะง่ายกว่า ถ้า line เดียวเนี่ยมันทำยังไงก็ได้ให้แถวเดียวนี้อธิบายได้หมดทั้งข่าว ซึ่งสไตล์การพาดหัวแต่ละฉบับมันก็จะไม่เหมือนกัน ความยากง่ายก็คือว่าถามว่าทำไมต้องตามข่าวทั้งวัน ก็เพื่อ line นี้ line เดียว” (ฉัตรชัย นามตาปี, **สัมภาษณ์**, 1 เมษายน 2553)

“อันดับหนึ่งชัดเจนเลย คือเรื่องของจำนวนคำ จำนวนคำมีผลต่อการเลือกคำข้างเคียงหรือคำที่สะท้อนความหมายเหมือนกัน...หรือคำว่าบอก ระบุ เผย อย่างนี้ บางทีพื้นที่มันไม่พอเราก็ใช้คำว่า “ชี้” ซึ่งคำว่าชี้เนี่ยจะเห็นบ่อยๆ ในหนังสือพิมพ์ Hardnews เพราะว่ามันแค่ตัวเดียว

อะอะอะไรก็ขี้ขี้ัน ทั้งๆ ที่เค้าไม่ได้ขี้ขี้ะหน่อย บางทีอาจจะแค่เปรยออกมาหรือว่าพูดอธิบาย...”
(ภาคภูมิ ป่องภัย, **สัมภาษณ์**, 21 เมษายน 2553)

1.2 ระดับของภาษา

ภาษาที่ใช้ในการรายงานข่าวหนังสือพิมพ์มักหลีกเลี่ยงภาษาที่เป็นทางการ โดยนิยมใช้ภาษาถึงทางการ หรือภาษาที่เข้าใจง่าย

“...ภาษาทางการมันดูแข็งไป น่าเบื่อ แต่ถ้าภาษาตรงๆ มันก็ตรงแหละ พี่อยากจะเรียกภาษานั้นว่าเป็นภาษาทางการมากกว่า แต่ถ้าจะเรียกตรงๆ ก็ตรงแหละ แค่อ่านคำให้มันสั้นเท่านั้นเอง เพียงแต่จะใช้คำหลีกเลี่ยงทางการมากกว่า...” (ธนดล ถมยา, **สัมภาษณ์**, 18 มีนาคม 2553)

“มันเป็นแบบอ่านแล้ว friendly กับคนอ่าน ดูไม่เครียด ดูไม่ทางการ จริงๆ ภาษาพูดหัวก็ไม่ควรเป็นทางการเป๊ะตามพจนานุกรม แต่ว่าความหมายมันต้องความหมายกลางๆ นะ...”
(นิภาวรรณ แก้วรากมุก, **สัมภาษณ์**, 30 มีนาคม 2553)

“ถ้าใช้ เดอะ ชัน เนี่ยบางคนไม่รู้ เป็นเพราะว่าเราเห็นว่าผู้อ่านมีความรู้เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ที่בלอยต่างกัน ถ้าเราบอกว่า เดอะ ชัน มันเหมือนกับเป็นเฉพาะกลุ่มไป ถ้าใช้หนังสืออังกฤษ หรือสื่อผู้ดีมันจะดูเป็นแบบกว้างกว่า เข้าใจได้ง่ายกว่าคำว่า เดอะ ชัน” (ภาคภูมิ ป่องภัย, **สัมภาษณ์**, 21 เมษายน 2553)

1.3 ประเภทของหนังสือพิมพ์

ประเภทของหนังสือพิมพ์เป็นปัจจัยหนึ่งในการเลือกใช้ภาษาในการนำเสนอข่าว รวมถึงนโยบาย ข้อบัญญัติขององค์กร รวมถึงกลุ่มผู้อ่านก็มีผลต่อการเลือกใช้ภาษา โดยหนังสือพิมพ์หนังสือพิมพ์ประเภทเน้นข่าวเบานิยมเลือกใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย หนังสือพิมพ์เน้นข่าวหนักหนังสือพิมพ์เน้นเนื้อหาเศรษฐกิจต้องใช้ภาษาให้อยู่ในขอบเขตข้อบัญญัติขององค์กร

“...ต้องให้คนอ่านดูผ่อนคลาย ไม่เป็นทางการ เพราะว่าข่าวเบาถูกคำเราก็อีกแบบหนึ่ง เป็นพวกแม่ค้า ผู้ใช้แรงงานมั่ง แท็กซี่ มันก็ต้องใช้ให้ดูสบายๆ น่าอ่าน มันไม่เหมือนอ่านตำราอ่านงานวิชาการ” (ธนดล ถมยา, **สัมภาษณ์**, 18 มีนาคม 2553)

“คือของเครือ Nation จะมีบัญญัติ 10 ประการ ในเรื่องของการเลือกใช้ภาษาละนะ...”
(นิภาวรรณ แก้วรากมูข, **สัมภาษณ์**, 30 มีนาคม 2553)

“ประเภทของหนังสือพิมพ์ค่อนข้างจะมีความสำคัญตื้นๆ ละนะ หนังสือพิมพ์คุณภาพ ปูบถ้าให้หัวแบบหนังสือพิมพ์หัวสี แนนอนมันมันส์ มันขายได้ แต่ว่าจะทำให้เสียเครดิต บรรทัดฐานของเราแปรเปลี่ยน เราจะถูกตั้งคำถามได้...” (ภาคภูมิ ป่องภัย, **สัมภาษณ์**, 21 เมษายน 2553)

“...มีคนจำนวนไม่น้อยค่าไทยโพสต์ว่าพาดหัวไม่ดี ใช้ภาษาหยาบคาย ก็ไปถามคนอ่าน ไทยโพสต์เค้าบอกเค้าชอบ ตรงดี พูดตรงๆ ดีไม่ต้องอ้อมค้อม...” (ฉัตรชัย นามตาปี, **สัมภาษณ์**, 1 เมษายน 2553)

1.4 ประเภทของข่าว

ประเภทของข่าวมีผลต่อการเลือกใช้ภาษาในการนำเสนอข่าว เนื่องจากข่าวแต่ละประเภทมักมีศัพท์เฉพาะสำหรับข่าวประเภทนั้นๆ ที่เป็นที่น่าสนใจกันดี อย่างเช่น ข่าวการเมืองมักมีศัพท์เฉพาะที่นิยมใช้ เช่น ตอกกลับ มุ่ง หรือข่าวเศรษฐกิจก็จะมีศัพท์เฉพาะของธุรกิจ

“...ข่าวการเมืองจะใช้ภาษาเป็นทางการมากกว่า อาจจะมีคำที่เป็นความหมายเฉพาะที่ใช้ในกลุ่มของวงการการเมือง อย่างฉายาที่ใช้เฉพาะ หรืออย่างเรื่องพรรคการเมืองก็อาจมีความหมาย อย่างเช่น พรรคประชาธิปัตย์ ก็อาจจะมีในบทความว่า พรรคสะตอ เพราะว่าคนใต้เยอะ พรรคชาติไทยเก่า เราก็จะใช้ว่า พรรคปลาไหล

...อย่างภาษาธุรกิจก็มีศัพท์เฉพาะของเค้า ส่วนใหญ่จะทับศัพท์เป็นภาษาอังกฤษ”
(นิภาวรรณ แก้วรากมูข, **สัมภาษณ์**, 30 มีนาคม 2553)

“แต่ข่าวการเมืองภาษาที่ใช้เนี่ย คือมันเหมาะกับเหตุการณ์ เรื่องการเมืองเป็นเรื่องภาพกว้าง บางทีมันใหญ่กว่าเศรษฐกิจ ต่างประเทศอะไรพวกนี้ แล้วอีกอย่างคนทำข่าวการเมืองเนี่ย คือโตมาจากนักข่าวในพื้นที่ ที่มันวิ่งข่าว นักข่าวจะเห็นอะไรเยอะ คลุกคลีกับนักการเมือง ซึ่งข่าวต่างประเทศจริงๆ หนังสือพิมพ์ไทยเค้าก็นั่งแปลข่าว เพราะฉะนั้นความนิ่งของเค้าอาจทำให้ภาษาของเค้านิ่งไปด้วย หรือแม้กระทั่งข่าวเศรษฐกิจเนี่ย ส่วนใหญ่คนไปคลุกคลีกับบริษัทเอกชน อะไรอย่างนี้ ซึ่งบางทีไ้ความขัดแย้งมันไม่มีอะไรมากมาย ที่มันจะใช้คำอะไรพวกนี้ มีแต่ข่าว

การเมืองมันแบบ คุณไปเจอเสือ สิงห์ กระทิง แรด อะไรอย่างเนี่ย...” (ฉัตรชัย นามตาปี, **สัมภาษณ์**, 1 เมษายน 2553)

“...ข่าวการเมืองมันมีเนื้อหายาว มันก็ต้องใช้คำได้หลายแบบ คนหลายคนเป็นที่รู้จักกัน อยู่แล้วด้วย มันเอื้ออำนวย เพราะคนหลายคน ตัวละครเป็นที่รู้จักกัน แต่ถ้าเป็นข่าว อาชญากรรมก็ไม่ค่อยเท่าไรนะ ส่ากันตายส่วนมากมันก็โนเนมอะ ไม่ค่อยมีอะไร มันจะไปบรรยายทางการกว่า เช่น ยิ่งถล่มก็ว่ากันไป ถ้าข่าวการเมืองตัวละครมันเด่น ก็เอื้ออำนวยให้หาคำมาแทนเค้าได้เยอะ” (ธนดล ถมยา, **สัมภาษณ์**, 18 มีนาคม 2553)

2. การใช้คำที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา

ในมุมมองของนักหนังสือพิมพ์เหตุผลที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา เนื่องจาก

2.1 เนื่องด้วยข้อจำกัดในเรื่องพื้นที่ข่าวที่ได้กล่าวไปแล้ว ทำให้ต้องเลือกใช้ภาษาให้สั้น กระชับ และได้เนื้อหาตรงตามใจความสำคัญของข่าวมากที่สุด

ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาที่ใช้ แต่ยังคงความหมายเดิมอยู่ ซึ่งลักษณะการใช้คำที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษานี้ นักหนังสือพิมพ์จะเลือกใช้ภาษาที่คิดว่าคนทั่วไปเข้าใจความหมายของคำนั้นๆ เป็นอย่างดี

“เพราะปัญหาข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ข่าว คำที่จะใช้ก็ต้อง synonyme ความหมายที่มันเหมือนกัน ภาษาที่ใช้ในพาดหัวข่าว อย่างระเบิดก็จะใช้บึ้มแทน มันก็จะเข้าใจความหมาย...” (นิภาวรรณ แก้วรากมุกข, **สัมภาษณ์**, 30 มีนาคม 2553)

“...อย่างคำว่าที่ปรึกษาเนี่ยมันยาวมาก กินเรียกว่าเกือบหมดเลยแทบจะใส่คำอื่นไม่ได้เลย เพราะฉะนั้นก็จะใช้คำว่า กุนซือ ในความหมายราชบัณฑิตมันอาจจะไม่ตรงนะ แต่เราก็ต้องใช้เราอนุมานเอาว่าผู้อ่านเข้าใจ...” (ภาคภูมิ ป่องภัย, **สัมภาษณ์**, 21 เมษายน 2553)

“ด้วยข้อจำกัดในการใช้ตัวหนังสือ ไม่สามารถที่จะใช้ยาวๆ ได้ การใช้คำพวกนี้จริงๆ แล้วมันเข้าใจง่ายสำหรับคนอ่าน อย่าง ชูดเลือด! คือคำพวกนี้มันมีอยู่แล้ว ที่เค้าใช้ทั่วไปมันมีอยู่แล้ว ความหมายก็รู้อยู่แล้ว ถึงเอามาใช้อย่างนี้” (ฉัตรชัย นามตาปี, **สัมภาษณ์**, 1 เมษายน 2553)

“...เราต้องอ่านเนื้อหาทั้งหมด แล้วต้องมาคิดคำว่าคำนี้ ความหมายนี้เรียกว่าอะไร ย่อหน้านั้นว่าจะเรียกว่าอะไร สั้นๆ อ่านแล้วน่าสนใจ ตรงประเด็น ถ้า “อ้อยเหี่ยว” ก็หมายถึงยื่นข้อเสนองานอะไรบางอย่าง ก็ต้องคิดเอา...อย่างมาใช้คำว่า “อัด” มันก็ดูน่าสนใจดี แต่อัดก็หมายถึงการตำหนิติเตียน หรือการด่า ถ้าด่าเยอะหน่อยก็เรียกว่า อัดยับ อะไรอย่างเนี้ย” (ธนดล ถมยา, สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2553)

2.2 การเลือกใช้ฉายา สมญานาม ชื่อเรียกที่ไม่เป็นทางการ หรือบอกเพียงแค่ลักษณะทั่วไปอย่างกว้างๆ

ในมุมมองของนักข่าวเกี่ยวกับการใช้ฉายา สมญานาม หรือชื่อเรียกที่ไม่เป็นทางการนี้ เนื่องด้วยเหตุผล 3 ประเด็น คือ

2.2.1 เพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกผ่อนคลาย ไม่เครียดกับเนื้อหาข่าวจนเกินไป รวมถึงหนังสือพิมพ์มักไม่นิยมใช้คำเดิมที่ซ้ำกันในเนื้อหาข่าวเดียวกัน

“ตั้งฉายาเนี้ย หนึ่งในที่ตั้งฉายาให้บรรยากาศผ่อนคลาย คลายเครียด อย่างกรณี “เหวง” เนี้ย ซึ่งมาจากทวิตเตอร์ ไปเจอห้องหน้าไอทีมาบอก ก็ว่าเออน่าสนใจดี แล้วก็ดูมันคลายเครียด “อย่ามาเหวงนะ” มันก็กลายเป็นลดความตึงเครียดลงอะไรอย่างเนี้ยได้ คือฉายาเนี้ยตั้งเพื่อให้มันจำง่ายก็ได้ ตั้งเพื่อบางทีคลายเครียด ตั้งเพื่อสื่อให้เห็นคนๆ นั้น...” (ฉัตรชัย นามตาปี, สัมภาษณ์, 1 เมษายน 2553)

“...ให้มันดูแปลกตาขึ้น กระทรวงบัวแก้วมันก็กระทรวงต่างประเทศใช้มัย มันก็สั้นกว่ากระทรวงต่างประเทศด้วย แต่มันก็จะทำให้ดูดีกว่า ถ้าใช้กระทรวงการต่างประเทศมันดูเป็นทางการไปหน่อย ถ้าเราใช้บัวแก้วมันก็ดูเป็นลูกเล่นของคำ แต่หนังสือพิมพ์เวลาใช้ศัพท์ทางการเกินไป มันจะไม่น่าอ่าน แล้วมันก็บางทีเค้าจะไม่ชอบใช้คำซ้ำกัน” (ธนดล ถมยา, สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2553)

2.2.2 เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ เนื่องจากบุคคลที่เป็นข่าวไม่ได้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป

“...สมมตินายแบงก์ใหญ่อย่างนี้มันก็น่าสนใจกว่า ว่าเป็นนายธนาคารใหญ่ ก็เป็นตำแหน่งสำคัญ แต่ถ้าเราใช้ชื่อเค้ามันอาจจะคนไม่รู้จักไง นายสมชายหรือนายอะไรอย่างนี้มันอาจไม่รู้จัก หรือไม่มันก็จะซ้ำกัน สมชายอาจจะเป็นที่ออกดีตนา ยก หรืออะไรอย่างนี้มันไม่ได้

แต่ว่าเป็นนายแบงก์แล้ว ซึ่งเก่งสปอร์ตตายนี้มันดูเรียกความสนใจมากกว่าว่าคนนี้ได้ค้ำเป็นนายธนาคารหรือเป็นอะไรอย่างนี้น่าสนใจกว่า แต่ถ้าชื่อมันดังกว่านั้น อย่างเช่นอาจจะเป็นดารา ก็ต้องใช้ชื่อดารา เช่น ศรธรรม...เราก้ใช้ชื่อไปถ้าคนนั้นชื่อเป็นที่รู้จัก..." (ธนดล ถมยา, **สัมภาษณ์**, 18 มีนาคม 2553)

"...บางครั้งคนพูดหรือแหล่งข่าวเป็นส.ส. ที่ไม่มีน้ำหนักหรือว่าจะมีน้ำหนักน้อย มีมีความสำคัญไม่มากนัก ถ้าเราจะระบุชื่อไปคงไม่รู้จักแน่...เพราะงั้นเราก้ต้องใช้กว้างๆ แต่ถ้าชัดเจนว่าเนวินพูดอย่างนี้นะ พอใส่เนวินปุ๊บน้ำหนักมันมหาศาลเลย..." (ภาคภูมิ ป่องภัย, **สัมภาษณ์**, 21 เมษายน 2553)

2.2.3 เพื่อสื่อให้เห็นถึงบุคคลที่เป็นคนอยู่เบื้องหลังหรือมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นจริงๆ

"...เพราะคนที่เรารู้ว่าคุณจริงๆ คือเนวิน เพราะเราต้องการสื่อให้ถึงเนวิน เราจะบอกว่าเนวินก็ได้ เราก็ต้องหยิบบุคลิกของน้องชายมา ก็เราเห็นมันชัดเจนว่า น้องห้อย เราไม่ได้พูดถึงน้อง แต่ว่าเราเยี่ยมน้องเพื่อเป็นทางผ่านไปถึงห้อย แคนี่เอง คือตัวข่าวจริงๆ น้องห้อยเป็นคนเดินน้องเนวินเป็นคนเดิน อย่างนี้ อย่างนี้ แต่เรารู้อยู่แล้วว่าคนอยู่ข้างหลังคือใคร เราไม่ได้ใช้ชื่อเค้าใช้ชื่อโน้นไปเลย เราต้องการสื่อถึงเนวินไปเลย" (ฉัตรชัย นามตาปี, **สัมภาษณ์**, 1 เมษายน 2553)

3. การใส่มุมมอง ความรู้สึกของนักข่าวในการรายงานข่าว

3.1 นักหนังสือพิมพ์ทุกคนมีความเห็นตรงกันว่า ในการนำเสนอข่าวต้องรายงานข่าวอย่างเที่ยงตรง เป็นกลาง ไม่ควรใส่อารมณ์ ความคิดเห็น

"...ผมไม่ได้เรียนนิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ เพราะฉะนั้นผมจะไม่เอาแนวทฤษฎีมาใส่ตัวผมเลย เพียงแต่ว่าเรารู้หลักคร่าวๆ ว่า...เที่ยงตรง ไม่บิดเบือน แคนั้นทฤษฎีมีแค่นั้น เที่ยงตรง ไม่บิดเบือน..." (ฉัตรชัย นามตาปี, **สัมภาษณ์**, 1 เมษายน 2553)

"...มันก็ต้องเป็นกลางนะ ความคิดเห็นมันไม่ควรใส่ไป ควรไปอยู่ในคอลัมน์ บทวิจารณ์อะไรอย่างนั้นมากกว่า..." (ธนดล ถมยา, **สัมภาษณ์**, 18 มีนาคม 2553)

“ต้องเป็นกลาง ไม่ takeside ไม่โน้มน้ำหนัก ไม่ชี้นำ ไม่ bias ต้องให้พื้นที่ทั้ง 2 ด้าน ทั้ง 2 ฝ่าย...ไม่ควรจะให้หัวที่บอกว่าชี้แล้วว่าเค้าผิดทั้งที่ยังอยู่ระหว่างการสอบสวน...” (ภาคภูมิ ป่องภัย, **สัมภาษณ์**, 21 เมษายน 2553)

“ประเด็นสำคัญข้อห้าก็คือห้ามใส่ความเห็นลงไปในพาดหัวข่าวหรือเนื้อข่าว ง่ายๆ ที่สังเกตเห็นในข่าวอาชญากรรม เช่น โจรชิว น้ำเลวแม่เลว อะไรอย่างนี้ คือความเห็น ไปหาว่าเค้าเลว เค้าชั่วไม่ได้ ต้องบอกพฤติกรรมเค้า เช่น หมอซ่าหั่นศพ หรือจะไปบอกว่า แดงถ้อย แดงเถื่อน ไม่ได้ ถ้าจะบอกว่า เสื่อแดงบุกทำเนียบ บอกไปตรงๆ ว่า กริยา “บุก” คือลุยไปข้างหน้า หรือลุยทำเนียบ คำสั้นๆ ที่ใช้ จะบอกว่าแดงถ้อยบุกทำเนียบ มันเป็นความคิดเห็น คำพวกนี้จะใช้ในพาดหัวไม่ได้ อย่างบอกฆาตกรโรคจิต อย่างนี้ไม่ได้ ถ้าโรคจิตคุณต้องให้หมอเป็นคนพูดนะ” (นิภาวรรณ แก้วรากมูข, **สัมภาษณ์**, 30 มีนาคม 2553)

3.2 ลักษณะภาษาที่เหมือนมีการใส่อารมณ์ ความรู้สึกในการรายงานข่าวนั้น นำมาจากพฤติกรรม เหตุการณ์ สภาพแวดล้อมของผู้ที่เป็นข่าวทั้งสิ้น

จากการวิเคราะห์เนื้อหาในส่วนของการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา ซึ่งในบางคำอาจมีการใส่มุมมอง ความรู้สึกลงไปในคำหรือประโยค เช่น “ภูมิใจห้อย” ชุน “เพื่อแม่่ว”, วอลเปเปอร์ ใต้กลับแทน “มาร์ค” แต่ในมุมมองของนักหนังสือพิมพ์เห็นว่า การใช้คำ หรือ ฉายา สมญานามเหล่านี้ ก็นำมาจากพฤติกรรม หรือเหตุการณ์ของบุคคลที่เป็นข่าวเอง ไม่มีมีการใส่มุมมอง ความรู้สึกของนักข่าวลงไปในการรายงานข่าว

“คือไอ้ฉายาเนี่ย คือมนุษย์ทุกคนมีอารมณ์อยู่แล้ว ความรู้สึกก็มี เพียงแต่ว่าเราไม่ได้เอาความรู้สึกเราไปกำหนดว่าไอ้คนนี้ต้องให้มันเป็นแบบนี้เพราะเราทำอย่างนั้นไม่ได้ แต่เราต้องใช้ความคิดในตัวข่าวเราคิดว่าเราต้องการสื่อให้คนนี้ให้เห็นว่าเค้าเป็นแบบนี้ เอามาจากตัวข่าว เอามาจากพฤติกรรมเค้าอะไรอย่างนี้ คือเราไม่ได้ไปตั้งฉายาเค้าเองโดยไม่เกี่ยว สัมพันธ์อะไรกับตัวเค้าเลย ไม่ได้ คือฉายามันเกิดจากตัวพฤติกรรมเค้า ก็ตั้งไปตามความเป็นเค้า มันอยู่ที่ว่าคุณจะ click รีบเล่าว่าคนๆ นี้มีพฤติกรรมอย่างนี้ ต้องตั้งเป็นแบบไหนอะไรอย่างนี้” (ฉัตรชัย นามตาปี, **สัมภาษณ์**, 1 เมษายน 2553)

“แต่ถ้าจะมีนอกเหนือจากความคิดเห็นมันอาจจะเป็นสีสัน บรรยายาก็พอได้อยู่คนอารมณ์ร้อนกำลังโกรธอยู่ก็พอจะใส่ได้ให้คนอ่านเห็นภาพพจน์ได้ ถ้าใส่ความคิดเห็นว่าถูกหรือผิดมันก็ไม่ควร แต่ถ้าใส่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมอะไรไปบ้างว่าอากาศร้อนนะ คนก็ย่อมมีอารมณ์

ร้อนระพอไหว คล้ายๆ ว่าเป็นการอธิบายบรรยากาศให้คนอ่านเค้ารู้บรรยากาศบ้าง แต่ถ้าจะต้องไปคิดเห็นว่าฝ่ายไหนถูก ฝ่ายไหนผิดมันไม่ได้” (ธนดล ถมยา, **สัมภาษณ์**, 18 มีนาคม 2553)

4. ลักษณะการใช้ภาษาตามหลักนงคศาสตร์กับการรับรู้ของผู้อ่าน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 15 คน สรุปความคิดเห็นของประชาชนเป็นประเด็นดังนี้

1. การใช้ภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในลักษณะนามธรรมกว้างๆ ไม่ระบุชัดเจน

การใช้ภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษามีส่วนทำให้เกิดความน่าสนใจ ส่งผลทำให้อยากรู้เนื้อหาของข่าวว่าหมายถึงบุคคล หรือเหตุการณ์ใด มากกว่าการระบุนายละเอียดที่ชัดเจน

“...คือแบบนี้จะเน้นความสนใจว่า เอ้ พูดแบบนี้หมายความว่าถึงจังหวัดไหน มันไม่ได้เน้นว่าภาคอีสาน จะทำให้คนอ่านสนใจว่าผู้ว่าฯ ที่พูดถึงนี้ อยู่ภาคไหน อยู่จังหวัดอะไร” (วราลักษณ์ คำภูจันทร์, **สัมภาษณ์**, 27 มีนาคม 2553)

“คิดว่าโดยปกติ ถ้าลงชื่ออย่างเดี๋ยวกงใคร ไม่รู้จัก ถ้าเทียบกับนายแบงก์ใหญ่ ในความรู้สึกที่ว่ามันน่าสนใจมากกว่า ดึงดูดมากกว่าลงชื่อธรรมดา...” (อริยาณัฐ เปี่ยมสุวรรณ มาศ, **สัมภาษณ์**, 22 มีนาคม 2553)

“ถ้าขึ้นชื่อ อาจจะไม่ค่อยน่าดึงดูดเท่าไรถ้าเทียบกับคำว่านายแบงก์ใหญ่ นะ ถ้าเป็นนายแบงก์ใหญ่ เอ้ย ใครนะ แต่ถ้าขึ้นชื่อปุ๊บเค้าคือใครหรอ” (ณัฐวุฒิ วุฒิพงษ์, **สัมภาษณ์**, 17 มีนาคม 2553)

“...ใช้คำว่าน้องห้อยอย่างเนี่ย ถ้าเค้าไม่ใช่คำว่าน้องห้อย พี่บอกได้เลยว่าพี่จะไม่อ่านข่าวนั้นนะ เพราะเราไม่รู้ว่าเค้าเป็นใคร แต่ห้อยเนี่ยเรารู้แล้วว่าเป็นคุณเนวิน เราก็ออยากรู้ว่ามันเกิดอะไร มีผลๆ” (ปณัชต์ ศรีโสภา, **สัมภาษณ์**, 14 มีนาคม 2553)

“...แบบว่าถ้าเขาชื่อมา คนอื่นมาอ่านคนนี้เป็นใครก็ไม่รู้เราไม่รู้จัก ก็จะไม่อ่าน อย่างนี้ยังพออยากจะรู้ว่าเค้าเป็นใคร” (ชนัญญา วุฒิวรรณ, **สัมภาษณ์**, 24 มีนาคม 2553)

2. การใช้ภาษาที่เป็นนามธรรม ทำให้ผู้อ่านมีการตีความที่แตกต่างกัน

จากการอ่านข่าวที่ใช้ภาษาในลักษณะนามธรรม และยังไม่ได้อ่านข่าวในส่วนเนื้อหาที่เป็นรูปธรรม ระบุเนื้อหารายละเอียดที่ชัดเจน กลุ่มตัวอย่างจะมีการตีความที่แตกต่างกัน ตามการรับรู้ ความคิด ประสบการณ์ หรือสิ่งแวดล้อมของตนเอง ส่งผลให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นเนื้อหาเรื่องราวของข่าวขึ้นนั้นๆ มากขึ้น

“ความรู้สึกที่ตอนที่อ่านส่วนแรก ผู้ว่าฯใหม่คิดว่าอาจจะป็นจังหวัดพี หรือว่าจังหวัดพีที่เคยทำงานมา หรือจังหวัดที่มีคนทีรู้จักอย่างนี้” (ทัตปกรณ เต็งสวัสดิ์, **สัมภาษณ์**, 10 มีนาคม 2553)

“ถ้าเกิดมีญาติทำงานแบงก์อย่างอาเนี่ยะ อามีแฟนทำงานแบงก์กสิกร...ถ้าขึ้นว่า นายแบงก์ใหญ่ ซึ่งเก่งสปอร์ตดับ อาต้องนึกแล้วแบงก์อะไรเนี่ย เราต้องอ่านต่อแล้ว ถ้ามีญาติพี่น้องหรือแฟนที่ทำงานแบงก์นะ” (วรลักษณ์ คำภูจันทร์, **สัมภาษณ์**, 27 มีนาคม 2553)

“ตอนแรกไม่แน่ใจ เพราะภาค 8 อาจเป็นการแบ่งเขตการศึกษาก็ได้ อาจไม่เกี่ยวกับตำรวจ บางทีทหารก็แบ่งเป็นภาคด้วย” (ศิลาพันธ์ มาตังครัตน์, **สัมภาษณ์**, 25 มีนาคม 2553)

3. ชอบอ่านข่าวที่ใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมแบบง่าย ๆ ไม่ยากมาก ยังพอคาดเดาเหตุการณ์ เรื่องราวได้ และไม่ชอบอ่านข่าวที่ใช้ภาษานามธรรมยาก ในลักษณะการเปรียบเทียบเปรียบเทียบเปรย

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า การใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมง่าย ๆ อ่านแล้วสามารถเข้าใจเนื้อหาได้บางส่วนโดยไม่ต้องตีความ ดีกว่าการใช้ภาษาที่ใช้ศัพท์เฉพาะ หรือสำนวนยาก ๆ

“คิดว่าไม่น่าจะเป็นภาษาที่ยากมาก ภาษาแบบเรียบๆ ง่ายๆ แต่ว่า ไม่ได้แบบบอกทั้งหมด แต่ว่าเป็นการโปรยนิดหน่อย เพื่อที่ให้เราอยากจะรู้เนื้อหาเพิ่มเติม...ธรรมชาติของคนจะชอบอะไรที่ง่ายๆ สบายๆ อะไรที่ยากเกินไป ก็จะไม่ดึงดูดใจ” (สุณี บูรณประดิษฐ์กุล, **สัมภาษณ์**, 19 มีนาคม 2553)

“เอาภาษาง่ายๆ ไม่ต้องพลิกแพลงมาก คือเข้าใจง่ายๆ อย่างบางที่เราไม่มีเวลามากขนาดนั้นงั้นที่จะอ่านข่าวทั้งหมด เอาข่าวที่ชัดเจนดีกว่าไม่ต้องตีความมาก” (สุเทพีพร กัลป์ติ วาณิชย์, **สัมภาษณ์**, 14 มีนาคม 2553)

“บางที่ใช้คำย่อหรือคำที่มันยากไป อ่านแล้วไม่ค่อยเข้าใจ บางที่เข้าขอบเล่นคำ เป็นคำศัพท์เฉพาะ หมายถึงอะไรไม่รู้ แต่เข้าใจด้วยความที่ว่าหน้าหนึ่งมันต้องมีเนื้อที่จำกัดใช้มัย บางที่เค้าตัดความมาแล้วอ่านแล้วทำให้เรางงนะ” (อริยานันท์ เปี่ยมสุวรรณมาศ, **สัมภาษณ์**, 22 มีนาคม 2553)

“ภาษาง่าย ถ้าเป็นพาดหัวข่าวนะ ไม่ต้องระบุชื่อ แต่อาจจะระบุตำแหน่งประมาณนี้ อย่างคำว่า ภาค 8 นี่มันกว้างเกินไป...เพราะว่านสพ.ธรรมดาทั่วไปเจาะตลาดประชาชนธรรมดา ไม่ต้องมีการศึกษา ชาวบ้าน พ่อค้าก็อ่านได้ ถ้าคนเค้าไม่เข้าใจเค้าก็ไม่อ่าน เค้าจะมองเป็นเรื่องไกลตัวไป...” (ทัตปกรณ์ เต็งสวัสดิ์, **สัมภาษณ์**, 10 มีนาคม 2553)

4. การใช้ภาษาในลักษณะนามธรรมสื่อความอย่างกว้างๆ ไม่ระบุชัดเจน ไม่มีผลต่อการเปิดรับข่าว เนื่องจากข่าวที่เลือกเปิดรับคือข่าวที่อยู่ในความสนใจ และข่าวที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับตัวเอง บุคคลที่รู้จัก

กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นว่าพฤติกรรมการอ่านข่าวของแต่ละบุคคลนั้น การใช้ภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาไม่ได้ส่งผลการเลือกอ่านข่าว หรือติดตามข่าว เนื่องจากข่าวที่เลือกอ่านจะขึ้นอยู่กับความสนใจ ความต่อเนื่อง สถานการณ์ปัจจุบัน หรือสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับตนเองมากกว่า

“ข่าวที่อ่านส่วนใหญ่จะเป็นข่าวที่เราสนใจ บางที่มันเป็นเรื่องที่เราอยากรู้เอง อย่างเช่น คนสำคัญอย่างศิลปินแห่งชาติตายแม้จะเป็นกรอบเล็กๆ เราก็อ่าน การใช้ภาษาถ้าเทียบแล้วไม่มีผลอยู่ที่ความสนใจมากกว่า” (อารยา ภิรมงคลจิต, **สัมภาษณ์**, 16 มีนาคม 2553)

“...พอเป็นสำนวนข่าวมากเกินไป เราไม่เข้าใจ ก็จะไม่สนใจว่ามันคืออะไร ถ้าเราไม่สนใจเรื่องการเมือง เราก็จะไม่อ่านเลย...” (ฉัตรวิรุ ธรรมจง, **สัมภาษณ์**, 16 มีนาคม 2553)

“คิดว่ามันไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัว wording ที่มันจะมาดึงดูดมากหรือน้อย คิดว่าขึ้นอยู่กับรสนิยมส่วนบุคคลว่าคนนั้นมีความชอบในส่วนไหนมากกว่า ว่าข่าวที่มีอยู่ขณะนั้นมีความสำคัญ

กับตัวเค้ามามากแค่ไหน ถ้าเค้ามองว่าเป็นคนที่จะต้องไปคุยกับทุกคนเรื่องข่าวที่เกิดขึ้นทั่วไป เพราะว่าควรจะต้องรู้ทุกอย่าง ถ้าเกิดเป็นคนทั่วไปก็จะเลือกอ่าน ถ้าไม่สนใจก็จะไม่อ่าน คิดว่าคนซื้อหนังสือทุกคนคงไม่ได้อ่านทุกหัวข้อ” (สุณี บุณยประดิษฐ์กุล, **สัมภาษณ์**, 19 มีนาคม 2553)

“...จากคอลัมน์ใหญ่มันจะมีคอลัมน์เล็กไซ้มัย เราก็จะดูตรงนั้นว่าสนใจอ่านมัย ถ้าไม่สนใจอ่านก็ผ่าน...ตอนนี้ที่ผมเลือกอ่านก็จะเกี่ยวกับเรื่องเราทำการค้า เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจภาวะตลาดตอนนี้เป็นอย่างไง รถคู่แข่งของเราเป็นอย่างไง เราไม่ได้ดูเฉพาะจุดใดจุดหนึ่ง ดูว่า ณ ขณะนี้กรุงเทพฯ เค้ามองกันขนาดนี้ต่างจังหวัดเป็นอย่างไง ตอนนี้ร้านค้ามันปิดเยอะนะ แสดงว่าขายไม่ได้ มันก็จะเป็นจุดหนึ่งที่ทำให้เราเอามาพิจารณาสั่งรถ” (พัลลภ เวศย์วรุฒม์, **สัมภาษณ์**, 10 เมษายน 2553)

“...คือข่าวที่เราติดตามอยู่ในขณะนั้น อย่างเช่นตอนนี้คือข่าวการเมืองเป็นต้น ถ้ามีข่าวคนเสื้อแดงปู้บก็จะตามๆๆๆ อ่านก่อน ถ้าเราติดตามเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง หรือว่าเป็นสิ่งที่ที่สนใจอยู่ มันอยู่ที่ความสนใจของพีต่อนั้น...” (ปณัษช ศรีโสภา, **สัมภาษณ์**, 14 มีนาคม 2552)

5. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการรายงานข่าว

“บางอย่างใช้คำที่สื่อได้ไม่ตรงกับคนที่อ่านเท่าไร อย่าลืมนะคนที่อ่านข่าวหนังสือมีทุกระดับชั้น ตั้งแต่รากหญ้าจนถึงระดับสูงๆ เพราะฉะนั้นถ้าเราใช้คำที่ยากเกินคนบางกลุ่มอาจจะไม่เข้าใจ ที่ว่ามีการตั้งฉายาให้กับนักการเมืองหรือดาราในแต่ละปีอย่างนี้บางคนเค้าก็ไม่ได้สนใจมากนักนะ” (ณัฐวุฒิ วุฒิพงษ์, **สัมภาษณ์**, 17 มีนาคม 2553)

“ควรใช้ภาษาง่ายๆ แต่ก็ไม่ใช่ว่าไม่น่าสนใจเลย อยู่ในขั้นที่ว่าไม่คลุมเครือมาก” (สุเพ็ญพร กัลป์ติวานิชย์, **สัมภาษณ์**, 14 มีนาคม 2553)

“เคยชิน คงไม่รู้อะไรจะวิจารณ์ยังงี้ เราได้รับมาแต่อย่างนี้ อ่านมากก็จู้หัวอย่างนี้ ทำให้อยากเห็นเนื้อข่าวข้างใน บางเรื่องก็อาจจะพูดจาหัวเรื่องก็อาจจะแย่ บางเรื่องอ่านข้างในแล้วไม่เป็นอย่างหัวเรื่องนี่หว่า บวกเยอะ ใส่ไข่เยอะก็มี แต่มันทำให้เราอยากรู้ข้างใน...เคยชินสำหรับคนอ่าน แต่ถ้าโดยส่วนตัวก็คงบางเรื่องก็อาจจะไม่ชอบ ถ้าถามว่ามันผิดมัยสำหรับเค้ามันอาจจะผิด ผิดที่ใส่ไข่ ผิดที่บวกอะไรจนดูเวอร์เกินไป แต่มันก็จริงถ้าไม่ใช้คำอย่างนี้คนอาจจะไม่ซื้อหนังสือพิมพ์เล่มนี้ก็ได้ คนอาจจะซื้อแต่ไม่ได้อ่านข่าวนั้นก็ได้อ มันมีผลจริงๆ คนอยากรู้เรื่องคนอื่นอยู่แล้ว ยิ่งจู้หัวให้น่าสนใจคนยิ่งอยากรู้” (ทรงยศ อุดมมาก, **สัมภาษณ์**, 23 มีนาคม 2553)

“เดี๋ยวนี้เขาใช้ภาษาเพื่อที่จะดึงดูดให้คนมาสนใจอ่านหนังสือพิมพ์ ใช้ภาษาที่หรือหว่า คำที่สะกดตา เพื่อที่จะให้หนังสือพิมพ์ขายได้ ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ โดยบางครั้งเขาก็ไม่ได้นึกถึงว่าภาษาที่เขาเอามาใช้นั้นจะมีผลเสียสำหรับเจ้าของข่าว เจ้าของข่าวเขาอาจมาอ่านเจอ เขาอาจจะอึ้ง ใช้คำรุนแรงกับเขามากเกินไป แต่หนังสือพิมพ์เขาไม่นึกถึง เขานึกถึงตรงที่ว่าเราจะต้องเอาคำที่เพื่อที่จะดึงดูดคนให้มาซื้อ พออ่านปุ๊บจะต้องซื้อหนังสือพิมพ์ มันก็มีผลดีผลเสีย 2 ด้านนะ ผลดีก็คือเอามาเพื่อที่จะดึงดูดเวลาคนเดินผ่านมันสะกดตาก็ซื้อไป แต่ถ้ามีศัพท์สแลงมากเกินไปเจ้าของตัวข่าวเขาอ่านแล้วแยกก็เกิดผลเสียสำหรับตัวเจ้าของข่าว” (วราลักษณ์ คำภูจันทร์, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2553)



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ลักษณะการใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันตามหลักนัยทางศาสตร์” ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามนำวิจัย ดังนี้

1. ลักษณะการใช้ภาษาของข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวันมีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในข่าวลักษณะใดบ้าง
2. การใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันมีการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง (Misuses of Language) ตามหลักนัยทางศาสตร์ (General Semantics) ลักษณะใดบ้าง
3. นักหนังสือพิมพ์มีหลักเกณฑ์การเลือกใช้ภาษาในการรายงานข่าวอย่างไร
4. รูปแบบการใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันในลักษณะการใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมตามหลักนัยทางศาสตร์ (General Semantics) มีผลต่อการรับรู้ของผู้อ่านอย่างไร

ทั้งนี้เพื่อตอบคำถามวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจะนำผลการวิจัยที่ได้มาสรุป วิเคราะห์และอภิปรายผล โดยแบ่งการนำเสนอเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับภาษาของข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวัน และลักษณะการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง

ส่วนที่ 2 การเลือกใช้ภาษาในมุมมองของนักหนังสือพิมพ์

ส่วนที่ 3 การรับรู้ของผู้อ่านต่อการใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

ส่วนที่ 1 ลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับภาษาของข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวัน และลักษณะการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง

จากการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ได้แก่ มติชน ไทยโพสต์ ไทยรัฐ และกรุงเทพธุรกิจ โดยการสุ่มตัวอย่างระหว่างเดือนกรกฎาคม - เดือนธันวาคม 2552 จำนวน 48 ฉบับ พบดังต่อไปนี้

1. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา

การเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาทั้ง 4 ฉบับ มีลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในลักษณะที่เป็นนามธรรมจะมีการใช้คำหรือประโยคแทนในครั้งแรกเพียงตำแหน่งเดียวเท่านั้น ส่วนในตำแหน่งที่พบครั้งต่อไปจะใช้คำหรือประโยคที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักหนังสือพิมพ์ในการสัมภาษณ์เชิงลึกแล้ว สามารถกล่าวได้ว่าเหตุผลที่หนังสือพิมพ์มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาโดยใช้นามธรรมเพียงตำแหน่งเดียว ส่วนตำแหน่งที่พบถัดไปจะเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนนั้น เนื่องมาจากตำแหน่งแรกที่ใช้ภาษานามธรรมนั้นจะเป็นการเรียกร้องทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจที่จะอ่านข่าวต่อ และนักหนังสือพิมพ์ไม่นิยมการใช้ภาษาที่ซ้ำกัน เพราะอาจจะทำให้ผู้อ่านเกิดความเบื่อหน่ายที่จะต้องอ่านคำเดิมๆ ซ้ำกันในหลายๆ ครั้งและทำให้ข่าวไม่น่าสนใจ

2. ตำแหน่งการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในส่วนต่างๆ ของโครงสร้างข่าว

ลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในแต่ละคำหรือประโยคที่พบ มีลักษณะการเปลี่ยนในส่วนต่างๆ ของโครงสร้างข่าวที่ส่วนแรกกล่าวถึงสิ่งที่ต้องการจะสื่อในลักษณะเป็นนามธรรมกว้างๆ ไม่ชัดเจน ส่วนที่สองระบุถึงสิ่งที่กล่าวในส่วนแรกอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ซึ่งจากการศึกษาพบว่ามีการเปลี่ยนระดับของภาษา 7 รูปแบบ ในส่วนต่างๆ ของโครงสร้างข่าว คือ พาดหัวข่าว ความนำ ภาพประกอบข่าว หัวตอน และเนื้อหาข่าว

สังเกตได้ว่าการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในส่วนแรกที่เป็นนามธรรมจะพบใน 3 ส่วนของโครงสร้างข่าว คือ พาดหัวข่าว ความนำ และหัวตอน เนื่องมาจากลักษณะรูปแบบเฉพาะในการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ พาดหัวข่าวจะเป็นส่วนที่ใช้ตัวอักษรใหญ่ที่สุดและเป็นส่วนแรกของข่าว และจุดประสงค์สำคัญคือเรียกร้องให้ผู้อ่านติดตามข่าว ส่วนความนำข่าวเป็นส่วนที่

สรุปเนื้อหาของข่าวทั้งหมดว่ามีประเด็นใดบ้าง ส่วนหัวตอนเป็นการสรุปเรื่องที่อยู่ในข่าวย่อยๆ ทั้ง 3 ส่วนนี้จึงถือได้ว่าเป็นด่านแรกในการอธิบายเนื้อหาข่าว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเลือกคำให้พอดีกับพื้นที่ข่าว แทนความหมายของข่าวทั้งหมดได้ และทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจตั้งแต่การอ่านข่าวส่วนแรกๆ ก่อนที่จะตามไปอ่านในส่วนเนื้อหาของเนื้อหาข่าว

3.รูปแบบการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา

จากการวิเคราะห์ลักษณะการเปลี่ยนระดับของภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ มติชน ไทยโพสต์ ไทยรัฐ และกรุงเทพธุรกิจ มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับภาษาในระดับที่เป็นนามธรรมไปสู่รูปธรรมที่ชัดเจนใน 2 ลักษณะ คือ

3.1 ลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับภาษาที่ต้องการสื่อความหมายถึงบุคคล หรือ กลุ่มบุคคล ซึ่งรูปแบบภาษาที่พบในลักษณะนี้จำแนกรูปแบบได้ 3 ลักษณะ ดังนี้คือ

- คำที่เป็นชื่อเรียกของหน่วยงาน องค์กร ที่คนทั่วไปเข้าใจ หรือ คำที่เป็นชื่อเรียกที่เป็นสมญานามที่หมายถึงตัวบุคคล กลุ่มบุคคล หรือหน่วยงาน องค์กร ที่คนทั่วไปเข้าใจ เช่น แป๊ะยิ้ม หมายถึงนายสนธิ ลิ้มทองกุล, ตู๊ดตู๋ หมายถึง นายจตุพร พรหมพันธุ์, เพ็ญแก้ว หมายถึง พรรคเพื่อไทย, บัวแก้ว หมายถึง กระทรวงการต่างประเทศ, กรมจัดเก็บ หมายถึงกระทรวงการคลัง
- คำที่ใช้กล่าวถึงบุคคล โดยใช้คำที่เป็นลักษณะเด่นๆ ของกลุ่ม แทนชื่อเฉพาะของบุคคลนั้น เช่น หนุ่มยุ่น ใช้กล่าวแทนผู้ชายชาวญี่ปุ่นที่เป็นข่าว
- คำที่ใช้กล่าวถึงบุคคล หรือองค์กร โดยใช้คำที่เป็นคุณลักษณะกว้างๆ ผิวเผิน ที่ไม่สามารถเข้าใจได้ชัดเจน แทนชื่อเฉพาะของบุคคลนั้น เช่น 'วิทยา' กอดแน่น แก้อื้อประธานวิปฝ่ายค้าน ออกดื้อนขอจับเข้าคุกคู่เกาเหลา บุคคลคู่เกาเหลา หมายถึง ร.ต.อ.เฉลิม อยู่บำรุง, ส่งคดียุบ ปชป.ถึงมือท่านเปา ท่านเปา หมายถึง ศาลรัฐธรรมนูญ

3.2 ลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับภาษาที่ต้องการสื่อความหมายถึงเหตุการณ์ หรือ เรื่องราว ซึ่งรูปแบบภาษาที่พบในลักษณะนี้จำแนกรูปแบบได้ 2 ลักษณะ ดังนี้คือ

- คำที่ใช้แทนลักษณะเด่นๆ บางส่วนของเรื่องราว เหตุการณ์ ที่ยังสามารถคาดเดาได้ว่าเรื่องราวจะเป็นไปในแนวทางใด เช่น "มาร์ค" บัดขวาง "ยรรยง" แค้นภท. ที่เนื้อหาข่าวหมายถึงนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรียังไม่ได้แต่งตั้งให้นายยรรยง พวงราช ดำรงตำแหน่ง

- คำที่ใช้แทนคุณลักษณะกว้างๆ โดยกล่าวถึงลักษณะ หรือคุณสมบัติบางส่วนมาใช้ ทำให้ยังไม่สามารถคาดเดาเรื่องราว เหตุการณ์ได้ ว่าจะเป็นไปในแง่มุมใด การใช้ภาษาในลักษณะนี้มักเป็นไปในลักษณะ การเปรียบเทียบ เปรียบเปรย เช่น คุณอเมริกาต้องรักษามาตรฐาน 'แม่ปู' ไว้ เนื้อหาข่าวคำว่ามาตรฐานแม่ปู หมายถึง มาตรฐานทางศีลธรรมของสหรัฐอเมริกาในการทำสงคราม

จากลักษณะรูปแบบการเปลี่ยนระดับของภาษาที่เปลี่ยนจากนามธรรมไปสู่รูปธรรมที่ชัดเจน สอดคล้องกับคำอธิบายลักษณะเฉพาะของภาษาตามหลักภาษาศาสตร์ (General Semantics) ของ Korzybski's, Wendell และ Hayakawa ในลักษณะที่ว่าภาษาเป็นนามธรรม (Language is abstract) นามธรรมเป็นการเลือกนำเสนอรายละเอียดบางส่วนหรือตัดรายละเอียดบางส่วนออก และมีการแบ่งภาษาออกเป็นระดับต่างๆ รวมถึงสามารถใช้ภาษาในลักษณะครอบคลุมทั่วไป โดยยังไม่ลงรายละเอียดอย่างชัดเจน ดังเช่นการใช้ภาษาในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันที่ศึกษา

4. การใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง (Misuses of Language)

หลักภาษาศาสตร์ (General Semantics) กล่าวไว้ว่าเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในลักษณะที่เป็นนามธรรมแล้ว อาจเกิดการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง (Misuses of Language) และจากการวิเคราะห์เนื้อหาในภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับนั้น พบว่า มีการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงทั้ง 4 ลักษณะ ตามที่ Korzybski's, Wendell และ Hayakawa กล่าวไว้ คือ มีการใช้ภาษาลักษณะระดับนามธรรมแบบตายตัว การมองแบบเหมารวม การประเมินค่าสุดขีด และการใช้มุมมองของนักข่าว

ในการศึกษาปริมาณการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงที่พบในการใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 4 ชื่อฉบับ หนังสือพิมพ์ที่ใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงมากที่สุดคือ

อันดับที่ 1 หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

อันดับที่ 2 หนังสือพิมพ์มติชน

อันดับที่ 3 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

อันดับที่ 4 หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

เมื่อแยกดูตามลักษณะภาษาที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงทั้ง 4 ลักษณะแล้ว พบว่าการเปลี่ยนระดับของภาษาในบางคำหรือประโยค อาจเข้าลักษณะการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไป

จากความเป็นจริงได้มากกว่า 1 ลักษณะ คือ มีการใช้ภาษาระดับนามธรรมแบบตายตัว เช่น คดีฉาวตำรวจ (มติชน 12 ธันวาคม 2552) ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วกลุ่มคำ “คดีฉาวตำรวจ” ยังเป็นการประเมินค่าแบบสุดขั้วอีกด้วย หรือประโยค 'สมุนแมว' เดินหน้าปัดต่อ ที่เป็นระดับนามธรรมแบบตายตัว แล้วเป็นการใช้มุมมองของนักข่าวอีกด้วย

5. ประเภทของหนังสือพิมพ์

ประเภทของหนังสือพิมพ์ คือ หนังสือพิมพ์เน้นข่าวหนัก หนังสือพิมพ์กึ่งข่าวหนักกึ่งข่าวเบา หนังสือพิมพ์เน้นข่าวเบา และหนังสือพิมพ์เน้นเนื้อหาธุรกิจ ไม่มีผลกับการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา และการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง เนื่องจากผลการศึกษาพบว่าหนังสือพิมพ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษามากที่สุดคือ

อันดับที่ 1 หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์กึ่งข่าวหนักกึ่งข่าวเบา

อันดับที่ 2 หนังสือพิมพ์มติชน ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์เน้นข่าวหนัก

อันดับที่ 3 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์เน้นข่าวเบา

อันดับที่ 4 หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์เน้นเนื้อหาธุรกิจ

ถึงแม้ว่านักหนังสือพิมพ์จะกล่าวว่าประเภทของหนังสือพิมพ์ หรือนโยบายองค์กร มีผลต่อการเลือกใช้ภาษาในการรายงานข่าว โดยข้อกำหนดของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะเป็นไปในลักษณะนำเสนอข่าวอย่างเป็นกลาง หลีกเลี่ยงการใส่อารมณ์ ความรู้สึก และไม่ใช้คำหยาบคาย แต่ไม่ได้รวมถึงการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา เป็นการใช้ภาษาที่กล่าวถึงสิ่งเดียวกันเพียงแต่ใช้คำต่างกัน ไม่ได้เป็นการเปลี่ยนหรือเพิ่มเนื้อหาของข่าวแต่อย่างใด

6. ประเภทข่าว

ประเภทของข่าวที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษามากที่สุด พบว่าหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับ โดยแบ่งตามประเภทของหนังสือพิมพ์ คือหนังสือพิมพ์เน้นข่าวหนัก หนังสือพิมพ์กึ่งข่าวเบา กึ่งข่าวหนัก หนังสือพิมพ์เน้นข่าวเบา และหนังสือพิมพ์เน้นเนื้อหาธุรกิจ เป็นไปในทางเดียวกันคือ พบมากที่สุดในช่วงการเมือง

นักหนังสือพิมพ์ได้ให้ความเห็นว่า เนื่องจากข่าวการเมืองมีเนื้อหายาว บุคคลในทางการเมืองมีหลากหลายและเป็นที่รู้จักกันดีในสังคม รวมถึงมีคำเฉพาะที่ใช้ในวงการการเมือง จึงทำให้มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษามากที่สุดในข่าวการเมือง

ความเห็นดังกล่าวนี้เป็นไปในแนวเดียวกันกับงานวิจัยของมัทนา เจริญวงศ์ ที่พบว่า เนื้อหาการเมืองในหนังสือพิมพ์รายวันของหนังสือพิมพ์คุณภาพกับหนังสือพิมพ์ปริมาณมีลักษณะการเสนอในลักษณะเดียวกัน หลายลักษณะ คือ 1.เสนอเนื้อหาการเมืองแต่ละประเภทในทางโจมตีมากกว่าสนับสนุน 2.เสนอเนื้อหาการเมืองโดยเน้นตัวบุคคลมากกว่าเน้นนโยบาย 3.เสนอข่าวการเมืองเชิงตีความมากกว่าข่าวการเมืองเชิงเป็นกลาง 4.เสนอเนื้อหาการเมืองเชิงร่ำอาวมณ์มากกว่าเนื้อหาการเมืองเชิงพัฒนา และ 5.เสนอเนื้อหาการเมืองทิศทางลบมากกว่าเนื้อหาการเมืองทิศทางบวก

จากที่กล่าวมาจึงสามารถสรุปได้ว่าทั้งการเลือกใช้คำในการบรรยาย อธิบายเรื่องราว เหตุการณ์ ศัพท์เฉพาะในข่าวการเมือง รวมถึงลักษณะการนำเสนอข่าวการเมืองที่มีหลายรูปแบบ จึงส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในข่าวการเมืองมากที่สุด

7.ผลของการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา

เมื่อเปรียบเทียบปริมาณการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาแล้ว พบว่าผลที่ตามมาจากการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาคือ หนังสือพิมพ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในปริมาณมาก ก็จะมีการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงมากตามไปด้วย คือ

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ พบการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษามากที่สุดและพบลักษณะการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงมากที่สุดในหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์เช่นเดียวกัน

หนังสือพิมพ์มติชน พบการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษามากเป็นอันดับที่ 2 และพบลักษณะการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงมากเป็นอันดับที่ 2

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พบการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษามากเป็นอันดับที่ 3 และพบลักษณะการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงมากเป็นอันดับที่ 3

และหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ พบการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษามากเป็นอันดับที่ 4 และพบลักษณะการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงมากเป็นอันดับที่ 4 เช่นเดียวกัน

แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าทุกครั้งที่มีการการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาจะต้องมีลักษณะภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง (Misuses of Language) เสมอไป เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา เมื่อพบว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงจึงนำมา

วิเคราะห์ว่าเข้าลักษณะการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงหรือไม่ ซึ่งถ้าศึกษาเนื้อหาข่าวทั้งหมด โดยไม่ได้เจาะจงศึกษาเฉพาะส่วนที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาแล้วมาแบ่งตามลักษณะการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง จะพบว่ามึลักษณะภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงจำนวนมากกว่า และผลการศึกษาที่ได้ก็จะแตกต่างออกไป

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ลักษณะการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไม่ได้เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง (Misuses of Language) ตามไปด้วย และการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันก็ไม่พบว่ามีกรบิดเบือน หรือผิดพลาดไปจากความเป็นจริง

ในส่วนผลการวิจัยที่ว่าหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษามากที่สุด และมีการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงมากที่สุดเช่นเดียวกันนั้น แม้ว่าหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์จะเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งข่าวหนักกึ่งข่าวเบา และนำเสนอข่าวการเมืองเป็นหลัก จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาและการสัมภาษณ์เชิงลึกหัวหน้ากองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์สามารถสรุปได้ว่า หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีลักษณะการใช้ภาษาที่ถือเป็นเอกลักษณ์ของหนังสือพิมพ์คือ

- มักเลือกใช้ภาษาที่สื่อให้เห็นภาพเหตุการณ์ เรื่องราวอย่างชัดเจน ซึ่งบางครั้งอาจจะเป็นคำที่ดูรุนแรง และนิยมเลือกใช้ภาษาที่กระทบต่ออารมณ์ ความรู้สึกของผู้อ่านอย่างชัดเจน
- เรื่องข้อกำหนดของพื้นที่ทำให้หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์มีการพาดหัวข่าวแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ คือพาดหัวข่าวจะมีเพียง 1 บรรทัดเท่านั้น ทำให้ต้องเลือกคำที่สื่อความให้เห็นภาพรวมทั้งหมดของข่าว และต้องดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้ได้ภายใน 1 ประโยค
- ส่วนของความนำหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์มักใช้คำที่เป็นฉายา สมญานาม หรือคำเปรียบเทียบ เปรียบเปรย ที่เป็นการกระตุ้นอารมณ์ ความรู้สึก ความน่าติดตามของผู้อ่านเป็นอย่างมาก

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาถึงลักษณะภาษาเฉพาะของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาและมีการใช้ภาษาที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงมากที่สุด

ส่วนที่ 2 การเลือกใช้ภาษาในมุมมองของนักหนังสือพิมพ์

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับมุมมองของนักหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับลักษณะการใช้ภาษาในการรายงานข่าวนั้น นักหนังสือพิมพ์ทุกคนมีความเห็นตรงกัน คือ

1. ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการเลือกใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

1.1 ภาษาต้องสั้น กระชับ และครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของข่าว

ภาษาที่ใช้ในการรายงานข่าวโดยเฉพาะในส่วนของพาดหัวข่าว ความนำ หรือหัวต่อนั้น จะต้องเป็นภาษาที่สั้น กระชับ และครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของข่าว ซึ่งคำหรือประโยคที่เลือกมาก็นำมาจากสถานการณ์ที่เด่นที่สุดของข่าวชิ้นนั้นๆ และสิ่งสำคัญที่สุดคือคำหรือประโยคที่เลือกมาใช้จะต้องไม่เกินเลยไปจากความเป็นจริง

1.2 ขนาดของพื้นที่ในการนำเสนอข่าว

ขนาดของพื้นที่ข่าวก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการใช้ภาษา ด้วยขนาดของบรรทัดและขนาดของตัวอักษร ซึ่งหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะมีรูปแบบแตกต่างกันออกไป ทำให้ส่งผลต่อการเลือกใช้ภาษา เช่นเดียวกับงานวิจัยของอรพรรณ มูลจันทร์ ที่อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการพาดหัวข่าวว่า การคิดคำหรือข้อความก็ยังคงมีความจำกัดของเนื้อที่สำหรับพาดหัวข่าวเข้ามาเป็นปัจจัยกำหนด ผู้เขียนพาดหัวข่าวต้องพยายามค้นหาที่สั้นกระชับแต่ได้ใจความ และสามารถสื่อความหมายได้ตามต้องการ

2. สาเหตุที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา

ชำนาญ รอดเหตุภัย (2523) เชื่อว่าส่วนใหญ่การใช้ภาษาในสื่อหนังสือพิมพ์จะแตกต่างไปจากภาษางานพิมพ์ชนิดอื่น มีลักษณะและภาษาจำเพาะของตนเอง ซึ่งลักษณะเฉพาะข้อหนึ่งก็คือใช้ภาษาที่มีความกระชับ กะทัดรัด เพื่อให้สะดุดตาและความสนใจของผู้อ่านมากกว่าการเขียนธรรมดา ซึ่งมุมมองของนักหนังสือพิมพ์ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงระดับภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันนั้น กลับไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาเพื่อให้กระชับ กะทัดรัดสะดุดตาและความสนใจของผู้อ่านเพียงอย่างเดียว แต่จุดประสงค์ที่นักหนังสือพิมพ์ใช้คำหรือประโยคที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา มีอีกหลายประการคือ

- เพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกผ่อนคลาย ไม่เครียดกับเนื้อหาข่าวมากเกินไป จึงมีการใช้ ฉายาหรือสมญานาม
- หลีกเลี่ยงการใช้คำเดิมซ้ำกันหลายๆครั้งในการรายงานข่าว เช่น ใช้คำว่า บัว แก้ว แทนกระทรวงการต่างประเทศ
- เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ เนื่องจากบุคคลที่เป็นข่าวไม่ได้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป จึงต้องใช้ภาษาในลักษณะกว้างๆ เช่น สถานทางสังคม เชื้อชาติ แทนการ กล่าวถึงชื่อบุคคลอย่างเฉพาะเจาะจงตั้งแต่แรก
- ใช้ฉายา สมญานาม ในความหมายเพื่อต้องการสื่อให้ผู้อ่านรับรู้ว่าบุคคลที่ เกี่ยวข้องหรืออยู่เบื้องหลังของเรื่องราวจริงๆ นั่นคือใคร

3. ปัจจัยทางด้านคุณค่าข่าวไม่ได้ส่งผลต่อการเลือกใช้ภาษา

ประเด็นคุณค่าข่าว เรื่องความน่าสนใจนั้น นักหนังสือพิมพ์เห็นตรงกันว่าไม่ได้นำมาใช้ เป็นปัจจัยในการเลือกใช้ภาษาในส่วนของพาดหัวข่าว ความน่า หรือหัวข้อนักหนังสือพิมพ์ให้ ความเห็นว่าข่าวทุกข่าวน่ามีคุณค่าข่าวในตัวเองอยู่แล้ว ซึ่งภาษาที่นำมาใช้นั้นเลือกมาจากตัวของ เหตุการณ์ หรือคำพูด การสื่อความหมายของตัวแหล่งข่าวเอง

ส่วนที่ 3 การรับรู้ของผู้อ่านต่อการใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์
รายวัน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการรับรู้ของผู้อ่าน ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัย ต้องการศึกษารับรู้ของผู้อ่านเกี่ยวกับความคิด ความเข้าใจ และการตีความเนื้อหาของข่าว หลังจากที่ย่านข่าวจบ ปราบกฏว่า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. การใช้ภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในลักษณะนามธรรมส่งผลให้ข้าวมึ่น่าสนใจมากกว่าการใช้ภาษาที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

1.1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบการใช้ภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในลักษณะการใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมนั้น ทำให้เกิดความสนใจหรือความอยากรู้อยากเห็นละเอียดที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ในทางกลับกันถ้าลักษณะการใช้ภาษาเป็นรูปธรรมชัดเจนกลุ่มผู้อ่านให้ความเห็นว่าข้าวจีนนั้นจะไม่เกิดความน่าสนใจหรือดึงดูดความสนใจที่จะอ่านข้าวจีนนั้น เนื่องจากรู้รายละเอียดชัดเจนแล้วว่าบุคคลที่ตกเป็นข่าวคือใคร หรือเหตุการณ์ที่เป็นข่าวมีความเป็นมาของเรื่องราวอย่างไร สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤตินี ประชาบาล ที่ผลจากการทดลองแสดงให้เห็นว่าหัวข้อที่มีลักษณะกำกวมและเกินจริงสามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้มากกว่าหัวข้อที่ไม่กำกวมและไม่เกินจริงจากเนื้อหาเดียวกัน

1.2 กลุ่มตัวอย่างส่วนน้อยมากที่ไม่ชอบการใช้ภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษา เนื่องจากในบางครั้งมีการใช้ภาษาที่ยาก เป็นสำนวน เปรียบเทียบเปรียบเทียบมากจนเกินไป จนทำให้ในบางครั้งถ้าอ่านพบข่าวที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาที่เป็นนามธรรมกว้างจนเกินไป ก็เลือกที่จะไม่อ่านข่าวนั้นเลย เพราะไม่เข้าใจเนื้อหาจึงไม่ทำให้เกิดความรู้สึกว่าน่าสนใจ

1.3 กลุ่มตัวอย่างส่วนน้อยที่รู้สึกเฉยๆ กับการใช้ภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษานั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ

- เนื่องจากในบางครั้งการใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมนั้น มักจะบอกรายละเอียดอย่างกว้างๆ ทำให้กลุ่มตัวอย่างคิดว่าเรื่องราว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่ไกลตัว อาจไม่เกี่ยวข้องกับสังคม การใช้ชีวิต ความเป็นอยู่มากนัก จึงไม่เกิดความรู้สึกสนใจ
- ถ้าอ่านพาดหัวข่าวแล้วเป็นเรื่องไม่ได้อยู่ในความสนใจของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างก็เกิดความรู้สึกว่าข่าวนั้นไม่น่าสนใจ

2. การใช้ภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาไม่มีผลต่อการเลือกเปิดรับข่าว

ในทางกลับกันกลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นไปในทางเดียวกันว่า การใช้ภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษานั้นไม่ได้ส่งผลต่อการเลือกเปิดรับข่าว เนื่องจากการเลือกเปิดรับข่าวของแต่ละบุคคลนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยดังนี้

- ความสนใจส่วนบุคคล หมายถึง เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิต ไม่ว่าจะในด้านความรู้ หรือธรรมเนียมส่วนบุคคล ที่ติดตามเป็นประจำและต่อเนื่อง

- เรื่องราว เหตุการณ์ที่กำลังเป็นประเด็นอยู่ในขณะนั้น ทำให้ต้องติดตามข่าว เพื่อให้รู้ทัน หรือเกาะติดสถานการณ์ เรื่องราว เหตุการณ์นั้นๆ

ซึ่งลักษณะการเลือกเปิดรับข่าวของกลุ่มตัวอย่างนั้น สอดคล้องกับทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้รับสาร (Uses and Gratifications) ใน 2 ด้าน คือ ผู้รับสารใช้สื่อเพื่อหลีกเลี่ยงจากโลกความเป็นจริง และผ่อนคลายความเครียด และผู้รับสารใช้สื่อเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนหรือคนรอบข้าง

3.ผู้อ่านหนังสือพิมพ์มักเลือกอ่านข่าวที่ใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมที่เข้าใจง่าย ไม่ใช่สำนวนภาษานามธรรมที่ยากเกินไป

3.1 ด้านความยากง่ายของภาษาที่ใช้ในการนำเสนอข่าวนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ แสดงความคิดเห็นไปในทางเดียวกันว่า นิยมติดตามข่าวที่ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายมากกว่าภาษาที่เข้าใจความหมายได้ยากในการรายงานข่าว เหตุผลที่กลุ่มผู้อ่านชอบการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เนื่องจาก

- ความต่อเนื่อง หมายถึง ถ้าข่าวประเภทนั้นๆ โดยปกติไม่ได้อยู่ในความสนใจ แต่เมื่อถึงช่วงเวลาหนึ่งที่ต้องการติดตามข่าวประเภทนี้ หรืออาจจะขาดการติดตามข่าวไปในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เมื่อต้องการรับรู้หรือติดตามข่าวก็สามารถเข้าใจภาษา สำนวน ฉายา สมญานามที่นักหนังสือพิมพ์ใช้ได้
- ระยะเวลา กลุ่มตัวอย่างแสดงความเห็นว่าการดำเนินชีวิตประจำวัน ช่วงเวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือพิมพ์มีจำกัด ทำให้ไม่สามารถอ่านเนื้อหาข่าวทั้งหมดได้ ถ้าใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายการอ่านเพียงบางส่วนก็สามารถเข้าใจเนื้อหาทั้งหมด

อย่างไรก็ดีจากงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันนั้น จะต้องทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจในการที่จะติดตามเนื้อหาข่าวต่อไป โดยลักษณะสาร (message) ที่หนังสือพิมพ์ใช้สื่อสารเนื้อหาเรื่องราวนั้นเป็นไปในรูปตัวอักษร ซึ่งตัวอักษรเหล่านี้ก็ต้องสามารถถ่ายทอดเรื่องราว เหตุการณ์ อารมณ์ ความรู้สึกในข่าว เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพตามการบรรยายข่าวได้ ขนาดของพื้นที่ในการนำเสนออีกเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ต้องเลือกใช้ภาษาที่สั้น กระชับ พร้อมทั้งโดดเด่น สะดุดตา จึงทำให้หนังสือพิมพ์มีลักษณะภาษาเฉพาะคือเป็นภาษาที่ต้องมีการตีความ ความหมายที่หนังสือพิมพ์ต้องการจะสื่อจึงไม่ใช่ความหมายตรงตามรูปภาษา รวมไปถึงการใช้ฉายา สมญานาม ชื่อเรียกที่ไม่เป็นทางการอีกด้วย

ลักษณะอีกประการที่พบคือ หนังสือพิมพ์มักนิยมใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมกว้างๆ โดยการใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมนี้ มีผลกับผู้อ่านอย่างชัดเจนคือทำให้เกิดความน่าสนใจ เกิดความอยากรู้ เกิดการคาดเดา จนทำให้ต้องติดตามอ่านต่อไปว่าบุคคลในข่าวนั้นๆ หมายถึงใคร เกิดเหตุการณ์อะไร หรือเรื่องราวเป็นอย่างไรอย่างไร

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษานั้น ในมุมมองของนักหนังสือพิมพ์ระบุว่าสาเหตุของการเปลี่ยนก็เพื่อเป็นการผ่อนคลายบรรยากาศความเครียดของข่าว หรือไม่นิยมใช้คำเดิมซ้ำกัน โดยไม่ได้คำนึงถึงประเด็นคุณค่าข่าว แต่จากการศึกษาพออนุมานได้ว่าปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในลักษณะนามธรรมคือ **ปัจจัยด้านคุณค่าข่าว** จากการวิเคราะห์ที่สามารถสรุปคุณค่าข่าวโดยรวมได้ดังนี้

- **เรื่องความใกล้ชิด** อย่างเช่น การใช้ชื่อเรียกที่ไม่เป็นทางการ เช่น บัวแก้ว กรมจัดเก็บ ซึ่งชื่อเรียกที่ไม่เป็นทางการเหล่านี้ทำให้ผู้อ่านรู้สึกถึงความใกล้ชิดหรืออาจส่งผลกระทบต่อตนเองมากกว่าการใช้ภาษาที่เป็นทางการอย่าง กระทรวงการต่างประเทศหรือกระทรวงการคลังที่ดูเป็นเรื่องไกลตัวของบุคคลทั่วไปมากกว่า
- **เรื่องความเด่น** บางครั้งบุคคลที่ตกเป็นข่าวอาจไม่ใช่ที่รู้จักของคนทั่วไป ซึ่งถ้าบอกชื่อของผู้ที่ตกเป็นข่าวโดยตรงผู้อ่านก็อาจจะไม่สนใจข่าวชิ้นนั้นๆ เนื่องจากคิดว่าเป็นคนธรรมดาทั่วไป แต่ถ้าใช้ภาษาในลักษณะเป็นนามธรรมกว้างๆ อย่างเช่น เป็นญาติหรือมีความใกล้ชิดกับบุคคลที่เป็นที่รู้จักในสังคม ใช้ชื่อองค์กร บริษัท หน่วยงานแทน ใช้สถานะทางสังคม ตำแหน่งหน้าที่แทน หรือใช้เชื้อชาติ สัญชาติแทนการกล่าวถึงชื่อบุคคลที่เป็นข่าวโดยตรง สิ่งที่เป็นที่รู้จักทั่วไปในสังคมเหล่านี้ย่อมได้รับความสนใจจากผู้อ่านมากกว่าบุคคลที่ไม่ได้เป็นที่รู้จักหรือไม่มีความโดดเด่นทางสังคมเลย
- **เรื่องความขัดแย้ง** การใช้คำอย่างเช่น ไม่สั่งขมกรรม, เสี่ยงแตก, เปิดศึกกัด, เสี้ยม, บี คำเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงเรื่องราวที่เป็นความขัดแย้ง หรือความไม่พอใจอีกฝ่ายหนึ่งอย่างชัดเจน โดยสิ่งที่เป็นความขัดแย้งเหล่านี้ย่อมได้รับความสนใจจากคนทั่วไปเป็นอย่างมาก

- **ปลุกชนสนใจ** โดยรูปแบบการใช้ภาษาที่มีความน่าสนใจ ความเด่น ความขัดแย้งเหล่านี้ ย่อมส่งผลให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ ความรู้สึก ต่อเรื่องราวหรือบุคคลที่เป็นข่าวด้วย ทำให้ผู้อ่านย่อมเกิดความสนใจ ต้องการที่จะรับรู้ข่าวสารให้กระจ่างชัดมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ในส่วนของผู้อ่าน การเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในส่วนแรกที่ใช้ภาษาในลักษณะนามธรรมเพียงส่วนเดียวโดยยังไม่ได้อ่านข่าวในส่วนที่ 2 ที่มีการใช้ภาษาในลักษณะรูปธรรมที่อธิบายรายละเอียดอย่างชัดเจนแล้ว จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในลักษณะนามธรรมนั้น ส่งผลให้ผู้อ่านมีการตีความตามประสบการณ์ ความสนใจ สภาพแวดล้อมตามแบบแผนการรับรู้ของตนเอง ทำให้เกิดเป็นความหมายใหม่ตามความคิดของแต่ละบุคคล ซึ่งโดยธรรมชาติของมนุษย์นั้นเมื่อเกิดความสงสัยหรือยังไม่เข้าใจกระจ่างชัด ย่อมส่งผลให้เกิด

1. การคาดเดาตามการรับรู้ โดยเชื่อมโยงเรื่องราวต่างๆ ตามความคิด ความเข้าใจ การเรียนรู้ ความรู้สึกของตนเอง ว่าสิ่งที่ข่าวนำเสนอ นั้นอาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวของเรา ทำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นที่จะอ่านข่าวชิ้นนั้นต่อไป
2. ทำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นเรื่องราวให้กระจ่างชัดจนต้องอ่านข่าวชิ้นนั้นต่อไปเช่นเดียวกัน

จากงานวิจัยชิ้นนี้ เมื่อนำผลการศึกษาในส่วนของนักหนังสือพิมพ์และผู้อ่านมาวิเคราะห์ร่วมกันแล้ว ทำให้เห็นถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน คือ

1. ปัจจัยด้านรูปแบบโครงสร้างของหนังสือพิมพ์

เนื่องด้วยหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่มีรูปแบบการรายงานข่าวแตกต่างจากสื่ออื่นๆ คือ ลักษณะโครงสร้างข่าวจะแบ่งเป็น พาดหัวข่าว(Headlines) ความนำ(Lead) และเนื้อหาข่าว(Body) จึงส่งผลให้นักหนังสือพิมพ์จำเป็นต้องเลือกใช้ภาษาที่เป็นนามธรรม เพื่อสร้างความโดดเด่นให้กับพาดหัวข่าวหรือความนำ รวมไปถึงการหยิบยกเรื่องราวเพียงบางส่วน หรือลักษณะเด่นๆ บางประการมานำเสนอ โดยหลีกเลี่ยงที่จะบอกเรื่องราว รายละเอียดทั้งหมดของข่าว เพื่อให้เกิดความน่าสนใจและการติดตามต่อ เพราะธรรมชาติของมนุษย์หรือผู้อ่านหนังสือพิมพ์ทุกคนนั้นมักให้ความสนใจเรื่องราวที่ยังมีเงื่อนงำ ความสงสัยที่ยังไม่ได้รับความกระจ่าง มากกว่าเรื่องราวที่รู้โดยละเอียดแล้ว

2. ปัจจัยทางการตลาด

ปัจจัยทางการตลาดนี้เป็นเหตุผลที่เกี่ยวข้องเนื่องมาจากปัจจัยด้านรูปแบบของหนังสือพิมพ์ ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่าจุดเด่นของหนังสือพิมพ์ในหน้าหนึ่งคือ พาดหัวข่าว เนื่องมาจากพาดหัวข่าวจะเป็นส่วนแรกที่สุดที่ผู้อ่านจะมองเห็น และเรื่องของการใช้ภาษาถือได้ว่าเป็นหลักสำคัญในการดึงดูดความสนใจของผู้อ่านก่อนที่จะตัดสินใจเลือกซื้อหนังสือพิมพ์ สอดคล้องกับผลการศึกษาในส่วนของผู้่านที่สรุปได้ว่าการใช้ภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาในลักษณะนามธรรม โดยเฉพาะที่มองเห็นได้อย่างชัดเจนในข่าวหน้าหนึ่งนั้น ส่งผลให้เกิดความอยากรู้ การคาดเดาเนื้อหารายละเอียดที่ชัดเจนของข่าวชิ้นนั้นมากยิ่งขึ้น

แม้ว่าจากการสัมภาษณ์เชิงลึกนักหนังสือพิมพ์ นักหนังสือพิมพ์ได้ให้ความเห็นตรงกันว่าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับก็จะมีลูกค้าประจำอยู่แล้ว แต่จากการวิเคราะห์เรื่องยอดขายก็ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้หนังสือพิมพ์คงอยู่ได้ ดังนั้นหนังสือพิมพ์ก็จำเป็นต้องใช้ภาษาอย่างเช่นภาษาที่เป็นนามธรรมกว้างๆ บอกเนื้อหาเรื่องราวเพียงบางส่วน เพื่อให้สามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้ ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้อ่านเกิดความชอบลีลาการเขียนของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นๆ จนเป็นเหตุผลให้เลือกซื้อหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นและเป็นการเพิ่มยอดขายรวมไปถึงได้กลุ่มลูกค้าเพิ่มเติม

จากหลักภาษาศาสตร์เรื่องภาษาที่เป็นนามธรรมนั้น แม้ว่าหลักภาษาศาสตร์จะกล่าวว่าการใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมที่ใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวันนั้นจะเป็นปัญหาในการสื่อสารเนื่องจากคำคำเดียวกันบุคคลแต่ละคนย่อมมีการให้ความหมายที่แตกต่างกันออกไป และการใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมระดับสูงคือการให้รายละเอียดเพียงเล็กน้อย ยิ่งทำให้ยากต่อการทำความเข้าใจ แต่เมื่อวิชาซีพหนังสือพิมพ์นำภาษาที่เป็นนามธรรมมาใช้ในการรายงานข่าวกลับส่งผลดีต่อวิชาซีพหนังสือพิมพ์ เนื่องจากการที่นักหนังสือพิมพ์เลือกที่จะใช้ภาษาโดยการหยิบยกลักษณะเด่นเพียงบางส่วนมาใช้โดยที่ยังไม่ได้บอกเนื้อหาอย่างละเอียดทั้งหมดตั้งแต่แรก โดยเฉพาะในส่วนของพาดหัวข่าว ความน่า และหัวต่อนั้นมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. **สร้างความอยากรู้อยากเห็น** ทำให้ผู้อ่านทำให้เกิดความสนใจ ความรู้สึกเร้าอารมณ์ อยากรู้ที่จะรู้เรื่องราวที่ชัดเจนต่อไป ทำให้ต้องอ่านข่าวชิ้นนั้นๆ จนจบ
2. **ทำให้เกิดความเข้าใจผิดเพื่อเร้าความสนใจ** ทำให้ผู้อ่านคิดว่าเรื่องราวหรือบุคคลที่อยู่ในข่าวเป็นเรื่องราวหรือบุคคลที่กำลังเป็นประเด็น เรื่องราวที่กำลังได้รับความสนใจ มีความต่อเนื่องในเวลานั้น แต่เมื่ออ่านเนื้อหาข่าวทั้งหมดแล้วกลับไม่ใช่เรื่องราวหรือบุคคลที่คิดไว้ในตอนแรก เช่น พาดหัวข่าว 'เทือก' ลอยแพคู่ปรับ (ไทยโพสต์ 21 ธันวาคม 2552) ซึ่งตอนแรกอาจทำให้คิดไปได้ว่าคู่ปรับหมายถึงถึงกลุ่มนปช.หรือพรรคเพื่อไทย แต่

เมื่ออ่านในเนื้อหาข่าวคู่ปรับ ที่หนังสือพิมพ์หมายความว่าคือ นายบัญญัติ นายประดิษฐ์ และนายนิพนธ์ ส.ส.ของพรรคประชาธิปัตย์ หรือหัวหน้าข่าว 3 หัวใจ สร้างสถานการณ์ (ไทยรัฐ 27 สิงหาคม 2552) ซึ่งตอนแรกอาจทำให้คิดไปได้ว่า 3 หัวใจ หมายถึง กลุ่มของนายณัฐวุฒิ นายจตุพร และนายวีระ แต่เมื่ออ่านในเนื้อหาข่าว 3 เกล็ด ที่หนังสือพิมพ์หมายความว่าคือ นายสุเทพ นายเนวิน และพล.อ.ประวิทย์ จึงกล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษาที่เป็นนามธรรมในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันมีผลต่อการรับรู้ความสนใจของผู้อ่านอย่างชัดเจน

ในทางกลับกันแม้ว่าการใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมจะเป็นกลยุทธ์ทางการตลาดที่จะทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ อยากที่จะติดตามเรื่องราวต่อ แต่การใช้ภาษาในลักษณะนี้ก็ยังมีข้อเสียคือในบางครั้งผู้อ่านอาจจะเลือกอ่านข่าวเพียงบางส่วนหรืออ่านแต่ในส่วนหน้าหนึ่งเพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้อ่านเนื้อหาข่าวทั้งหมดในข่าวหน้าต่อที่จะบรรยายละเอียดอย่างชัดเจน ทำให้ผู้อ่านอาจเกิดการเข้าใจผิด หรือมีการตัดสินใจที่ตกเป็นข่าวอย่างไม่ยุติธรรม

ข้อเสนอแนะ

จากงานวิจัยทำให้พบข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อนักหนังสือพิมพ์และผู้อ่าน คือ

1. ข้อดีของการใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมนั้น พบว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ชอบการใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมกว้างๆ ดังนั้นหนังสือพิมพ์ควรเลือกใช้ภาษาที่เป็นนามธรรม เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความอยากรู้ เนื่องจากกรู้เรื่องราวเพียงบางส่วนจะทำให้ผู้อ่านอยากติดตามเนื้อหาข่าวมากขึ้น แต่ถ้าใช้ภาษาที่เป็นรูปธรรมชัดเจน บอกเรื่องราวอย่างละเอียดตั้งแต่แรก จะทำให้ความน่าสนใจน่าติดตามของข่าวลดน้อยลงไป
2. ข้อเสียของการใช้ภาษาที่เป็นนามธรรม ในบางครั้งภาษาที่เป็นนามธรรมที่หนังสือพิมพ์เลือกมาใช้นั้น อย่างเช่น การใช้สำนวน คำเปรียบเทียบ เปรียบเปรย อาจทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจผิดพลาดหรือไม่เข้าใจเนื้อหา เรื่องราวที่หนังสือพิมพ์ต้องการจะกล่าวถึง ดังนั้นหนังสือพิมพ์ควรเลือกใช้ภาษาที่เป็นนามธรรมโดยพิจารณาตามสมควร ที่ทำให้ผู้อ่านยังพอคาดเดาเนื้อหา เรื่องราวได้
3. ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ควรตระหนักว่าหนังสือพิมพ์มีลักษณะการใช้ภาษาที่เป็นนามธรรม การเลือกอ่านเข้าเพียงบางส่วนอาจทำให้เข้าใจเนื้อหาข่าวผิดไปจาก

เรื่องราวที่เกิดขึ้นก็เป็นได้ ดังนั้นควรอ่านข่าวให้เข้าใจเนื้อหาทั้งหมดก่อนที่จะตีความเรื่องราว เหตุการณ์

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาลักษณะการใช้ภาษาในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทุกประเภทข่าว จากผลการศึกษาพบว่าประเภทข่าวที่มีการเปลี่ยนแปลงระดับของภาษามากที่สุดคือ ข่าวการเมือง การวิจัยในครั้งต่อไป จึงน่าจะเจาะจงศึกษาเฉพาะข่าวการเมือง และเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหนังสือพิมพ์ประเภทเดียวกัน เพื่อให้เห็นความเหมือนหรือแตกต่างที่ชัดเจนยิ่งขึ้น



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

จริยธรรมหนังสือพิมพ์ ปี 2551. โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาพของสังคม.

จ่อ่าน วุฒิกรรรรักษา. หลักการรายงานข่าว. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพริก. 2536,

อ้างถึงใน งาม เชื้อสถาปนสิริ. โครงสร้าง ระบบ และไวยากรณ์ของหนังสือพิมพ์.

วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

จัตร์ชัย นามตาปี. หัวหน้ากองบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์. สัมภาษณ์, 1 เมษายน

2553.

ชวลิต ปัญญาลักษณ. การใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,

2526.

เถกิง พันธุ์เถกิงอมร,ผศ. การเขียนเพื่อการสื่อสาร. สงขลา: สถาบันราชภัฏสงขลา, 2539.

ธนดล ถมยา. ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2553.

งาม เชื้อสถาปนสิริ. โครงสร้าง ระบบ และไวยากรณ์ของหนังสือพิมพ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหา

บัณฑิต, สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

นิภาวรรณ แก้วรากมูข. บรรณาธิการข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ. สัมภาษณ์, 30

มีนาคม 2553.

บุญชัย ศรีประทีป. วิเคราะห์วาทศิลป์ในข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์รายวัน. วิทยานิพนธ์

ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศ

ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ปรมะ สตะเวทิน. หลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2546.

ประชัน วัลลิโก. ลีลาการเขียนและการเรียบเรียงข่าว : การข่าวเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2547, อ้างถึงใน งาม เชื้อสถาปนสิริ. โครงสร้าง

ระบบ และไวยากรณ์ของหนังสือพิมพ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชา

วารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2549.

- ประสิทธิ์ ภาพยกลอน. ภาษากับความคิด. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523.
- พัชรินทร์ ยิ่งเจริญ. ลีลาการเขียนข่าวธุรกิจกับการรับรู้ความน่าเชื่อถือของผู้อ่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- พิงรอง รามสูต อดิเรก. การกำกับดูแลเนื้อหาหนังสือพิมพ์ โครงการ “การปฏิรูประบบสื่อ : การกำกับดูแลเนื้อหาโดยรัฐ การกำกับดูแลตนเอง และสื่อภาคประชาชน”. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- พิศิษฐ์ ชวลาธวัช. วิ่งไปกับข่าวก้าวไปกับโลก. กรุงเทพมหานคร: อินฟอร์มีเดีย บุ๊คส์, 2546
- พีระ จิโรโสภณ และ วีระศักดิ์ สาเลยกานนท์. เทคนิคการรายงานข่าว. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, 2520.
- ภาคภูมิ ป้อมภัย. บรรณาธิการข่าว หนังสือพิมพ์มติชน. สัมภาษณ์, 21 เมษายน 2553.
- มัทนา เจริญวงศ์. เนื้อหาการเมืองในหนังสือพิมพ์รายวัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- มาลี บุญศิริพันธ์. วารสารศาสตร์เบื้องต้น ปรัชญาและแนวคิด. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.
- รัชนี นพเกตุ และคนอื่นๆ. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.
- รายงานการสำรวจจสีอมวลชน(หนังสือพิมพ์) พ.ศ.2546. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2546.
- ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- สิริวรรณ นันทจันฑุล. การเขียนเพื่อการสื่อสาร 2. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.
- สิรินทิพย์ ชันสุวรรณ. งานหนังสือพิมพ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพริ้ง, 2539.
- สุริยา รัตนกุล. อรรถศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล, 2544.
- เสนาะ ดิยาว. วารสารบริหารธุรกิจ. ปีที่ 5 เล่มที่ 19 เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2523.
- เสริมศิริ นิลดำ. ลีลาการเขียนข่าวกับการรับรู้ของผู้อ่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2547.

วรลักษณ์ ธีราโมกษ์. เอกสารการสอนชุดวิชา พฤติกรรมการสื่อสาร COMMUNICATION
BEHAVIOR หน่วยที่ 1-8. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
2546.

ศรีวิไล ผลมณี. ภาษาและการสอน. กรุงเทพมหานคร: เคล็ดไทย จำกัด, 2545.

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (3 มกราคม 2552): 1.

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (5 มกราคม 2552): 1.

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (14 มกราคม 2552): 1.

หนังสือพิมพ์มติชน (28 มกราคม 2552): 1.

อภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์. ปัจจัยในการนำเสนอข่าวสารผิดพลาดและการยอมรับของหนังสือพิมพ์.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ และคนอื่นๆ. สื่อสารมวลชนเบื้องต้น สื่อมวลชน วัฒนธรรม และสังคม.
พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

อวยพร พานิช, อุบลวรรณ ปิติพัฒนะไชยิต, อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์ และ
ไศลทิพย์ จารุภูมิ. ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

ภาษาอังกฤษ

Gorman, M. General Semantics and Contemporary Thomism. Lincoln : University of
Nebraska Press, 1962.

Severin, W.J. and Tankard, J.W., Jr., Communication Theories ORIGINS METHODS
USED. New York: Published simultaneously, 1979.

Wood, J.T. Communication Theories in Action : An Introduction. New York: Wadsworth
Publishing Company, 1997.



ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างข่าวที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้อ่าน

หนังสือพิมพ์มติชน

ฉบับวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2553 ข่าว ผู้ว่าฯ ใหม่ฮือ! แกลงวันนี้ได้ผ่อนส่งแก้อี

ส่วนที่ 1



ผู้ว่าฯ ใหม่ฮือ!
แกลงวันนี้ได้ผ่อนส่งแก้อี

ส่วนที่ 2



อ้างป้องศักดิ์ศรี'มหาดไทย'
'จากร'เมิน'บ้องเบริน'ฟ้อง'
'จาดูร'ไม่กังวล'ศักดิ์สยาม'แจ้งจับ ย้ำแต่งตั้ง-โยกย้าย'
มท.ไม่มีธรรมภิบาล ตรวจสอบไม่ได้ แจงซื้อตำแหน่ง
300 ล้าน แยกตัวอย่าง บอกไม่หวังแก้อี ผู้ว่าฯอีสานชก
แถวปิดผ่อนส่งแก้อี พ่อเมืองบุรีรัมย์ทำสาบาน นัดผู้ว่าฯตั้ง
ใหม่ทั้งหมด แกลงป้องศักดิ์ศรีมหาดไทย **ฉบับหน้า 15**

ศูนย์วิจัยทางพิษวิทยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

ฉบับวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2553 ข่าว น้องห้อยเด็ด ฟ้อง 100 ล้านบาท!

ส่วนที่ 1

น้องห้อยเด็ด
ฟ้อง 100 ล้านบาท!
'จาดูร' แฉโก่ง

ส่วนที่ 2

กรุงเทพฯ • “ศักดิ์สยาม”
เดือดจัดถูกโยงหุจวิตเก้าอี้ฮิปติ
ส่งหมายแจ้งเอาผิด “จาดูร”
เรียกค่าเสียหาย 100 ล้านบาท
“มาร์ค” ลั่นหากคอร์รัปชันไม่
ปล่อยลอยนวล ดึงนักการเมือง
อย่าล้วงลูก ส่วนข้าราชการก็
อย่าเล่นการเมือง “เพื่อไทย” จี้
กรมสรรพากรตรวจสอบการ
เสียภาษีย้อนหลังปีมหาศไทย
ทั้งลูกเมีย สงสัยทำไมถึงมีเงิน
ซื้อโรเล็กซ์เรือนทอง พร้อมยื่น
กระทู้ถามนายกา-งท.1

ที่ สนพระราชวัง เวลา
10.00 น. วันที่ 20 กุมภาพันธ์
นายอนุชาติ แสงประดับธรรม
โชติ ทนายความของนายศักดิ์
สยาม ชิดชอบ ประธานคณะ
ทำงาน รวมมหาศไทย น้อง



จาดูร อภิชาติบุตร

ชายนายเนวิน ชิดชอบ ได้เข้า
แจ้งความกับพนักงานสอบสวน
เพื่อเอาผิดกับนายจาดูร อภิ
ชาติบุตร

อ่านต่อหน้า 11

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ฉบับวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2553 ข่าว นายแบงก์ใหญ่ชิงเก้าอี้สปอร์ตคลับ

ส่วนที่ 1



ส่วนที่ 2



หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

ฉบับวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2553 ข่าว ปุด 'ภาค 8-น' ฝุ่นตลบแต่เงียบ

ส่วนที่ 1

ปุด 'ภาค 8-น.' ฝุ่นตลบแต่เงียบ
ปทีปชี้ดวงโม่มีปัญหาแค่ภาค 2

ส่วนที่ 2

"สิกกากี" โวยปัญหาซื้อขายเก้าอี้ยังมีอีกหลาย
กองบัญชาการแต่กลับปิดเงียบ สงสัยแค่เกมค่อ
รองของฝ่ายการเมือง ปุด "นครบาล-ภาค 8"
ชาวฉาวหนาทู แต่ไม่ถูกตรวจสอบ เหตุจัดสรร
โควตาลงตัว "ไทกร" โม่แล้ว ภาค 4 ถึงขึ้น
จับองที่ดินหาเงินวังเต็น วิจารณ์แซ่ดนายภาฯ ใช้
ปมซื้อขายเก้าอี้ปี: "สุเทพ-เนวิน" แลกหนน
"ปทีป" หนึ่ง ผบ.ตร.เต็มตัว เผยเตรียมแผน 2 ส่ง
"อัคริน" ขึ้นพลตำรวจเอกจ่อแม่ทัพสิกกากีปลายปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวพริษา เพชรแก้ว เกิดวันที่ 26 กรกฎาคม 2527 ที่จังหวัดนครปฐม สำเร็จการศึกษา ระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนอนุบาลศิริวรรณ จังหวัดนครปฐม ระดับมัธยมที่โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม ระดับปริญญาตรีคณะมนุษยศาสตร์ ภาควิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2549 และ เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ในปี 2550



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย